

แนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมของวิษณุจักร วิเศษสุวรรณภูมิ
ในนวนิยายแปลเรื่อง *เด็กเก็บว่าว*

นางสาวมุนยาตี เก็บบุญเกิด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการแปล ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

A Study of Strategies in Translation of Cultural Words:
a Case Study of *The Kite Runner*

Miss Munyatee Kebboonkerd

A Special Research Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Arts Program in Translation

Chalermprakiet Center of Translation and Interpretation

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2014

Copyright of Chulalongkorn University

บทคัดย่อสารนิพนธ์

นางสาวมุนยาตี เกือบบุญเกิด : แนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมของวิชญ์ฉัตร
วิเศษสุวรรณภูมิ ในนวนิยายแปลเรื่อง*เด็กเก็บข้าว*. (A Study of Strategies in
Translation of Cultural Words: a Case Study of *The Kite Runner*) อ. ที่ปรึกษา:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฬิศพงศ์ จุฬารัตน์, 161 หน้า.

สารนิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาแนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมทั้งวัฒนธรรมอักษรณ์และ
วัฒนธรรมศาสนาอิสลามที่ผู้แปลใช้ในงานแปล รวมถึงศึกษาเหตุผลและทัศนคติที่ผู้แปลมีต่อ
แนวทางที่ใช้แปลนั้นๆ

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้แปลได้นำมาใช้ในการศึกษาแนวทางการแปลคำศัพท์
ทางวัฒนธรรม ได้แก่ ทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์ของคริสตืออาเน่ นอร์ดี ทฤษฎีการวิเคราะห์ตัวบท
ประเภทวรรณกรรมของทอมลินสันและลินซ์-บราวน์ แนวทางการแปลแบบตรงตัวของมิลเดรด
แอล. ลาร์สัน แนวทางการแปลแบบตีความของฌอง เดอลีล และการใช้คำทับศัพท์ของ
ราชบัณฑิตยสถาน รวมถึงความหมายและประเภทของวัฒนธรรม คำศัพท์ทางวัฒนธรรม แนวคิด
ทางศาสนาอิสลามและวัฒนธรรมอักษรณ์ โดยวิเคราะห์ร่วมกันกับเหตุผลและทัศนคติของผู้แปลที่
ได้จากการสัมภาษณ์

หลังจากที่ได้นำทฤษฎีและแนวคิดข้างต้นมาวิเคราะห์แนวทางการแปลพบว่า มีการแปล
คำศัพท์ทางวัฒนธรรม 2 รูปแบบหลัก คือ 1) การใช้คำทับศัพท์ โดยแบ่งย่อยเป็น 1.1) การใช้คำ
ทับศัพท์แบบมีคำไทยผสม 1.2) การใช้คำทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสม และ 2) การแปลแบบ
ตีความแล้วถ่ายทอดด้วยคำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาปลายทาง โดยผู้แปลนิยมใช้การทับศัพท์
ภาษาอังกฤษแบบไม่มีคำไทยผสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54 ของจำนวนคำศัพท์ทางวัฒนธรรม
ทั้งหมดที่มีการแปล ผู้แปลให้เหตุผลว่าเลือกใช้คำทับศัพท์เนื่องจากต้องการรักษาอรรถรสของเรื่อง
พร้อมกับให้ความรู้ทางวัฒนธรรมภาษาต้นฉบับแก่ผู้อ่าน ดังนั้น จากการศึกษาแนวทางการแปล
คำศัพท์ทางวัฒนธรรม ผนวกกับการวิเคราะห์เหตุผลและความเห็นของผู้แปล สรุปได้ว่าการใช้
คำทับศัพท์อาจเป็นการแก้ปัญหาการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ
เจตนาของผู้แปลที่ต้องการรักษาอรรถรสและถ่ายทอดวัฒนธรรมของตัวบทต้นฉบับให้ได้มากที่สุด

5580320822 : MAJOR TRANSLATION

KEYWORDS : CULTURAL WORDS / TRANSLATION / *THE KITE RUNNER*

MUNYATEE KEBBOONKERD: A STUDY OF STRATEGIES IN TRANSLATION OF CULTURAL WORDS: A CASE STUDY OF *THE KITE RUNNER*. (SPECIAL RESEARCH) THESIS ADVISOR: ASST. PROF. JULISPONG LULARAT, PH.D., 161 pp.

This special research aims to analyze strategies in translation of cultural words in literature *The Kite Runner* translated from English into Thai by Vishnuchatr Visessuwanpoom. The hypothesis is that translating cultural issues, translator is required to study theories and principles include Christiane Nord's Discourse Analysis, Tomlinson and Lynch-Brown's Essentials of Children's Literature, Mildred L. Larson's Meaning-based Translation, Jean Delisle's Interpretive Approach of Translation and The Royal Institute's Standard for Loan Words. These are studied along with Definitions and Categories of Culture and Cultural words, and Islamic and Afghan Cultures. The research is also analyzed with the translator reasons and attitudes towards the issue.

The researcher finds two major strategies in translating Afghan and Islamic cultural words into Thai as follows 1) loan words which are 1.1) loan words along with Thai modifications also known as loan blend, and 1.2) loan words without Thai modifications, and 2) Cultural Substitution derived from Interpretive Approach. The most frequently used is the first strategy and according to the translator, the use of loan words is the most appropriate approach to preserve the meaning and flavor in the target text.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณ ผศ.ดร.จุฬิศพงศ์ จุฬารัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่ผู้วิจัย
พร้อมทั้งยังเสียสละเวลาในการอ่านและตรวจแก้สารนิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.ศิริพร ศรีวรกานต์ ที่กรุณารับเป็น Reader และตรวจแก้
สารนิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.สารภี แกสตัน และ อ.ดร.ทองทิพย์ พูลลาภ สำหรับคำแนะนำที่
มีคุณค่ายิ่งในกระบวนการคิดและเริ่มต้นสารนิพนธ์ชิ้นนี้ตั้งแต่ยังเป็นเพียงโครงร่างสารนิพนธ์ใน
วิชาสัมมนาการแปล

ขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจน
สำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณ คุณวิชญ์ฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ ผู้แปลนวนิยายเรื่อง*เด็กเก็บข้าว* สำหรับ
ความกรุณาสละเวลาให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์และอนุเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์การแปล คือ พี่แอม คุณนิภาพร อางควนิช และพี่จ๊ับ คุณณัฐกานต์
จินดาบริรักษ์ ที่คอยช่วยเหลือในทุกๆ ด้านเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาของการทำสารนิพนธ์และ
การศึกษาหลักสูตรการแปลนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ร่วมหลักสูตรการแปลรุ่น 13 ทุกท่านสำหรับความรัก ความจริงใจและ
มิตรภาพที่มีให้กันเสมอมาและตลอดไป ขอขอบคุณพี่เบนซ์ เกศราลักษณ์ ไพบูลย์กุลสิริ เป็นอย่างยิ่ง
ที่คอยให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ และเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ผู้วิจัยทำสารนิพนธ์จนสำเร็จ

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่รักทุกคน ตลอดจนเพื่อนร่วมงานที่ บริษัท บางจากฯ ที่เป็นกำลังใจให้
ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัว โดยเฉพาะคุณป้าผู้อดทนรอชื่นชมความสำเร็จ
ของผู้วิจัย มารดา นางสาว นายเขย พี่แมค และน้องๆ สำหรับความรัก ความอบอุ่น ให้การสนับสนุน
และเป็นกำลังใจสำคัญให้ผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
1. บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 ประเด็นปัญหาในการวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์	4
1.4 สมมุติฐาน	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.6 ระเบียบวิธีวิจัย	6
1.7 ขั้นตอนการศึกษาคำวิจัย	6
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2. การทบทวนทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 ทฤษฎีการแปล	8
2.1.1 ทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์ของคริสตีอานเน่ นอร์ด (Christiane Nord)	8
2.1.2 ทฤษฎีการวิเคราะห์ตัวบทประเภทวรรณกรรมของทอมลินสันและ ลินช์-บราวน์ (Carl M. Tomlinson and Carol Lynch-brown)	11
2.1.3 การใช้คำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน	15
2.1.4 แนวทางการแปลแบบตรงตัว (Literal Translation) ของมิลเดรด แอล ลาร์สัน (Mildred L. Larson)	15
2.1.5 แนวทางการแปลแบบตีความของฌอง เดอริล (Jean Delisle)	16
2.2 นิยามต่างๆของคำว่า “วัฒนธรรม”	18
2.3 การแบ่งประเภทของ “วัฒนธรรม”	20
2.4 คำศัพท์ทางวัฒนธรรม	21
2.5 ศาสนาอิสลาม	22
2.6 สาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถานและวัฒนธรรมอัฟกัน	31
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นฉบับและตัวบทฉบับแปล	50
3.1 องค์ประกอบภายนอกตัวบท	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 องค์ประกอบภายในต้นฉบับ	56
3.3 การวิเคราะห์ตัวบทประเภทวรรณกรรมของทอมลินสันและลินซ์-บราวน์	61
3.4 การวิเคราะห์แนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม	72
3.5 ผลการวิจัยเชิงทฤษฎี	77
3.6 ข้อเสนอแนะ	78
3.7 ตารางเปรียบเทียบคำศัพท์ต้นฉบับและฉบับแปล	80
4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเคราะห์ข้อมูล	110
4.1 การกำหนดกรอบการสัมภาษณ์	110
4.2 รายงานผลการสัมภาษณ์	111
4.3 การสังเคราะห์ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงทฤษฎีร่วมกับ ผลจากการสัมภาษณ์	114
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	116
5.1 สรุปผลการวิจัยและบททวนสมมุติฐาน	116
5.2 ข้อเสนอแนะ	117
รายการอ้างอิง	118
ภาคผนวก ก. บทสัมภาษณ์ผู้แปล	121
ภาคผนวก ข. หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอาหรับ	130

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวอย่างการใช้คำทับศัพท์แบบมีคำไทยผสม	74
2	ตัวอย่างการใช้คำทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสม	75
3	ตัวอย่างการแปลแบบตีความแล้วถ่ายทอดด้วยคำที่รู้จักกันในวัฒนธรรม ภาษาปลายทาง	76
4	สรุปแนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมในดับทที่เลือกมาศึกษา	77
5	การแปลแบบตีความโดยใช้คำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาฉบับแปลและ การทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสม	78
6	การทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสมและการแปลแบบตีความโดยใช้คำที่ รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาปลายทาง	79

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

เดอะ คีต รันเนอร์ (The Kite Runner) เป็นนวนิยายเรื่องแรกของฮาเลลิด โฮเซนี (Khaled Hosseini) นักเขียนชาวอัฟกันผู้ลี้ภัยไปอาศัยอยู่ที่สหรัฐอเมริกาหลังจากที่อัฟกานิสถานถูกรัสเซียยึดครองในค.ศ.1980 นวนิยายเรื่องนี้ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อค.ศ.2003 และได้รับรางวัลเบ็คเคอ (Exclusive Books Boeke Prize) ของประเทศแอฟริกาใต้ในค.ศ.2004 ทั้งยังติดอันดับหนังสือขายดี The New York Time's Paperback Best Seller List ในค.ศ.2005 *The Kite Runner* เป็นนวนิยายที่ขายดีทั่วโลกและได้แปลเป็นภาษาต่างๆ ถึง 42 ภาษาก่อนที่จะนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ในชื่อเดียวกันในค.ศ.2011 และฮาเลลิด โฮเซนียังได้รับรางวัลนักเขียนหน้าใหม่ยอดเยี่ยม (The Barnes and Noble Discover Great New Writers Award) จากนวนิยายเรื่องแรกเรื่องนี้อีกด้วย ฮาเลลิด โฮเซนีได้รับการเสนอชื่อให้เป็นทูตสันถวไมตรีจากหน่วยงานผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติเมื่อค.ศ.2006 เขาได้ก่อตั้งมูลนิธิฮาเลลิดโฮเซนีซึ่งเป็นมูลนิธิที่ไม่แสวงหาผลกำไรเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ชาวอัฟกัน

The Kite Runner เป็นเรื่องราวของความสัมพันธ์ระหว่างอาเมียร์กับฮัสซาน เด็กชายสองคนที่ประสบเคราะห์กรรมจากผลพวงของสงครามในประเทศ บายวันท้องฟ้าสดใสในเมืองคาบูล ทั้งคู่สนุกสนานกับการแข่งวาวแต่ผลจากชัยชนะในวันนั้นกลับทำให้เด็กคนหนึ่งได้คิดว่าการหักหลังเพื่อนนั้นเป็นตราบาปที่จะติดอยู่ในใจไปชั่วชีวิต หลังจากที่ลี้ภัยและใช้ชีวิตอยู่ที่สหรัฐอเมริกาว่า 20 ปี อาเมียร์จึงเริ่มออกเดินทางเพื่อไถ่บาป เขากลับมายังอัฟกานิสถานที่เต็มไปด้วยอันตรายภายใต้การปกครองด้วยกฎเหล็กของกลุ่มตอลิบาน เขาพบและเปิดเผยความลับที่ตามหลอกหลอนมาชั่วชีวิต เขาพยายามแก้ไขสิ่งผิดและรวบรวมความกล้าหาญที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นครั้งสุดท้าย

The Kite Runner แปลเป็นภาษาไทยในชื่อ *เด็กเก็บวาว* เป็นผลงานการแปลของนักเขียนหนุ่มรุ่นใหม่ชื่อวิชญ์ฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ โดยเป็นหนังสือแปลเล่มแรกในจำนวนหนังสือแปลทั้งหมด 4 เล่มที่เขาแปลและใช้ชื่อจริงเป็นนามปากกา วิชญ์ฉัตรหรือนัฐเป็นบุตรชายคนสุดท้องของฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ หรือ “พนมเทียน” วิชญ์ฉัตรเป็นนักเขียนที่มีผู้อ่านติดตามในโซเชียลมีเดียและการบัญญัติคำศัพท์ใหม่ๆ ของเขาขึ้นไว้ใช้เอง เขามีผลงานเขียนออกมาอย่างต่อเนื่องในนามปากกาว่า “ผาด พาสีกรรม์”

นอกจาก *The Kite Runner* ได้รับรางวัลมากมายเป็นเครื่องหมายรับรองความสำเร็จ โดยส่วนตัวของวิชญ์ฉัตรเองเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความท้าทายและมีความละเอียดอ่อน ทั้งเป็น

เรื่องใกล้ตัวและเป็นเรื่องของประเทศชาติโดยมีทั้งแง่มุมของความเป็นเพื่อน การทรยศหักหลัง การมีชีวิตอย่างรู้สึกผิด ความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา สงครามกลางเมืองและอาจรวมไปถึง การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ วิชาญัตร์กล่าวว่¹ “คือมันเหมือนกับวินาทีนั้นซึ่งทำให้เรามาเป็นคนๆ นี้แล้ว บางที่เราตัดสินใจผิดอะไรลงไปนี่เหมือนกับว่าเราก็ต้องเสียใจไปตลอดชีวิตคล้ายๆ อย่างนั้นแล้ว เขา (ผู้เขียน) หยิบอันนั้นมาเล่นก็เหมือนกับที่พอเปิดมาหน้าแรกเขาถามคนอ่านเลยว่าเหมือนกับ จะมีโอกาสได้กลับไป(แก้ตัว)นี้จะมีมั๊ย? ซึ่งหากสามารถนำเสนอประเด็นเหล่านี้ออกมาได้ใน น้ำเสียงที่เท่าเทียมกับต้นฉบับก็นับเป็นความท้าทายที่นักเขียนหน้าใหม่กับหนังสือแปลฉบับแรก มิควรหันหลังให้”

วิชาญัตร์เล่าถึงการทำงานแปลดังกล่าวว่า “จากอ่าน 2 วันกะว่าแปล 7 วันก็เสร็จแล้วแต่ ทำไม่ไปๆ มาๆ กลายเป็นสามเดือนจนหมวดคราออกเลย โอโห...มันยากนะ จากตอนแรกเราอ่าน เราเข้าใจนะแต่พอจะไปแปลสิ่งที่เราเข้าใจ ปรากฏว่าเราเข้าใจผิดๆ พอต้องมาแปลแล้วรู้สึกว่ ะเสีย ไม่ได้นะ มันต้องให้ชัดกว่านี้นะ อีกอย่างหนึ่งคือพระเอกในเรื่องคืออามีร์นี่เขาเป็นนักเขียน แล้วเขาชอบใช้อุปมาอุปไมยด้วย ก็ถามคุณแม่ ปรีชากุณพอบ้าง ติดต่อผู้เขียน ใช้ทุกทางเลย”

วิชาญัตร์มั่นใจว่าเขาเข้าใจบริบทวัฒนธรรมของสังคมอเมริกันดีเนื่องจากตนเองใช้ชีวิต อยู่นั้นเป็นเวลาร่วม 20 ปี แม้ฮาเฮล็ด โฮเซนี่จะเกิดที่อัฟกานิสถานแต่ครอบครัวของเขาก็ได้ลี้ภัย มาอยู่ที่อเมริกาเมื่อเขามีอายุ 15 ปี วิชาญัตร์กล่าวว่ “ถ้ามองในแง่ นักเขียนคือจะเห็นได้ชัดเลยว่า ฮาเฮล็ดเขาเขียนให้ฝรั่งอ่านเพราะฉะนั้นแล้วการอธิบายต่างๆ เขาจะค่อนข้างอธิบายละเอียด เขาจะอธิบายว่ากลิ่นของอากาศมันเป็นยังไง อาหารมันคืออะไร คือเขาอธิบายให้ฝรั่งที่ไม่เคยเห็น อัฟกานิสถานอ่านแล้วเข้าใจ” ดังนั้นแม้ในเนื้อเรื่องจะมีทั้งภาษาอาหรับ ภาษาฟาร์ซีและภาษาถิ่น ของชนกลุ่มน้อยรวมทั้งภาษารัสเซียเข้ามาปะปนอยู่บ้างซึ่งทำให้วิชาญัตร์ต้องค้นคว้าเพิ่มเติม มากมาย อีกทั้งยังมีเรื่องของอาหารท้องถิ่นและขนบปฏิบัติของศาสนาอิสลาม แต่เขามั่นใจว่ จะ ทำงานแปลเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดีเนื่องจากวิธีการเขียนดังกล่าวของผู้ประพันธ์ นอกจากนี้การที่ วิชาญัตร์สามารถติดต่อกับผู้ประพันธ์ได้เป็นแรงสนับสนุนการทำงานแปลเรื่องนี้ด้วยเช่นกัน

1.2 ประเด็นปัญหาในการวิจัย

The Kite Runner เป็นนวนิยายอัฟกันเรื่องแรกที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษซึ่งได้รับการ ยกย่องและแพร่หลายในฐานะที่เป็นเครื่องช่วยสื่อสารให้โลกรับรู้สภาพการเปลี่ยนแปลงของ ประเทศอัฟกานิสถานตั้งแต่ในยามประเทศสงบสุขก่อนที่สหภาพโซเวียตบุกเข้ายึดครอง จนถึงยุค ของรัฐบาลตอลิบาน นวนิยายเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นวิถีคิด วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวมุสลิม-

¹ "คำถามถึง "ผาด พาสีกรณ" ชายผู้ไม่จำเป็นต้องอาศัยร่มไม้ใหญ่". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.happyreading.in.th/article/detail.php?id=12672555>.

อัฟกัน ในเรื่องจึงเต็มไปด้วยคำเฉพาะทางวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นคำที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมอัฟกัน หรือวัฒนธรรมอิสลามซึ่งหลากหลายและเหมาะที่จะนำมาเป็นกรณีศึกษา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

When I was in fifth grade, we had a mullah who taught us about Islam. His name was Mullah Fatiullah Khan, a short, stubby man with a face full of acne scars and a gruff voice. He lectured us about the virtues of *zakat* and the duty of *hadj*; he taught us the intricacies of performing the five daily *namaz* prayers, and made us memorize verses from *the Koran*.

(*The Kite Runner*, 17)

ตัวอย่างที่ 2

There was an unspoken code of behavior among Afghans at the flea market: You greeted the guy across the aisle, you invited him for a bite of potato *bolani* or a little *qabuli*, and you chatted.

(*The Kite Runner*, 149)

ตัวอย่างที่ 3

But no Afghan girl – no decent and *mohtaram* Afghan girl, at least – queried her father about a young man. And no father, especially a *Pashtun* with *nang* and *namoos*, would discuss a *mojarad* with his daughter, not unless the fellow in question was a *khastegar*, a suitor, who had done the honorable thing and sent his father to knock on the door.

(*The Kite Runner*, 159)

จากตัวอย่างแรกจะพบประเด็นปัญหาในการแปลซึ่งเป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม ได้แก่ *zakat*, *hadj*, *namaz* และ *the Koran* ซึ่งผู้รับสารในวัฒนธรรมปลายทางอาจรู้จักหรือเคยผ่านตามาบ้าง แต่หากผู้รับสารไม่มีความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลามก็อาจไม่เข้าใจเนื้อหาของนวนิยาย เช่นเดียวกับในตัวอย่างที่สองซึ่งเป็นคำศัพท์เกี่ยวกับวัฒนธรรมอัฟกันในเรื่องอาหาร ได้แก่ *bolani* *qabuli* และโดยเฉพาะในตัวอย่างที่สามซึ่งเป็นคำศัพท์เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและจริยธรรม ได้แก่ *mohtaram*, *Pashtun*, *nang*, *namoos*, *mojarad*, และ *khastegar* ผู้วิจัยเห็นว่าหากแปลโดยการถอดชื่ออาหารหรือชื่อประเพณี จริยธรรมออกมาเลย ผู้รับสารในวัฒนธรรมปลายทางจะไม่เข้าใจเนื้อหาและได้รับอรรถรสของนวนิยายได้อย่างครบถ้วน เนื่องจากผู้แปลนั้นทำหน้าที่ถ่ายทอดทั้งภาษาและวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าผู้แปลมีกลวิธีในการ

แก้ไขประเด็นข้างต้นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

- 1.3.1 เพื่อศึกษาทฤษฎีและแนวทางการแปลที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมนี้
- 1.3.2 เพื่อศึกษาประเภทของวัฒนธรรม คำศัพท์ทางศาสนาอิสลามและคำศัพท์วัฒนธรรมอ็อฟกันโนวรรณกรรมนี้
- 1.3.3 เพื่อศึกษาคำศัพท์ทางวัฒนธรรมของต้นฉบับและวิเคราะห์แนวทางการแปล คำศัพท์ทางวัฒนธรรมของตัวบทฉบับแปล
- 1.3.4 เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับกลวิธีการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมที่ใช้ในการแปล นวนิยายเรื่อง *The Kite Runner*

1.4 สมมุติฐาน

ในการแปลนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* จำเป็นต้องประมวลทฤษฎีการแปลและหลายทฤษฎีประกอบด้วยทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์ของคริสตีอานเน่ นอร์ด ทฤษฎีการวิเคราะห์ตัวบทประเภทวรรณกรรมของทอมลินสันและลินซ์-บราวน์ แนวทางการแปลแบบตรงตัวของมิลเดรด แอล. ลาร์สัน แนวทางการแปลแบบตีความของฌอง เดอลีล ประกอบกับการใช้คำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานการศึกษานิยาม ความหมาย ประเภทของวัฒนธรรม รวมไปถึงศึกษาเรื่องวัฒนธรรมศาสนาอิสลามและวัฒนธรรมอ็อฟกันโน เพื่อแก้ไขประเด็นปัญหาการแปล คำศัพท์ต่างวัฒนธรรม และให้ได้บทแปลที่มีใจความ จังหวะลีลา ถ้อยคำสำนวนและคุณภาพใกล้เคียงต้นฉบับมากที่สุด

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้จะศึกษาและวิเคราะห์คำศัพท์ทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นคำศัพท์เกี่ยวกับศาสนาอิสลามและคำศัพท์เกี่ยวกับวัฒนธรรมอ็อฟกันโนซึ่งผู้วิจัยจำแนกคำศัพท์ที่มีการแปลได้ทั้งหมด 142 คำ และแบ่งประเภทตามประเภทวัฒนธรรมของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2522 ซึ่งแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 5 สาขา โดยจะไม่ศึกษาวัฒนธรรมที่ 3 คือ สาขาการช่างฝีมือ เนื่องจากในเรื่องไม่มีคำศัพท์สาขานี้อยู่เลย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเภทวัฒนธรรม	คำศัพท์
<p>1. สาขามนุษยศาสตร์ (The Humanities)</p> <p>ได้แก่ วัฒนธรรมที่อาศัยขนบธรรมเนียม ประเพณี คุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี มารยาทในสังคม การปกครอง กฎหมาย เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ahesta boro, Al hamdulillah, Allah u akbar, Ameen, Ayat -ul-kursi, Azan, Baba, Babalu, Bachem, Bakhshesh, Bismillah, Boboresh, Dostet darum, Eid of Qorban, Haddith, Eid Mubarak, Goshkhor, Haji, Hazara, Hazarajat, Inshallah, Jadi, Kamyab, Khala, Khan, Khanum, Kuni, Kochi, La illahail Allah Muhammad u rasulullah, , Lotfan, Madar, Mah-e-man, Mashallah, Moftakhir, Mord, Nah-kam, Nazar, Padar, Ramadan, Rupia, Salaam alaykum, Saratan, Shari'a, Shorawi, Surrehs, Tashakor, Toophan agha, Topeh chasht, Wah wah, Yelda, Zendagi migzara ● Bazaris, Dhul-Hijjah, Eid, Eid Al Adha, Isfand, Jihad, Koran, Lawla, Mujahedin, Nazr, Pashtuns, Qiyamat, Roussi, Sawl-e-Nau, Shi'a, Sunni, Tajik ● Agha, Agha sahib, Ahmaq, Balay, Bas, Bia, Chi, Dozd, Khastegar, Khoshtep, Komak, Maghbool, Namaz, Pari, Quwat, Yateem ● Ayat, Hadj, Jan, Kaka, Khoda hafez, Laaf, Loya jirga, Mojarad, Zakat
<p>2. สาขาศิลปะ (The Arts)</p> <p>ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องภาษา วรรณคดี ดนตรี ฟ้อนรำ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Alef-Beh, Arg, Diloba, ● Ghazal, Tabla ● Farsi, Rubab, Shahnamah

<p>3. สาขาหัตถกรรมศิลป์ (The Domestic Arts) ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องอาหาร เสื้อผ้า การแต่งงาน บ้าน ยา การดูแลเด็ก ครอบครัว การรู้จักประกอบอาชีพช่วยเศรษฐกิจใน ครอบครัว เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Biryani, Bolani, Chapan, Ferni, Hijab, Kofta, Kolcha, Kursi, Lafz, Mantu, Moalem, Moochi, Naan, Naswar, Nihari, Pakora, Qaburi, Rafiq, Sabzi challow ● Ayena masshaf, Nika, Pakol, Pirhan-tumban, Shawal-kameez, Shirini-khori, Tandoor ● Aush, Chai, Chila, Jainamaz, Morgh, Qurma ● Burqa, Chopan-kabob, Shorwa
<p>4. สาขากีฬาและนันทนาการ (The Sports and Recreation) ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องการเล่น มวยไทย ฟันดาบสองมือ กระบี่กระบอง กีฬาพื้นบ้าน เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Sehparcha, Tar ● Buzkashi, Chapandaz, Panjpar, Sherjangi

1.6 ระเบียบวิธีวิจัย

- 1.6.1 การวิจัยข้อมูลเชิงเอกสาร คือ ศึกษานวนิยายต้นฉบับและฉบับแปล ตลอดจนบทความ ตำราวิชาการ และทฤษฎีที่ใช้ในการอ้างอิง
- 1.6.2 การวิจัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คือ ขอสัมภาษณ์นักแปลเพื่อรับทราบความคิดเห็นและทำให้งานวิจัยสมบูรณ์รอบด้าน ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ความเห็นของคุณ วิชาญฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์และวิจัยด้วย

1.7 ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

- 1.7.1 อ่านและทำความเข้าใจต้นฉบับและฉบับแปล
- 1.7.2 ศึกษาทฤษฎีการแปล รวมทั้งทฤษฎี และแนวคิดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 1.7.3 วิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกและภายในของต้นฉบับ
- 1.7.4 รวบรวมคำศัพท์และจัดกลุ่มคำศัพท์ทางวัฒนธรรมจากต้นฉบับและฉบับแปลตามประเภทของวัฒนธรรมที่ได้ศึกษา
- 1.7.5 วิเคราะห์กลวิธีในการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม
- 1.7.6 กำหนดกรอบการสัมภาษณ์และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้แปล

- 1.7.7 สรุปผลการสัมภาษณ์ สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และข้อมูลที่ได้จากการใช้ทฤษฎีวิเคราะห์
- 1.7.8 สรุปผลการวิจัย ทบทวนสมมุติฐานและให้ข้อเสนอแนะ

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.8.1 ได้รับความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวทางการปลววรรณกรรมต่างวัฒนธรรม
- 1.8.2 เข้าใจขั้นตอนกระบวนการแปล และสามารถเลือกใช้กลวิธีการแปลที่เหมาะสมกับการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม
- 1.8.3 เป็นแนวทางการศึกษาการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมในวรรณกรรม

บทที่ 2

การทบทวนทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ในบทที่สองนี้ผู้วิจัยขอกล่าวถึงทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์ของคริสตีอานเน่ นอร์ด ทฤษฎีการวิเคราะห์ตัวบทประเภทวรรณกรรมของทอมลินสันและลินซ์-บราวน์ แนวทางการแปลแบบตรงตัวของมิลเดรด แอล. ลาร์สัน แนวทางการแปลแบบตีความของฌอง เดอลีล และการใช้คำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน รวมถึงนิยามและความหมายของวัฒนธรรม ประเภทของวัฒนธรรมคำศัพท์ทางวัฒนธรรม แนวคิดทางศาสนาอิสลาม ประเทศอัฟกานิสถานและวัฒนธรรมอัฟกัน

2.1 ทฤษฎีการแปล

2.1.1 ทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์ของคริสตีอานเน่ นอร์ด (Christiane Nord)²

การแปลไม่ใช่การถ่ายทอดภาษาแต่คือการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง การแปลตัวบทภาษาหนึ่งให้เป็นอีกภาษาหนึ่งได้อย่างเหมาะสม ผู้แปลจะต้องเข้าใจตัวบทต้นฉบับและบริบทแวดล้อม ในการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับนั้น คริสตีอานเน่ นอร์ด ศาสตราจารย์ชาวเยอรมันผู้เชี่ยวชาญด้านการแปล กล่าวไว้ในหนังสือ *Text Analysis in Translation* (2005)³ ว่า ผู้แปลต้องวิเคราะห์ทั้งองค์ประกอบภายนอกตัวบทและองค์ประกอบภายในตัวบท หากผู้แปลวิเคราะห์ตัวบทอย่างละเอียดก็จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ของงานแปลในวัฒนธรรมนั้น การรู้ข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ผู้แปลตัดสินใจได้ว่าการแปลตัวบทต้นฉบับจะต้องรักษาส่วนใดไว้และต้องดัดแปลงส่วนใดเพื่อสื่อความให้เป็นที่เข้าใจตรงกันในวัฒนธรรมปลายทาง

2.1.1.1 รายงานผลการศึกษาทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์ของคริสตีอานเน่ นอร์ด

นอร์ดแบ่งการวิเคราะห์ตัวบทออกเป็น 2 ประเภท คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกตัวบท (Extratextual factors) และการวิเคราะห์องค์ประกอบภายในตัวบท (Intratextual factors)

องค์ประกอบภายนอกตัวบท หมายถึง สถานการณ์จริงที่มีการนำตัวบทไปใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ได้แก่ 1. *Who transmits* (ใครเป็นผู้ส่งสาร) 2. *To whom* (ส่งสารให้แก่ใคร) 3. *What for* (วัตถุประสงค์ในการส่งสารคืออะไร) 4. *By which medium* (ใช้สื่อใด) 5. *Where* (ที่ไหน) 6. *When* (เมื่อไร) 7. *Why* (ทำไม) 8. *A text with what function* (ตัวบทนั้นมีหน้าที่อย่างไร) โดย

² Nord, Christiane. *Text-Analysis in Translation: Theory, Methodology, and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text Analysis*. Amsterdam: Rodopi, 2005.

³ บุญจิรา ถึงสุขและคณะ. *หลักการแปล*. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555.

คำจำกัดความขององค์ประกอบภายนอก มีดังต่อไปนี้

1) **ผู้ส่งสาร (sender)** นอร์มจำแนกระหว่างผู้ส่งสารและผู้ผลิตตัวบท เนื่องจากอาจไม่ได้ใช้หมายถึงคนคนเดียวกันแต่โดยปกติมักจะใช้หมายถึงคนเดียวกันคือผู้แต่ง ผู้แปลควรทราบว่าผู้ส่งสารคือใครเพราะชื่อของผู้ส่งสารสามารถบอกข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับต้นฉบับได้ โดยเฉพาะในงานเขียนประเภทแสดงอารมณ์ความรู้สึกหรืองานวรรณกรรมซึ่งผู้ประพันธ์มีความสำคัญมากเพราะมักนำความรู้และประสบการณ์ของตนมาใช้ในการเขียนตัวบท

2) **เจตนาของผู้ส่งสาร (sender's intention)** นอกจากจะทราบผู้ส่งสารแล้วนักแปลควรวิเคราะห์เจตนาของผู้ส่งสารว่าต้องการให้ข้อมูลหรือความรู้ ต้องการแสดงอารมณ์ความรู้สึกหรือต้องการโน้มน้าวให้ผู้รับสารมีความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่งตามผู้เขียน ในการแปลควรแปลให้สอดคล้องกับเจตนาของผู้ส่งสารต้นฉบับ

3) **ผู้รับสาร (audience)** ผู้รับสารมีสองกลุ่ม คือ ผู้รับสารตัวบทต้นฉบับและผู้รับสารงานแปล การแปลตัวบทจะต้องคำนึงถึงผู้รับสารอย่างมากเพราะผู้รับสารงานแปลที่เป็นภาษาปลายทางนั้นมาจากคนละวัฒนธรรมและสังคมกับผู้รับสารตัวบทต้นฉบับ ผู้แปลต้องตระหนัก เรื่องนี้ให้มากและต้องประเมินความรู้พื้นฐานของผู้รับสาร การวิเคราะห์กลุ่มผู้รับสารจะทำให้ผู้แปลเลือกระดับภาษางานแปลได้อย่างเหมาะสม

4) **สื่อ (medium)** คือสิ่งที่ช่วยพาตัวบทไปสู่ผู้รับสาร สื่ออาจอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ก่อนอื่นผู้แปลต้องพิจารณาว่าตัวบทถูกนำเสนอในสถานการณ์ใด เป็นแบบลายลักษณ์อักษรหรือปากเปล่า เพราะสื่อทั้งสองชนิดนี้สัมพันธ์กับลักษณะของภาษา ผู้แปลควรบอกได้ว่าเป็นภาษาเขียนหรือภาษาพูด ผู้แปลจำเป็นต้องเข้าใจลักษณะของสื่อแต่ละประเภทเพื่อจะได้ถ่ายทอดต้นฉบับเป็นภาษาปลายทางได้อย่างเหมาะสม

5) **สถานที่ (place of communication)** ผู้แปลต้องวิเคราะห์สถานที่ที่ผลิตตัวบทและสถานที่ซึ่งจะนำตัวบทไปใช้เพราะสถานที่เป็นเครื่องบ่งชี้ภาษาถิ่นที่ใช้ในถิ่นนั้น ผู้แปลควรทราบว่าตัวบทเขียนเป็นภาษาถิ่นใดเพื่อจะได้แปลอย่างถูกต้อง

6) **เวลา (time of communication)** ภาษาทุกภาษามีการเปลี่ยนแปลงในด้านกฎเกณฑ์และการใช้ตามเวลา ปัจจัยด้านเวลาของการผลิตตัวบทจึงมีส่วนสำคัญมากเพราะเป็นเครื่องบ่งชี้เบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพภาษาที่ใช้ในตัวบทนั้นๆ นอกจากภาษาที่ใช้ในตัวบทจะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงภาษาไปตามกาลเวลาแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรมในเวลานั้นด้วย

7) **โอกาสพิเศษ (motives for communication)** ตัวบทต้นฉบับอาจผลิตหรือ

ตีพิมพ์ขึ้นในโอกาสพิเศษซึ่งเป็นข้อมูลทำให้เราทราบเจตนาของผู้เขียนและทราบหน้าที่ของตัวบทโอกาสพิเศษในการสื่อสารมักเป็นตัวกำหนดปัจจัยด้านเนื้อหา วงศัพท์ที่ใช้ และโครงสร้างของภาษา

8) **หน้าที่ของตัวบท (text function)** ตัวบทแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก คือ
 1) *ตัวบทประเภทอรรถสาร (informative text)* เป็นตัวบทที่มุ่งให้ความรู้และข้อมูลเป็นหลัก
 2) *ตัวบทประเภทรจนาสาร (expressive text)* เป็นตัวบทที่มุ่งแสดงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสาร และ 3) *ตัวบทประเภทโฆษณาสาร (persuasive text)* เป็นตัวบทที่มุ่งชักจูงให้ผู้รับสารมีความเห็นคล้อยตามหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยปกติแล้วตัวบทหนึ่งจะมีทั้งสามหน้าที่ แต่จะมีหน้าที่หนึ่งชัดเจนที่สุด การจะตัดสินว่าตัวบทจัดอยู่ในประเภทใดนั้น ผู้แปลต้องพิจารณาว่าตัวบทดังกล่าวทำหน้าที่ใดชัดเจนที่สุด

เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกตัวบทแล้ว ผู้แปลจะต้องวิเคราะห์องค์ประกอบภายในตัวบทเพื่อจับความหมายของตัวบทโดยพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้
 1. On *what* subject matter does he say (ตัวบทพูดถึงเกี่ยวกับเรื่องอะไร) 2. *What/ What not* (พูดถึงอะไรและไม่พูดถึงอะไร) 3. In *what* order (เรียงลำดับอย่างไร) 4. Using *which* non-verbal elements (ใช้สื่อที่เป็นอวัจนภาษาใดบ้าง) 5. In *which* words (ใช้คำพูดอย่างไร) 6. In *what* kind of sentences (ใช้ประโยคชนิดใด) 7. In *which* tense (น้ำเสียงเป็นอย่างไร) 8. To *what* effect (ก่อให้เกิดผลอย่างไร) โดยคำจำกัดความขององค์ประกอบภายใน มีดังต่อไปนี้

1) **หัวข้อเรื่อง (subject matter)** เป็นส่วนที่สำคัญต่อการแปลเพราะหัวข้อเรื่องเป็นตัวบอกว่าตัวบทเป็นเรื่องอะไรหรือต้องอาศัยความรู้ในสาขาใด นอร์ตันแนะนำว่าผู้แปลควรวิเคราะห์หัวข้อ ตัวบทเป็นหัวข้อเดียวต่อเนื่องกันหรือประกอบด้วยตัวบทย่อยๆ หลายหัวข้อเรื่องและวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร

2) **เนื้อหา (content)** ผู้แปลวิเคราะห์ตัวบทโดยนำเนื้อหามาเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาของตนเองอย่างง่ายๆ ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาจะทำให้คาดเดาปัจจัยภายในตัวบทอื่นๆ ได้

3) **สิ่งที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ (presupposition)** ในการสื่อสารโดยทั่วไปนั้นผู้ส่งสารมักคาดหวังว่าผู้รับสารจะมีความรู้ในบางเรื่องโดยที่ผู้พูดไม่ต้องกล่าวถึง โดยปกติผู้ส่งสารและผู้รับสารมักอยู่ในวัฒนธรรมเดียวกันจึงสามารถละเนื้อความบางอย่างไว้ในฐานที่เข้าใจโดยไม่เกิดปัญหาในการสื่อสาร เมื่อต้องแปลตัวบท ผู้รับสารซึ่งอยู่คนละวัฒนธรรมกับผู้ส่งสารอาจไม่เข้าใจสิ่งที่ละไว้จึงเป็นหน้าที่ของนักแปลที่ต้องพิจารณาว่าผู้รับสารงานแปลมีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากผู้ส่งสารต้นฉบับมากน้อยเพียงใดและพิจารณาว่าต้นฉบับนั้นให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ มากน้อยเพียงใด

4) **โครงสร้างตัวบท (text composition)** ผู้แปลต้องวิเคราะห์ว่าตัวบทมีโครงสร้างอย่างไร โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นระดับมหภาค (macro-structure) คือการวิเคราะห์โครงสร้างในภาพรวม และระดับจุลภาค (micro-structure) คือการวิเคราะห์ตัวบทในระดับย่อหน้า

5) **อวัจนภาษา (non-verbal elements)** หมายถึงสิ่งที่แสดงออกมาโดยไม่ใช้ภาษาเป็นสื่อ เช่น ภาพประกอบ โลโก้ ตาราง ลักษณะตัวอักษรแบบต่างๆ เป็นต้น

6) **ศัพท์ (lexis)** ผู้แปลต้องอ่านและตีความศัพท์เพื่อหาความหมาย ศัพท์ที่ผู้เขียนเลือกใช้โดยทั่วไปมักจะขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องและหัวข้อเรื่องเป็นหลัก ผู้แปลอาจวิเคราะห์ในแง่ความหมาย รูปแบบของคำหรือวลีลีลา รวมทั้งพิจารณาการใช้อุปมาอุปไมยหรือการซ้ำคำ

7) **โครงสร้างประโยค (sentence structure)** เน้นการวิเคราะห์ด้านรูปแบบหน้าที่และวลีลีลาของการใช้โครงสร้างประโยคต่างๆ ผู้แปลควรมีความรู้เรื่องประโยคหลักและประโยคย่อย สามารถวิเคราะห์รูปประโยค ความยาวและความต่อเนื่องของเนื้อความในแต่ละประโยคได้ และเข้าใจ โครงสร้างประโยคที่เป็นลักษณะเฉพาะของตัวบทหนึ่งๆ

8) **ลักษณะเหนือหน่วยเสียง (supra-segmental features)** น้ำเสียง หมายถึงทัศนคติที่ผู้ส่งสารมีต่อเรื่องที่พูดหรือเขียน ผู้แปลอาจสังเกตน้ำเสียงของผู้เขียนได้จากองค์ประกอบต่างๆ เช่น การใช้ศัพท์ การใช้ตัวเอน ตัวหนา ตัวเอียง หรือตัวพิมพ์ใหญ่เพื่อเน้นความ

2.1.1.2 แนวทางการนำทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์ของคริสตีอาเน่ นอร์ด ไปใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์ของคริสตีอาเน่ นอร์ด มาใช้ในการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับควบคู่กับการวิเคราะห์ตัวบทฉบับแปล เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกจะช่วยให้เข้าใจหน้าที่ของตัวบท และช่วยในการวิเคราะห์องค์ประกอบภายใน ทำให้สามารถแปลได้อย่างถูกต้องตามหน้าที่และเหมาะสมกับผู้รับสารปลายทาง ผู้วิจัยเริ่มวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอกตัวบทไปหาองค์ประกอบภายในตัวบท เพราะการวิเคราะห์ตัวบทของนอร์ดเป็นการเน้นการวิเคราะห์ตัวบทที่มีส่วนสำคัญต่อการแปล ทำให้เข้าใจและสามารถตีความตัวบทได้โดยละเอียด

2.1.2 ทฤษฎีการวิเคราะห์ตัวบทประเภทวรรณกรรมของทอมลินสันและลินช์-บราวน์ (Carl M. Tomlinson and Carol Lynch-brown)

ทอมลินสัน ศาสตราจารย์ด้านศิลปศึกษาและวรรณกรรมเด็ก และ ลินช์-บราวน์ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมเด็ก ได้จำแนกองค์ประกอบในการสร้างวรรณกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณกรรมเด็กและวรรณกรรมเยาวชนไว้อย่างละเอียดและครบถ้วน ผู้วิจัยเห็นว่าการนำ

หลักเกณฑ์ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับ *The Kite Runner* จะช่วยให้เข้าใจเรื่องราว รวมทั้งแง่คิดของวรรณกรรมได้อย่างแท้จริง

2.1.2.2 รายงานผลการศึกษาทฤษฎีการวิเคราะห์ตัวบทประเภทวรรณกรรมของ ทอมลินสันและลินช์-บราวน์⁴

ทอมลินสัน และลินช์-บราวน์ ได้สรุปองค์ประกอบของวรรณกรรมเยาวชนว่า ประกอบด้วยโครงเรื่อง (plot) ตัวละคร (characters) ฉากท้องเรื่อง (setting) แก่นเรื่อง (theme) และลีลา (style) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) **โครงเรื่อง (plot)** ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในวรรณกรรม โครงเรื่องคือเหตุการณ์และลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง เหตุการณ์เหล่านั้นมักจะมีข้อขัดแย้งต่างๆ ความขัดแย้งเป็นองค์ประกอบสำคัญของโครงเรื่องเพราะเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ขึ้น ซึ่งความขัดแย้งที่เป็นส่วนประกอบของโครงเรื่องจะแบ่งเป็น 4 ประเภท⁵ ได้แก่

ก) **ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร** เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากความปรารถนาในใจอันขัดแย้งกัน อาจจะมีเหตุการณ์ภายนอกอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย แต่เหตุที่สำคัญที่สุด คือ ความขัดแย้งภายในใจของตนเอง

ข) **ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับธรรมชาติ** ลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะที่ปรากฏได้ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เช่น น้ำท่วม ลมพายุ อากาศหนาว อากาศร้อน และภัยธรรมชาติต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและความสำเร็จของมนุษย์

ค) **ความขัดแย้งระหว่างตัวละครในเรื่อง** เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครด้วยกันเอง เช่น ความขัดแย้งที่เกิดระหว่างตัวละครในวัยเดียวกัน ความขัดแย้งระหว่างพี่น้อง เป็นต้น

ง) **ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม** เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากสภาพแวดล้อมถูกเทคโนโลยีทำลาย การเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา หรือเกี่ยวกับตัวละครเอกที่เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์วุ่นวายทางการเมือง เช่น สงคราม

โครงเรื่องมีหลายรูปแบบแต่ที่พบมากที่สุดคือ Chronological plots หรือโครงเรื่องที่เล่าเรื่องตามลำดับปฏิทิน⁶ คือเล่าเรื่องไปตามลำดับเวลาก่อนหลังของเหตุการณ์ที่เกิด โครงเรื่องประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ โครงเรื่องชนิดก้าวหน้า (progressive plots) และ

⁴ Carl M. Tomlinson and Carol Lynch-Brown. *Essentials of Children's Literature*. 2nd ed. (Boston: Allyn and Bacon, 1966), pp. 25-32.

⁵ Ibid., p. 26.

⁶ Ibid., p. 27.

โครงเรื่องชนิดแบ่งเป็นตอนๆ (episodic plots)⁷

- โครงเรื่องชนิดก้าวหน้า ผู้แต่งจะปูพื้นเรื่องตั้งแต่บทแรกๆ ซึ่งถือเป็นบทเปิดเรื่อง (exposition) ผู้อ่านจะทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวละคร ฉาก และจุดเริ่มต้นของความขัดแย้ง (conflict) ที่จะเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ จนถึงส่วนของการขมวดปม (rising action) จนกระทั่งถึงจุดสุดยอด (climax) ของเรื่องอันนำไปสู่การคลี่คลายหรือตอนจบ (denouement)

- โครงเรื่องชนิดแบ่งเป็นตอนๆ เป็นเรื่องสั้นหลายๆ ตอน แต่ละตอนมีความขัดแย้ง จุดสุดยอดและบทคลี่คลายอยู่ในตอนนั้นๆ โดยมีตัวละครและฉากท้องเรื่องเดียวกัน เนื้อเรื่องในแต่ละตอนมักจะดำเนินตามลำดับเวลา

กลวิธีที่นำมาใช้ในการเล่าเรื่องมี 2 แบบ ได้แก่ 1) การเล่าเรื่องย้อนต้น (flashback) คือ การดำเนินเรื่องโดยเล่าย้อนกลับกันไปมาระหว่างอดีตกับปัจจุบัน เรื่องอาจเริ่มต้นที่ตอนใดก็ได้ และ 2) การสร้างจุดหักเหหรือการสร้างให้เห็นกลาง (foreshadowing) คือ การตั้งเค้าของเรื่องราวที่ตัวละครเอกจะประสบ

2) **ตัวละคร (characters)**⁸ เป็นบุคคลที่ผู้แต่งสร้างขึ้นมาโดยตั้งชื่อ กำหนดรูปร่าง เพศ นิสัย บุคลิกภาพ ความเป็นอยู่ บทบาทและสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตัวละคร โดยจะบรรยายถึงรูปร่างลักษณะ ความรู้สึก พฤติกรรมของตัวละคร อาจใช้การสนทนากันระหว่างตัวละคร และให้ตัวละครอื่นพูดถึงเกี่ยวกับตัวละครนั้น เพื่อให้ผู้อ่านรู้จักกับตัวละครนั้นๆ มากขึ้น

ตัวละครคือกุญแจในการพัฒนาองค์ประกอบต่างๆ ในเรื่องและเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องมากขึ้น หากตัวละครแต่ละตัวถูกชี้ให้เห็นความแตกต่างก็จะทำให้ผู้อ่านเชื่อและสนใจตัวละครยิ่งขึ้น

ตัวละครเอก (protagonist) เป็นศูนย์กลางของโครงเรื่องและผู้แต่งใช้เป็นตัวร้อยเรื่องราวต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อแสดงให้เห็นแก่นของเรื่อง ส่วนตัวละครร้าย (antagonist) เป็นตัวละครที่มีความขัดแย้งกับตัวละครเอก

ในการสร้างบุคลิกลักษณะของตัวละคร (characterization) ผู้แต่งใช้เทคนิคแตกต่างกัน เช่น บอกเล่าหรือบรรยายให้เห็นตรงๆ แสดงให้เห็นจากการกระทำของตัวละครที่ได้ตอบสิ่งต่างๆ ที่เกิดในสถานการณ์นั้นๆ อาจแสดงให้เห็นจากวิธีพูดคุยกับตัวละครตัวอื่นหรือมาจากการคิดในใจของตัวละครเองหรือการกล่าวถึงจากตัวละครตัวอื่น

ตัวละครแบบมีมิติ (round character) ถูกสร้างขึ้นให้มีหลากหลายคุณสมบัติและ

⁷ Ibid., p. 27.

⁸ Ibid., p. 27.

อารมณ์ มีจุดเด่นจุดด้อย มีความซับซ้อนและต้องเปลี่ยนแปลงไปจากการผ่านเหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่อง

ตัวละครแบบแบน (flat character) มักเป็นตัวละครประกอบที่ไม่สำคัญ บุคลิกไม่ซับซ้อน อาจมีเพียงมิติเดียว

3) ฉากท้องเรื่อง (setting)⁹ หมายถึง สถานที่และเวลาที่เรื่องนั้นๆ เกิดขึ้น ฉากท้องเรื่องเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่สุดเพราะเป็นสถานที่ที่เป็นทั้งภูมิทัศน์ภายนอก การตกแต่งภายใน เวลาที่เรื่องได้เกิดขึ้น รวมถึงสภาพภูมิอากาศ ประวัติศาสตร์ การดำเนินชีวิตและเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมในช่วงที่เรื่องได้เกิดขึ้น ฉากท้องเรื่องมีความสำคัญและสัมพันธ์กับตัวละคร โครงเรื่อง และบรรยากาศในเรื่อง การเปิดเผยฉากสถานที่และเวลามักจะเป็นการบรรยายให้เห็นโดยตรงจากผู้แต่ง แต่บางครั้งก็แสดงให้เห็นโดยผ่านการกระทำ การพูดหรือการคิดของตัวละคร

4) แก่นเรื่อง (theme)¹⁰ หมายถึง แนวคิด ทศนะหรือเจตนารมณ์ของผู้แต่งที่ต้องการสื่อสารมาถึงผู้อ่านซึ่งโดยมากแล้วผู้แต่งจะไม่บอกตรงๆ แต่ผู้อ่านจะต้องค้นหาเองว่าผู้แต่งต้องการจะแสดงทศนะอย่างไร แก่นเรื่องเป็นความคิดรวบยอดที่คงเหลือไว้หลังจากที่อ่านจบเรื่อง เป็นเสมือนคำตอบของคำถามว่าผู้อ่านได้เรียนรู้อะไรจากเรื่องนั้นๆ

5) ลีลา (style)¹¹ คือวิธีการและรูปแบบที่ผู้เขียนใช้ถ่ายทอด โดยลีลาการประพันธ์ที่นำมาใช้ในการประเมิงานเขียนได้แก่ ถ้อยคำสำนวน (words) โครงสร้างประโยค การจัดวางเนื้อหา มุมมอง และสัญลักษณ์นิยม

2.1.2.2 แนวทางการนำทฤษฎีการวิเคราะห์ตัวบทประเภทวรรณกรรมของ ทอมลินสันและลินซ์-บราวน์ไปใช้ในการวิจัย

การศึกษาหลักวิเคราะห์ตัวบทประเภทวรรณกรรมของทอมลินสันและลินซ์-บราวน์จะช่วยให้การวิเคราะห์ตัวบทเรื่อง *The Kite Runner* ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบงานวรรณกรรมคือโครงเรื่องและตัวละครเพื่อศึกษากลวิธีการสร้างตัวละคร เพื่อให้สามารถระบุประเภทของตัวละครหลักและตัวละครรองได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาฉากท้องเรื่องเพื่อให้ทราบความสำคัญของสถานที่และเวลาที่สัมพันธ์กับตัวละครและเหตุการณ์ที่ดำเนินไปอย่างไร รวมทั้งการศึกษาแก่นเรื่องเพื่อให้ทราบข้อคิดและเข้าใจสาระสำคัญที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อถึงผู้อ่าน ตลอดจนศึกษาลีลาของผู้ประพันธ์ว่าใช้กลวิธีใดบ้าง

⁹ Ibid., p. 30.

¹⁰ Ibid., p. 29.

¹¹ Ibid., p. 31.

2.1.3 การใช้คำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน

2.1.3.1 รายงานผลการศึกษากำหนดการใช้คำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน

ราชบัณฑิตยสถานได้ปรับปรุงเกณฑ์การทับศัพท์ โดยมีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีให้ใช้หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ.2532 นอกจากนี้หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษยังได้รวมอยู่ในหนังสือหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาอิตาลี ภาษาสเปน ภาษารัสเซีย ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอาหรับ ภาษามลายู ฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยพิมพ์ครั้งแรกในพ.ศ.2535 เพื่อเป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานในการทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.1.3.2 แนวทางการนำการใช้คำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานไปใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแนวทางการใช้คำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานเป็นมาตรฐานหลักเพื่อพิจารณาคำทับศัพท์ที่ผู้แปลใช้แปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมในนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* ซึ่งจะวิเคราะห์ในบทที่ 3 ต่อไป

2.14 แนวทางการแปลแบบตรงตัว (Literal Translation) ของมิลเดรด แอล ลาร์สัน (Mildred L. Larson)

2.1.4.1 รายงานผลการศึกษานำแนวทางการแปลแบบตรงตัว (Literal Translation) ของมิลเดรด แอล ลาร์สัน (Mildred L. Larson)¹²

มิลเดรด แอล ลาร์สัน นักทฤษฎีการแปลแบ่งการแปลออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ การแปลแบบรักษารูปแบบ (Form-based translation) และการแปลแบบรักษาความหมาย (Meaning-based translation) โดยการแปลแบบรักษารูปแบบหรือเรียกชื่อหนึ่งว่า Literal Translation หรือ Word-for-word translation เป็นการแปลโดยรักษาคำและรูปแบบเดิมของต้นฉบับทุกประการ การแปลประเภทนี้เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาภาษาต้นฉบับและไม่เหมาะกับผู้อ่านภาษาแปลที่ต้องการอ่านเอาความหมายเพราะแม้จะมีการปรับโครงสร้างประโยคอยู่บ้างแต่ความไม่เป็นธรรมชาติในภาษาแปลก็ยังคงปรากฏอยู่ สุพรรณณี ปิ่นมณี¹³ ได้อ้างในหนังสือ การแปลขั้นสูงว่า ศาสตราจารย์ปัญญา บริสุทธิ ได้อธิบายและให้คำนิยามไว้อย่างชัดเจน โดยเรียกการแปลประเภทนี้ว่าการแปลตามตัวอักษร (Literal translation) ดังนี้

¹² Larson, Mildred L. *Meaning-based Translation: A Guide to Cross-Language Equivalence*. New York: University Press of America, 1984, pp.15-19.

¹³ สุพรรณณี ปิ่นมณี. *การแปลขั้นสูง*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์, 2552, หน้า 12.

“เดิมทีจารีตทางการแปลเน้นที่การถ่ายทอดรูปแบบภาษาต้นฉบับไว้ให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับที่สุด ยิ่งผู้แปลใช้คำได้ตรงกับในต้นฉบับได้มากเพียงไร ก็จะต้องถือว่าแปลได้ดีมากเพียงนั้น การยึดถือจารีต เช่นนี้ นำไปสู่หลักปฏิบัติในการแปลแบบที่เรียกว่า การแปลตามตัวอักษร ซึ่งคือการแปลที่มีจุดมุ่งหมายที่จะถ่ายทอดรูปแบบของต้นฉบับในภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งซึ่งเป็นการถอดคำศัพท์ จากต้นฉบับภาษาเดิมนำมาเรียบเรียง เพียงให้ถูกต้องตามวากยสัมพันธ์ของภาษาใหม่เท่านั้น”

2.1.4.2 แนวทางการนำการแปลแบบตรงตัว (Literal Translation) ของมิลเดรด แอล ลาร์สัน (Mildred L. Larson) ไปใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมอิสลามและวัฒนธรรมอักษร์กัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมของภาษาแปล โดยพิจารณาว่าผู้แปลใช้แนวทางการแปลแบบตรงตัว (Literal Translation) ในการแปลบ้างหรือไม่ หรือผู้แปลมีกลวิธีอื่นที่จะแก้ปัญหาการแปลสิ่งที่ไม่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปลอย่างไร

2.1.5 แนวทางการแปลแบบตีความของฌอง เดอริล (Jean Delisle)

2.1.5.1 รายงานผลการศึกษากการแปลแบบตีความของฌอง เดอริล (Jean Delisle)¹⁴

หลักการแปลตามแนวทางการตีความ (Interpretive Approach) เป็นแนวทางการแปลโดยยึดการถ่ายทอดความหมายในระดับวาทกรรม ไม่ใช่การถ่ายโอนในระดับภาษา ซึ่งการสร้างสมมูลภาพในงานแปล (Translation Equivalence) เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่ประกอบขึ้นด้วยหลัก 3 ประการ ได้แก่ การทำความเข้าใจต้นฉบับ (Comprehension) การเขียนวาทกรรมซ้ำใหม่ (Reformulation) และการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบ (Verification)¹⁵ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การทำความเข้าใจต้นฉบับ (Comprehension) ขั้นตอนนี้เป็น การตีความครั้งแรกเพื่อทำความเข้าใจ โดยความเข้าใจนี้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ 1) ความเข้าใจความหมายประจำทางภาษา (Signification) และความหมายในระดับวาทกรรมหรือความหมายที่มาจาก การตีความโดยอาศัยบริบท (Meaning) กล่าวคือคำทุกคำที่เรียงต่อกันเป็นถ้อยคำล้วนเกี่ยวข้องกับระบบภาษาซึ่งให้ความหมายประจำคำ และเกี่ยวข้องกับตัวแปรที่อยู่ทั้งภายในและนอกตัวบทซึ่งให้ความหมายระดับวาทกรรม ความหมายทั้งสองส่วนนี้จะเกิดขึ้นพร้อมกันและทับซ้อนกันอยู่ ผู้แปลจึงต้องเข้าใจความหมายทั้งสองระดับในลักษณะที่แตกต่างและต่อเนื่องกันดังนี้

¹⁴ Delisle, Jean. *Translation: An Interpretive Approach*. Translated by Patricia Logan and Monica Creeey. Ottawa: University of Ottawa Press, 1988.

¹⁵ "Interpretive Approach". [Online]. Available: <http://www.bloggang.com/mainblog.php> 2012.

ก) การถอดรหัสคำ (Decoding of Linguistic Signs) เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในระดับภาษาเพื่อให้เข้าใจความหมายของคำ โดยการวิเคราะห์ด้านไวยากรณ์และอาศัยความรู้เรื่องคำศัพท์ ขั้นตอนการถอดรหัสนี้ยังไม่สามารถเข้าใจความหมายของถ้อยคำได้อย่างแท้จริง เพราะยังไม่ได้คำนึงถึงความหมายที่ได้จากบริบท

ข) การทำความเข้าใจความหมายในระดับวาทกรรม (Comprehension of Meaning) ขั้นตอนนี้เป็นการทำความเข้าใจถ้อยคำโดยอาศัยบริบททางการสื่อสารเพื่อหาความหมายในระดับวาทกรรมซึ่งเป็นความหมายที่แท้จริงของถ้อยคำ

ดังนั้นการแปลจึงเป็นการกล่าวมโนทัศน์ซ้ำใหม่ (Re-expression) ผู้แปลต้องทำความเข้าใจถ้อยคำโดยการสกัดมโนทัศน์ (Concepts) ออกจากถ้อยคำในภาษาต้นทางและเชื่อมโยงเข้ากับความรู้ด้านเนื้อหาที่มาจากประสบการณ์ของผู้แปลเอง เพื่อให้ได้ความหมายที่ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

2) การเขียนวาทกรรมซ้ำใหม่ (Reformulation) ขั้นตอนนี้เป็นการนำสิ่งที่ผู้แปลเข้าใจจากภาษาต้นฉบับมาเขียนใหม่เพื่อถ่ายทอดความหมายโดยผลออกจากรูปแบบทางภาษาของต้นฉบับ ซึ่งเป็นกระบวนการทางความคิดของผู้แปลโดยการสลับไปมาระหว่างการหาถ้อยคำ สำนวน และโครงสร้างทางไวยากรณ์เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความหมายของภาษาปลายทาง การผลออกจากรูปแบบทางภาษาของภาษาต้นฉบับนี้ต้องอาศัยความคิดเทียบเคียงจากประสบการณ์ และการเรียบเรียงมโนทัศน์ใหม่เพื่อการถ่ายทอด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ก) การใช้ความคิดเทียบเคียงจากประสบการณ์ (Reasoning by Analogy) ผู้แปลใช้องค์ความรู้ทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องที่จะแปลซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์การหาความหมายในระดับวาทกรรมของถ้อยคำภายใต้สถานการณ์การสื่อสารของภาษาปลายทาง

ข) การถ่ายทอดความหมาย (Reverbalization of concepts) เมื่อผู้แปลเข้าใจความหมายในระดับวาทกรรมของภาษาปลายทางแล้ว ความหมายนั้นจะถูกถ่ายทอดใหม่ในรูปแบบทางความคิดไม่ใช่รูปแบบของคำ โดยผู้แปลต้องเลือกรูปแบบทางภาษาและเนื้อหาที่ให้ได้ว่าร่างคำแปล (Tentative solution) การกระทำนี้เป็นการใช้เหตุผลซึ่งเป็นกระบวนการทางสมอง (Cognitive Process) ที่ผู้แปลได้ดึงความรู้ต่างๆ ที่สะสมไว้ ทั้งความรู้ด้านภาษา ความรู้เฉพาะทาง และความรู้ทั่วไปมาใช้อย่างสร้างสรรค์

3) การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบ (Verification) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ตรวจสอบเพื่อยืนยันว่าบทร่างคำแปลที่ผู้แปลได้ถ่ายทอดออกมานั้นมีความถูกต้องสมบูรณ์ เนื้อหาในต้นฉบับยังอยู่ครบถ้วน ขั้นตอนนี้ถือเป็นการตีความครั้งที่ 2 โดยการตีความครั้งแรก

เกิดขึ้นระหว่างการทำ ความเข้าใจมโนทัศน์กับการกล่าวมโนทัศน์ซ้ำใหม่โดยอาศัยทักษะการทำ ความเข้าใจภาษาต้นฉบับ ส่วนการตีความครั้งที่ 2 นี้เกิดขึ้นระหว่างการทำมโนทัศน์ซ้ำใหม่กับการตัดสินใจเลือกคำแปลที่จะนำไปใช้จริง เพื่อตรวจสอบว่าคำร่างแปลนั้นถ่ายทอดมโนทัศน์ได้อย่าง ถูกต้องโดยอาศัยทักษะการใช้ภาษาปลายทางของผู้แปล

2.1.5.2 แนวทางการนำการแปลแบบตีความของฌอง เดอริล (Jean Delisle) ไปใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาการแปลแบบตีความของฌอง เดอริล เพื่อเป็นแนวทางพิจารณา การแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมอิสลามและวัฒนธรรมอักษรณ์ของผู้แปลในนวนิยายแปลเรื่อง *เด็กเก็บว่าว*

2.2 นิยามต่างๆของคำว่า “วัฒนธรรม”

2.2.1 รายงานผลการศึกษานิยามต่างๆของคำว่า “วัฒนธรรม”

ผู้วิจัยรวบรวมนิยามและความหมายของ “วัฒนธรรม” จากนักวิชาการหลายๆ ท่าน ทั้งความหมายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์¹⁶ ประทานคำอธิบายไว้ว่า “วัฒนธรรม” หมายถึง ความเจริญในทางวิชาความรู้ เช่น วิทยาศาสตร์ ศิลปวิทยา วรรณคดี ศาสนา ตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณีและจรรยาบรรณ วัฒนธรรมเป็นมรดกแห่งสังคม มีทั้งส่วนจับต้องได้และจับต้องไม่ได้ เช่น กวีนิพนธ์ ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมเป็น ปัจจัยสำคัญในการก่อร่างสร้างสภาพปฏิบัติปฏิบัติของประชาชาติ

เสฐียรโกเศศ (พระยาอนุমানราชชน) ¹⁷ อธิบายว่าวัฒนธรรมคือสิ่งที่มนุษย์ เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือผลิตขึ้นสร้างขึ้นเพื่อความเจริญงอกงามในวิถีของส่วนรวม ถ่ายทอดกัน ไปได้ เอาอย่างกันได้ รวมทั้งผลิตผลของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากคนแต่ก่อนสืบต่อเป็น ประเพณีกันมา ตลอดจนความรู้สึก ความคิดเห็น และกิริยาอาการ หรือการกระทำใดๆ ของมนุษย์ ในส่วนรวมลงรูปเป็นพิมพ์เดียวกันและสำแดงออกมาได้ปรากฏเป็นภาษา ศิลปะ ความเชื่อ ระเบียบประเพณี เป็นต้น

รศ.เชวง จันทระเชตต์¹⁸ กล่าวในหนังสือเรื่อง การแปลเพื่อการสื่อสารไว้ว่า วัฒนธรรมเป็นชื่อรวมสำหรับแบบอย่างของพฤติกรรมทั้งหลายที่ได้มาทางสังคมและที่ถ่ายทอดกัน

¹⁶ “วัฒนธรรม”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.udru.ac.th/website/attachments/elearning/02/10.pdf> 2555.

¹⁷ ณรงค์ เสงี่ยมประชา. *พื้นฐานวัฒนธรรมไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2539, หน้า 24.

¹⁸ เชวง จันทระเชตต์. *การแปลเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2528, หน้า 22.

ไปทางสังคมโดยอาศัยสัญลักษณ์ วัฒนธรรมจึงเป็นชื่อสัมฤทธิ์ผลที่เด่นชัดทั้งหมดของกลุ่มมนุษย์ รวมถึงทั้งหลายเหล่านี้ เช่น ภาษา การทำเครื่องมืออุตสาหกรรม ศิลปะ วิทยาศาสตร์ กฎหมาย การปกครอง ศิลธรรมและศาสนา รวมถึงอุปกรณ์ที่เป็นวัตถุหรือสิ่งประดิษฐ์ซึ่งแสดงรูปแบบแห่งสัมฤทธิ์ผลทางวัฒนธรรม และทำให้ลักษณะวัฒนธรรมทางปัญญาสามารถยังผลเป็นประโยชน์ใช้สอยได้ เช่น อาคาร เครื่องมือ เครื่องจักรกล เครื่องมือสื่อสาร ศิลปวัตถุ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ความหมายของคำวัฒนธรรมในทางวิชาการแตกต่างไปจากความหมายสามัญที่ใช้กันทั่วไป เพราะหมายถึงทุกสิ่งที่เรียนรู้มาจากการคมนาคมสื่อสารระหว่างกัน อันรวมทั้งภาษา ธรรมเนียม ประเพณี และสถาบันต่างๆ เนื่องจากไม่เคยปรากฏมีมนุษย์กลุ่มไหนที่ไร้ภาษา ธรรมเนียม ประเพณี และสถาบัน วัฒนธรรมจึงเป็นลักษณะเด่นชัดและสากลสำหรับสังคมมนุษย์ทั้งหมด

วัฒนธรรมตามความหมายที่พระเทพเวที (ประยุทธ์ ประยุตโต)¹⁹ ให้ไว้ในการปาฐกถาพิเศษเนื่องในงานฉลอง 100 ปี พระยาอนุนุมากรราชชน เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2531 คือ วัฒนธรรมเป็นผลรวมของการสั่งสมสร้างสรรคัมภีร์ภูมิธรรมภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาของสังคมนั้นๆ หรือกล่าวสั้นๆ ได้ว่าวัฒนธรรมคือประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถที่สังคมนั้นมีอยู่ หรือเนื้อตัวทั้งหมดของสังคมนั่นเอง

เอ็ดวาร์ด บี. ไทเลอร์ (Edward B. Tylor)²⁰ ให้ความหมายไว้ว่า “วัฒนธรรม” คือ ทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งได้มาจากการเรียนรู้ของสังคมและสมาชิกได้มีส่วนร่วมในการใช้สิ่งนั้นๆ สมาชิกในสังคมจะได้รับวัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมและอาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมนั้นๆ เพื่อเป็นมรดกแก่ชนรุ่นต่อไป

สุพัตรา สุภาพ อธิบายว่าวัฒนธรรมมีความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างอันเป็นแบบแผนในความคิดและการกระทำที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง มนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบกฎเกณฑ์วิธีการในการปฏิบัติ การจัดระเบียบตลอดจนความเชื่อ ความนิยม ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ในการควบคุมและใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ²¹ ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า หมายถึง ความเจริญงอกงามซึ่งเป็นผลจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับธรรมชาติ จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ จิตใจ สังคมและวัตถุ มีการสั่งสมและสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่ง จนกลายเป็นแบบแผนที่

¹⁹ "วัฒนธรรม". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.udru.ac.th/website/attachments/elearning/02/10.pdf> 2555.

²⁰ ณรงค์ เสงี่ยมประชา. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. หน้า 38.

²¹ "ความหมายของวัฒนธรรม". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.m-culture.go.th/index.php/th> 2555.

สามารถเรียนรู้และก่อให้เกิดผลดีกรรมและผลดีผล ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม อันควรค่าแก่ การวิจัย อนุรักษ์ ฟื้นฟู ถ่ายทอด เสริมสร้างเอตทัคคะ และแลกเปลี่ยน เพื่อสร้างดุลยภาพแห่ง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ สังคม และธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สันติสุขและอิสรภาพอันเป็นพื้นฐานแห่งอารยธรรมของมนุษยชาติ

วัฒนธรรม คือ วิถีชีวิตของคนในสังคม เป็นแบบแผนประเพณีปฏิบัติและการ แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจ ซาบซึ้ง ยอมรับและใช้ปฏิบัติร่วมกันอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมนั้นๆ

2.2.2 แนวทางการนำนิยามต่างๆของคำว่า “วัฒนธรรม” ไปใช้ในการวิจัย

จากการศึกษานิยามต่างๆ ของคำว่าวัฒนธรรมทั้งหมดข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเข้าใจ ความหมายของวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยสรุปตามความเข้าใจได้ว่าวัฒนธรรมคือสิ่งซับซ้อนที่มี ทั้ง จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ เป็นสิ่งที่มนุษย์ได้เรียนรู้ ถ่ายทอด เปลี่ยนแปลงและการปรับปรุง เมื่อวัฒนธรรมใดๆ เกิดขึ้นก็จะเป็นแบบแผนของพฤติกรรมซึ่งจะคงที่เพราะมีการธำรงรักษา วัฒนธรรมนั้นไว้โดยมีภาษาเป็นพาหะสำคัญในการแสดงออกทางวัฒนธรรมในด้านต่างๆ

2.3 การแบ่งประเภทของ “วัฒนธรรม”

2.3.1 รายงานผลการศึกษานิยามต่างๆของคำว่า “วัฒนธรรม”

ผู้วิจัยรวบรวมการแบ่งประเภทของวัฒนธรรมจากนักวิชาการหลายๆท่าน โดยมี รายละเอียด ดังนี้

พระยาอนุমানราชชน²² แบ่งวัฒนธรรมตามเนื้อหาสาระออกเป็น 5 ประเภท คือ

- 1) การดำรงชีพ ได้แก่ วิถีชีวิต การทำมาหากินของประชาชนโดยทั่วไป
- 2) สังคมและสถาบันสังคม เป็นเรื่องของการอยู่ร่วมกันของคน การแสดงออกใน กิจกรรมต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การเมือง การปกครอง เป็นต้น
- 3) ศาสนา เป็นเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม ความเชื่อ ปรัชญา เป็นต้น
- 4) สุนทรียศาสตร์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความงาม รสนิยม ศิลปกรรมต่างๆ เป็นต้น
- 5) ภาษา เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสื่อสาร วรรณคดี เรื่องราวของชนเผ่าต่างๆ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติของไทย²³ แบ่งวัฒนธรรมตามเนื้อหา สาระออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

²² "วัฒนธรรม". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.udru.ac.th/website/attachments/elearning/02/10.pdf> 2555.

²³ ณรงค์ เล็งประชา. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. หน้า 56.

1) *ศิลปกรรม (The Arts)* ได้แก่ ภาษา วรรณกรรม การละคร นาฏศิลป์ ดนตรี จิตรกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรม ศิลปะการแสดงอื่นๆ เป็นต้น

2) *มนุษยศาสตร์ (Humanities)* ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี กฎหมาย การปกครอง ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ปรัชญา ศาสนา เป็นต้น

3) *การช่างฝีมือ (Practical Craft)* ได้แก่ การเย็บปักถักร้อย การแกะสลัก การทอ การจักสาน การทำเครื่องถม เครื่องเงิน เครื่องทอง เป็นต้น

4) *กีฬาและนันทนาการ (Sports and Recreation)* ได้แก่ มวยไทย กระบี่กระบอง ตะกร้อ การละเล่นพื้นเมือง เป็นต้น

5) *คหกรรมศิลป์ (Domestic Arts)* ได้แก่ ระเบียบในเรื่องการกินอยู่ มารยาทในสังคม การแต่งกาย การตกแต่งเคหสถาน การดูแลเด็ก เป็นต้น

พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2549²⁴ แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) *คติธรรม* คือ ความรู้สึกรู้คิด แบบแผนชีวิต สังคมและประเพณี
- 2) *เนติธรรม* คือ กฎหมาย ระเบียบแบบแผน จารีต ประเพณี ศีลธรรม จริยธรรม
- 3) *วัตถุธรรม* คือ สิ่งประดิษฐ์ รูปต่างๆ รวมทั้งบ้านเรือน ศิลปกรรม เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ
- 4) *สทธรรม* ได้แก่ พิธีกรรม ประเพณี และวิธีการปฏิบัติต่างๆ

2.3.2 แนวทางการนำประเภทของวัฒนธรรมไปใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาการแบ่งประเภทของวัฒนธรรมข้างต้น ผู้วิจัยนำการแบ่งประเภททางวัฒนธรรมของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติมาศึกษาเนื่องจากมีประเด็นครอบคลุมสิ่งที่ต้องการศึกษามากที่สุด แต่จะขอตัดเรื่องสาขาช่างฝีมือเนื่องจากไม่มีประเด็นศึกษาในสาขานี้

2.4 คำศัพท์ทางวัฒนธรรม

2.4.1 ความหมายของคำศัพท์ทางวัฒนธรรม

Peter Newmark²⁵ นักทฤษฎีการแปลชาวอังกฤษให้นิยามของวัฒนธรรมว่า คือ วิถีชีวิตและการแสดงออกเฉพาะของสังคมใดสังคมหนึ่งที่ใช้ภาษาเฉพาะของตนเองในการเจรจา สื่อสารก็คือ วัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ นั่นเอง โดย Newmark ยังจำแนกประเภทของวัฒนธรรม

²⁴ "วัฒนธรรม". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.udru.ac.th/website/attachments/elearning/02/10.pdf> 2555.

²⁵ สุพรรณ ปันมณี. *การแปลขั้นสูง*. หน้า 237-243.

และเสนอแนะวิธีการแปล ดังนี้

1) *สิ่งแวดล้อม (Ecology)* ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ พืช สัตว์ ลม ดอกไม้ ผัก ผลไม้ Newmark แนะนำว่าชื่อพืชและสัตว์เฉพาะถิ่น เฉพาะวัฒนธรรมให้ใช้คำทับศัพท์ แต่หากจะต้องแปลสำหรับเอกสารวิชาการที่จะต้องใช้ศัพท์เทคนิค ก็ให้อิงกับ Latin Botanical and Zoological Classifications ซึ่งถือว่าเป็นภาษาสากล

2) *วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material Culture)* ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และเมือง ยานพาหนะและการจราจร

3) *วัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture)* เช่น อาชีพ การกีฬา ชนชั้น โดยชื่อกีฬา ต่างๆ มักไม่แปล เช่น คริกเก็ต บาสเกตบอล เทนนิส เป็นต้น

4) *องค์กรทางสังคม (Social Organization)* ชื่อขององค์กรต่างๆ มักไม่มีการแปล แต่ต้องถ่ายเสียงให้เป็นตัวสะกดในอีกภาษาหนึ่ง

5) *กิริยาท่าทาง (Gestures and Habits)* Newmark รวมเอาเรื่องกิริยาท่าทางเข้าไว้ในเรื่องของวัฒนธรรมเนื่องจากกิริยาท่าทางของคนแต่ละชาติอาจสื่อความหมายไม่เหมือนกัน ได้ ผู้แปลควรเติมคำอธิบายหรือตีความกิริยานั้นๆ ประกอบไว้ด้วยว่ากิริยาอย่างไร บอกอะไร ในกรณีที่กิริยานั้นๆ อาจจะถูกถามสำหรับผู้อ่านในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง

2.4.2 แนวทางการนำแนวคิดความหมายของคำศัพท์ทางวัฒนธรรมไปใช้ในการวิจัย

หลังจากที่ศึกษาประเภทของวัฒนธรรมและข้อเสนอแนะวิธีการแปลของ Newmark ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจและเห็นว่าสามารถนำแนวทางไปใช้ประกอบการพิจารณาการแปล คำศัพท์ทางวัฒนธรรมอิสลามและวัฒนธรรมอัฟกันของผู้แปลในงานแปลเรื่อง *เด็กเก็บว้าว* ได้

2.5 ศาสนาอิสลาม

2.5.1 รายงานผลการศึกษาแนวคิดทางศาสนาอิสลาม

คำว่า “อิสลาม” มาจากคำว่า “อัลละมะ”²⁶ ซึ่งมาจากรากคำภาษาอาหรับว่า “ซะลิมะ” หมายถึง สันติ การนอบน้อม การยอมจำนนโดยสิ้นเชิง อิสลามจัดอยู่ในประเภทศาสนา เอกเทวนิยมคือศาสนาที่นับถือพระเจ้าองค์เดียวซึ่งพระเจ้าในศาสนาอิสลามมีพระนามว่า อัลลอฮ์ ฉะนั้นอิสลามจึงมีความหมายว่าการนอบน้อมมอบตนต่อพระเจ้าผู้เป็นเจ้าอัลลอฮ์แต่องค์เดียวอย่าง สิ้นเชิงเพื่อความสันติ

คำว่า “มุสลิม” มาจากรากศัพท์คำว่า “ซะละมุน” แปลว่า “ผู้มอบตน (ต่อพระเจ้า)”²⁷

²⁶ เสาวนีย์ จิตหมวด. *วัฒนธรรมอิสลาม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุลินไทย, 2522, หน้า 14.

²⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

เป็นคำนามที่ใช้เรียกผู้นับถือศาสนาอิสลามคือ เป็นผู้ปฏิบัติตนตามบทบัญญัติของพระองค์อัลลอฮ์ ยอมรับอำนาจอันสูงส่งของพระองค์ด้วยความสมัครใจ ไม่นับถือสิ่งอื่นเทียบเทียมกับพระองค์และดำเนินชีวิตตามคำสั่งสอนของพระองค์ ความศรัทธาในลักษณะเช่นนี้มีการสืบทอดจากยุคหนึ่งไปสู่ยุคหนึ่งอย่างต่อเนื่อง

อิสลามเป็นศาสนาที่กำหนดมาจากอัลลอฮ์ ไม่ได้ก่อตั้งขึ้นโดยมนุษย์ มุสลิมทั่วไปถือว่าศาสนาอิสลามได้ปรากฏขึ้นในโลกตั้งแต่มีมนุษย์คนแรกคือ อาดัม และในทุกยุคทุกสมัยอัลลอฮ์ได้แต่งตั้งศาสนทูตเพื่อทำหน้าที่สั่งสอนผู้คนให้รู้จักพระเจ้าที่แท้จริงและปฏิบัติตามข้อบัญญัติของพระองค์ตามที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน บรรดาศาสนามาก่อนหน้าศาสดามุฮัมมัด นั้นยังไม่ได้เรียกชื่อว่าเป็นศาสนาอิสลาม จนกระทั่งถึงยุคของศาสดามุฮัมมัด ท่านได้เผยแพร่ข้อบัญญัติจากอัลลอฮ์โดยใช้ชื่อว่า อิสลาม หรือศาสนาอิสลาม ในศาสนาอิสลามไม่มีการบวชเป็นพระหรือสงฆ์ ไม่มีศาสนาจารย์ มีแต่ผู้นำทางศาสนาและมุสลิมทุกคนมีหน้าที่ศึกษาและเผยแพร่ศาสนาอิสลาม

คำว่า “นะบี” หมายถึง ผู้บอกล่าว เป็นบุคคลธรรมดาที่อัลลอฮ์เลือกและแต่งตั้งให้เผยแพร่ศาสนาอิสลามแก่เครือญาติ ส่วนคำว่า “เราะซูล” หมายถึง ผู้ที่ถูกส่ง ทูต คนกลางหรือคนส่งสาร เป็นผู้ที่อัลลอฮ์เลือกเฟ้นมาจากนะบีแล้วแต่งตั้งให้เป็นเราะซูลเพื่อเผยแพร่ศาสนาอิสลาม โดยรับโอวาทจากอัลลอฮ์ให้มาปฏิบัติส่วนตัวและนำบัญญัติมาเผยแพร่แก่มนุษย์ เราะซูลทุกท่านเป็นนะบี แต่ไม่ใช่ว่านะบีทุกท่านจะได้เป็นเราะซูล นักปราชญ์บางท่านบอกว่าเราะซูลมีประมาณ 313-315 ท่าน แต่เราะซูลที่มุสลิมจำเป็นต้องรู้จักชื่อนั้นมี 25 ท่าน ตามรายนามที่ปรากฏอยู่ในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน

หลักศรัทธา 6 ประการของศาสนาอิสลาม หรือ “อัครานูลอิหม่าน”²⁸ คือ พื้นฐานทางการศรัทธาที่มุสลิมทุกคนจะต้องเรียนรู้และศึกษาให้เข้าใจเพื่อจะได้มีความเชื่ออย่างถูกต้อง ซึ่งหลักที่ผู้ศรัทธาต้องเชื่อมั่นเป็นอันดับแรกนั้นมีอยู่ 6 ประการคือ

1) **ศรัทธาในพระเจ้าองค์เดียว คือ อัลลอฮ์** อิสลามถือว่าในสากลจักรวาลมีพระเจ้าที่เที่ยงแท้เพียงองค์เดียว เป็นผู้สร้างสากลจักรวาลและเป็นผู้บริหารควบคุม การแสดงออกถึงการศรัทธากระทำได้โดยการปฏิบัติความดีและละเว้นความชั่วตามคำสั่งของอัลลอฮ์และโอวาทของท่านศาสดามุฮัมมัด

2) **ศรัทธาในบรรดามะลาอิกะฮ์ (เทวทูต) ของพระองค์** มะลาอิกะฮ์คือบ่าวของอัลลอฮ์ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างพระองค์กับบรรดาศาสดา มะลาอิกะฮ์ไม่มีเพศ ไม่กิน

²⁸ บรรจง บินกาซัน. *อิสลามสำหรับผู้เริ่มสนใจอิสลาม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เจริญวิทยการพิมพ์, 2539, หน้า 23.

ไม่ดื่ม ไม่หลับ ไม่นอน ไม่มีบุตร และปฏิบัติตามที่อัลลอฮ์บัญชาไว้

3) **ศรัทธาในบรรดาคัมภีร์ของพระองค์** มุสลิมต้องเชื่อถือต้นฉบับดั้งเดิมของคัมภีร์ทั้งหลายทุกๆ เล่มในอดีต อาทิ คัมภีร์เตารอต(Tora)แก่ศาสนาดามูซา คัมภีร์ซะบูร์(Psalms of David)แก่ศาสดาดาวูดหรือเดวิด คัมภีร์อินญีล(Gospel)แก่ศาสดาอีซาหรือพระเยซู ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าคัมภีร์เหล่านั้นต้องมาจากอัลลอฮ์ และต้องมีเนื้อหาสาระตรงกับอัลกุรอานซึ่งเป็นคัมภีร์เล่มสุดท้ายที่สมบูรณ์ที่สุดที่พระองค์ทรงประทานแก่ท่านศาสดามุฮัมมัด เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความสันติสุขแก่มวลมนุษยชาติ

4) **ศรัทธาในบรรดานะบีและเราะซูลของพระองค์** อัลลอฮ์ส่งนะบีและเราะซูลมาเพื่อเผยแผ่ศาสนา มุสลิมต้องศรัทธาและนับถือศาสดาทั้งหลายที่มาเทศนาก่อนศาสดามุฮัมมัด ทั้งต้องให้เกียรติยกย่องบรรดาศาสดาเหล่านั้นอย่างเท่าเทียมกัน ศาสดามุฮัมมัดเป็นศาสดาสุดท้ายของโลกที่เชิญชวนมนุษย์ให้รู้จักพระเจ้าและดำเนินชีวิตตามคำสอนของพระองค์ ศาสดามุฮัมมัดได้กล่าวว่หลังจากท่านแล้วจะไม่มีศาสดาองค์ได้อีก เพราะท่านได้นำคำสอนหรือแนวทางแห่งการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์มาสู่มวลมนุษยชาติแล้ว

5) **ศรัทธาในวันสุดท้าย (วันกิยามะห์) และการเกิดใหม่ในวันปรโลก** มนุษย์ทุกคนจะต้องฟื้นคืนชีพอีกครั้งหลังจากที่เขาตายเพื่ออัลลอฮ์จะทรงสอบสวนและพิพากษาสิ่งที่เขาได้ปฏิบัติในโลกนี้ พระองค์จะทรงตัดสินพวกเขาด้วยความยุติธรรม ผู้ใดประกอบความดีเขาก็จะได้รับการตอบแทนโดยการให้ความผาสุกในสรวงสวรรค์และผู้ใดที่กระทำความชั่ว เขาก็จะถูกลงโทษในนรก

6) **ศรัทธาในต่อกอฎอ์และกอฎัวร์ (กฎกำหนดสภาวะของพระองค์)** คือต้องศรัทธาว่าสรรพสิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นมาและดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ของอัลลอฮ์ทั้งสิ้น เหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นอยู่ในความรอบรู้และเป็นไปตามพระประสงค์แห่งอัลลอฮ์ หากว่าพระองค์ไม่ทรงประสงค์เหตุการณ์นั้นก็จะไม่เกิดขึ้น

หลักปฏิบัติ 5 ประการของศาสนาอิสลาม หรือ “อัครกานูนอิสลาม”²⁹ คือหลักศาสนกิจที่บัญญัติเป็นพื้นฐานแรกสำหรับมุสลิม ทุกคนต้องนำมาปฏิบัติเพื่อสร้างเสริมและเพิ่มพูนความศรัทธา ได้แก่

1) **ชะฮาดะฮ์หรือการปฏิญาณตน** โดยกล่าวคำปฏิญาณว่า “ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ์ มุฮัมมัดร่อซูลุลลอฮ์” ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ มุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์” การปฏิญาณตนเป็นการประกาศตนยอมรับด้วยความศรัทธาและความบริสุทธิ์ใจว่า

²⁹ "Five Pillars of Islam". [Online]. Available: https://www.saudiembassy.net/about/country-information/Islam/five_pillars_of_Islam.aspx 2015.

อัลลอฮ์เป็นพระเจ้าสูงสุดเพียงองค์เดียวเท่านั้นและยอมรับว่าท่านนะบีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของพระองค์

2) **ซอลละฮ์หรือการละหมาด** คือ การแสดงความเคารพต่ออัลลอฮ์ โดยปฏิบัติวันละ 5 เวลา คือ

- ก) เวลาอรุรุ่ง เรียกว่า *ละหมาดซุบฮิ* เริ่มตั้งแต่แสงอรุณขึ้นจนกระทั่งดวงอาทิตย์ขึ้น
- ข) เวลากลางวัน เรียกว่า *ละหมาดดูฮรี* เริ่มตั้งแต่ดวงอาทิตย์คล้อยไปทางทิศตะวันตกจนกระทั่งเงาเท่าตัวเอง
- ค) เวลาเย็น เรียกว่า *ละหมาดอัศรี* เริ่มตั้งแต่เงาเท่าตัวเองจนกระทั่งดวงอาทิตย์ตก
- ง) เวลาพลบค่ำ เรียกว่า *ละหมาดมักริบ* เริ่มตั้งแต่ดวงอาทิตย์ตกจนกระทั่งหมดแสงแดง
- จ) เวลากลางคืน เรียกว่า *ละหมาดอิชา* เริ่มตั้งแต่หมดแสงแดงที่ขอบฟ้าจนกระทั่งแสงอรุณแท้จริงปรากฏขึ้น

3) **ศิยามหรือการถือศีลอด** เป็นการงดการบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม และงดมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกดินเป็นเวลา 1 เดือน ในเดือนที่ 9 คือเดือนเราะมะฎอนตามปฏิทินอิสลาม การถือศีลอดนี้เป็นการฝึกฝนร่างกายและจิตใจให้มีความอดทนและปลูกฝังความยำเกรงต่ออัลลอฮ์

4) **ชะกาตหรือการบริจาคทาน** เป็นการบริจาคทรัพย์หรือให้ทานแก่คนที่เหมาะสมตามที่ศาสนากำหนด อาทิ เด็กกำพร้า คนที่ขัดสน เพื่อเป็นการขัดเกลาจิตใจให้สะอาดลดความเห็นแก่ตัวลงและยังถือเป็นการลดช่องว่างในสังคมอีกด้วย

5) **ฮัจญ์** เป็นการเดินทางไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่บัยตุลลอฮ์ นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย สำหรับผู้ที่มีความสามารถเดินทางไปได้ โดยจุดมุ่งหมายเพื่อให้ชาวมุสลิมระลึกถึงพระเจ้าและได้พบปะพี่น้องมุสลิมจากทั่วโลก

หลักคุณธรรมของศาสนาอิสลามหรือเอียะห์ซาน คือ การแสดงออกด้วยการขัดเกลาจิตใจให้ใสสะอาด ผ่องแผ้ว ปราศจากความโลภ โกรธ หลง และการมัวเมาในกิเลสตัณหา มีมารยาทเรียบร้อย งดงาม มีความสำนึกอยู่เสมอว่าอัลลอฮ์ทรงตระหนักถึงสิ่งที่มีอยู่ในหัวใจของเขาและการกระทำของเขาไม่ว่าเขาจะอยู่ที่ใด ดังที่ท่านศาสดามุฮัมมัดได้สอนไว้ว่า “คุณธรรมคือท่านต้องเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ประหนึ่งว่าท่านมองเห็นพระองค์ ถ้าท่านมองไม่เห็นพระองค์

แท้จริง พระองค์ทรงเห็นท่าน”³⁰

คัมภีร์ของศาสนาอิสลาม³¹ คัมภีร์ที่สำคัญ มี 2 ประเภท คือ

1) **คัมภีร์อัลกุรอาน (Al-Quran)** เป็นคัมภีร์หลักของศาสนาอิสลามที่มุสลิมต้องอ่านและศึกษาให้เข้าใจ โดยสามารถอ่านด้วยตนเองที่ไพละและมีศิลปะได้

คัมภีร์อัลกุรอานเกิดจากการบันทึกขึ้นมาจากคำบอกเล่าของท่านนบีมุฮัมมัดซึ่งกล่าวกันว่าได้รับทราบโองการจากอัลลอฮ์โดยตรงในลักษณะเปิดเผยโองการ หรือโดยผ่านเทวทูต เพื่อให้ใช้เป็นธรรมนูญในการดำเนินชีวิตของมุสลิม มุสลิมทุกคนถือว่าคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่จะต้องแสดงความเคารพอย่างเคร่งครัดเพราะทุกตัวอักษรทุกคำเกิดจากการเปิดเผยของพระเจ้า เป็นเทวบัญชาของพระเจ้าและเป็นพระวจนะที่บริสุทธิ์ที่ไม่มีใครจะสงสัยหรือดัดแปลงแก้ไขได้ จะต้องรักษาข้อความไว้ในสภาพเดิมตลอดไป คัมภีร์อัลกุรอานไม่เคยผ่านการสังคายนาใดๆ ข้อความและภาษาที่ใช้ยังคงสภาพเดิมทุกประการ เนื้อหาในคัมภีร์อัลกุรอานให้ความรู้ด้านวิชาการ การดำรงชีวิต กฎเกณฑ์ความประพฤติ และบทบัญญัติในศาสนาอิสลามที่มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตาม

คัมภีร์อัลกุรอานบันทึกด้วยภาษาอาหรับ โดยเป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ครั้งแรกหลังจากที่ท่านนบีมุฮัมมัดเสียชีวิตแล้ว 6 เดือน เนื้อหาในพระคัมภีร์แบ่งออกเป็นซูเราะห์ (Surah) หรือบท มี 114 บท แต่ละบทจะมีชื่อหัวข้อกำกับและบอกว่าทรงส่งข้อความมาที่เมืองเมกกะหรือเมืองมะดีนะฮ์ ในซูเราะห์แต่ละบทจะประกอบด้วยอายะห์ (Ayat) หรือโองการ ซึ่งมีทั้งหมด 6,666 โองการ จำนวนโองการของแต่ละบทจะมีเท่ากัน ถ้าคิดเป็นคำทั้งหมดในคัมภีร์มีจำนวนนับได้ 77,639 คำ

2) **อัล ฮะดีษ (Al Hadith)**³² คือ คำพูด การกระทำ การยอมรับ และคุณลักษณะตลอดจนชีวิตประวัติของท่านนบีมุฮัมมัด มุสลิมจะถือว่าฮะดีษเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติ เพราะเป็นคำสอนและบทอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน เป็นโอวาทและจริยวัตรต่างๆ ของท่านนบีซึ่งสาวกของท่านเป็นผู้รวบรวม การรวบรวมนี้มีอยู่หลายครั้งแต่มุสลิมส่วนใหญ่ถือว่าฮะดีษที่รวบรวมขึ้นในสมัยคอบีฟีหะ³³ อะบาซิด ประมาณค.ศ.875 เป็นฉบับที่แท้จริง นักวิชาการได้จำแนกฮะดีษออกเป็น 3 ประเภท คือ

³⁰ อิมรอน มะลูลิม, ศาสนาอิสลามเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 1, โครงการตำราภาคปรัชญาและศาสนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524, หน้า 31.

³¹ เสาวนีย์ จิตหมวด, วัฒนธรรมอิสลาม, หน้า 37.

³² "ความหมายของฮะดีษ". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://muslimchiangmai.net/index.php?topic=2261.0, 2554>.

³³ คอบีฟีหะ คือ ผู้นำ ผู้ปกครองมุสลิมต่อจากท่านนบีมุฮัมมัด

1) จำแนกตามลักษณะของกระแสรายงาน ได้แก่ ฮะดีษที่มีการรายงานอย่างต่อเนื่องหรือรายงานจากบุคคลเป็นจำนวนมาก และฮะดีษที่มีผู้รายงานเพียงคนเดียว

2) จำแนกตามลักษณะของการนำมาใช้มาเป็นหลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ฮะดีษที่นำมาเป็นหลักฐานได้ และฮะดีษที่นำมาใช้เป็นหลักฐานไม่ได้

3) จำแนกตามลักษณะจุดสิ้นสุดของสายรายงานหรือจำแนกโดยพิจารณาถึงผู้ที่ถูกพาดพิง ได้แก่ ก) ฮะดีษที่ท่านนะบีมุฮัมมัดพาดพิงไปยังอัลลอฮ์จากสิ่งที่มีไซค์ม็กริฮ์ฎอานด้วยการรายงานของท่านเอง ข) ฮะดีษที่ผู้รายงานพาดพิงไปยังท่านนะบีมุฮัมมัดซึ่งเกี่ยวกับคำพูด การกระทำ และการยอมรับของท่าน ค) ฮะดีษที่ผู้รายงานพาดพิงไปยังซอฮาบะห์³⁴ อันเกี่ยวกับคำพูด และการกระทำของพวกเขา และ ง) ฮะดีษที่ผู้รายงานพาดพิงไปยังตาบิอิน³⁵ หรือบุคคลที่อยู่หลังจากตาบิอิน อันเกี่ยวกับคำพูดและการกระทำของพวกเขา

อัล ฮะดีษ มีฐานะเป็นคำสอนและบทอธิบายพระคัมภีร์อัลกุรอาน ความสำคัญ และความศักดิ์สิทธิ์จึงน้อยกว่าและไม่เทียบเท่าพระคัมภีร์อัลกุรอาน

นิกายในศาสนา³⁶ ศาสนาอิสลามมีนิกายสำคัญที่มีชาวมุสลิมนับถืออยู่ทั่วโลก 2 นิกาย ดังต่อไปนี้

1) **นิกายซุนนี** ถือเป็นนิกายดั้งเดิมที่รู้จักกันทั่วไปและเป็นนิกายที่มีผู้นับถือมากที่สุด คำว่า “ซุนนี” มาจากภาษาอาหรับว่า “ซุนนะฮ์” แปลว่า จารีตหรือการปฏิบัติตามศาสนา ไม่ว่าจะคำพูดหรือการกระทำ นิกายนี้เคร่งครัดในแนวทางโดยยึดหลักของคัมภีร์อัลกุรอาน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและถือว่าพระวจนะของท่านศาสดาเท่านั้นเป็นทางนำ นิกายซุนนีให้ความสำคัญแก่คอลีฟะฮ์ทั้ง 4 ท่านที่สืบต่อจากท่านศาสดาและยึดถือการปฏิบัติตามอิหม่าม 4 คน คือ อิหม่ามฮานาฟี อิหม่ามมาลิกี อิหม่ามชาฟีอีและอิหม่ามฮัมบลี เนื่องจากหลักการต่างๆ ที่เชื่อถือตามแนวทางของอิหม่ามทั้งสี่นี้เป็นหลักการที่สอดคล้องกับการกระทำของท่านศาสดาเป็นส่วนใหญ่ นิกายซุนนีนี้ส่วนมากมีผู้นับถือในตุรกี ซาอุดิอาระเบีย แอฟริกา และชาวมุสลิมส่วนใหญ่ในอินโดนีเซีย มาเลเซียและไทย

2) **นิกายชีอะฮ์** คำว่า ชีอะฮ์ แปลว่า ผู้ปฏิบัติตามหรือสาวก นิกายนี้ได้แตกออกมาจากนิกายซุนนีและถือว่าหลังจากท่านนะบีมุฮัมมัดแล้วคอลีฟะฮ์อื่นๆ นั้นไม่ใช่คอลีฟะฮ์ที่แท้จริง นิกายชีอะฮ์เรียกผู้สืบทอดจากท่านนะบีว่า “อิหม่าม” โดยถือว่าอิหม่ามเป็นผู้หมดมลทินจากบาป เป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างมนุษย์กับพระเจ้าและเป็นผู้แปลพระวจนะของพระเจ้าที่

³⁴ ซอฮาบะห์ คือ ผู้ที่ได้พบปะกับท่านนะบีมุฮัมมัด เป็นผู้ที่มีความศรัทธาต่อท่าน และเสียชีวิตลงขณะที่นับถือศาสนาอิสลาม

³⁵ ตาบิอิน คือ ผู้ที่มีโอกาสได้พบและศึกษาความรู้จากบรรดาซอฮาบะห์

³⁶ อิมรอน มะลูลิม. ศาสนาอิสลามเบื้องต้น. หน้า 40.

ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน อิหม่ามที่สืบต่ออย่างถูกต้องตามความเชื่อของนิกายนี้มี 12 คน สำหรับ อิหม่ามคนสุดท้ายนั้นคืออิหม่ามมะหฺดีซึ่งได้หายตัวไปอย่างลึกลับ พวกเขาเชื่อว่าคุณยังมีชีวิตอยู่และเชื่อกันว่าจะท่านจะเป็นผู้มาปราบยุคเข็ญและจะปรากฏตัวในวันสุดท้ายของโลก นิกายนี้เชื่อถือว่าปัจจุบันเป็นช่วงระยะเวลาแห่งการรอคอยการกลับมาของอิหม่ามองค์สุดท้าย นิกายนี้มีผู้นับถือมากที่สุดในประเทศอิหร่าน อิรัก อินเดีย อัฟกานิสถาน และซีเรีย

นอกจากนิกายทั้ง 2 ข้างต้นแล้วยังมีอีกหนึ่งนิกายที่เกี่ยวข้องกับประเทศอัฟกานิสถานและวัฒนธรรมอัฟกัน คือ **นิกายซุฟี (Sufism)**³⁷ คำว่า “ซุฟี” เป็นภาษาอาหรับ มีรากศัพท์มาจากคำว่า “ซุฟ” ซึ่งหมายถึงหนังแกะหรือหนังสัตว์ เป็นความหมายแรกที่ต้องและเป็นที่ยอมรับเนื่องจากผู้นิยมซุฟีในยุคแรกๆ มักสวมเครื่องนุ่งห่มที่ทำจากหนังสัตว์ ผู้นำท่านแรกที่ได้รับการยอมรับของนิกายนี้คือท่านอัลฮาซัน อัลบศรี ท่านเผยแพร่แนวความคิดแบบซุฟีขึ้นที่ค่ายทหารเมืองบศรอ ประเทศอิรัก ท่านต่อมาคือท่านอิบรอฮีม อิบนิ ฮัดฮาม เจ้าชายอาหรับผู้ละทิ้งอำนาจเพื่อมาบำเพ็ญตนเป็นฤาษีอยู่ในแถบซีเรียและทะเลสาบเดดซี ท่านชำนาญเรื่องการแต่งกลอนและแต่งบทประพันธ์สรรเสริญพระเจ้า

ลัทธิซุฟีเน้นการหาทางเข้าสู่ความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า โดยวิธีการปฏิบัติตนแบบสมถะมักน้อย ปลีกตัวออกไปยังที่เงียบสงบเพื่อทำสมาธิ เช่น กลางทะเลทราย ในถ้ำตามหุบเขาหรือตามป่าเขาลำเนาไพร เพื่อค้นหาความสว่างภายในคือการรู้แจ้งหรือได้รับการดลใจจากพระเจ้า พวกเขาพยายามแสวงหาความลึกลับที่อธิบายด้วยเหตุผลไม่ได้มาเป็นเครื่องชำระล้างจิตวิญญาณให้บริสุทธิ์ โดยเชื่อว่าเมื่อสามารถทำให้เกิดอารมณ์สะท้อนใจจนถึงระดับสุดขีดได้ก็จะสามารถเข้าถึงพระเจ้า และสามารถรวมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระเจ้าได้ บางพวกใช้วิธีรวมกลุ่มตั้งวงหรือตั้งแถว พร้อมร่วมกันกล่าวนามของพระเจ้าซ้ำๆ โดยการเริ่มต้นอย่างช้าๆ และเร็วขึ้นจนถึงระดับเข้าสู่ภวังค์จนสามารถรวมจิตวิญญาณเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระเจ้าได้ การกระทำด้วยวิธีต่างๆ ตามที่บรรดาผู้นำได้คิดค้นขึ้นนั้นล้วนมีเป้าหมายเพื่อให้สามารถรวมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระเจ้าได้จนสามารถรู้สึกได้ว่า “พระเจ้าคือตน ตนคือพระเจ้า”

จากการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นมาของนิกายซุฟีในศาสนาอิสลาม สามารถแบ่งนิกายนี้ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) **ซุฟีอะมะลียะฮ์** หมายถึง ซุฟีที่ปฏิบัติตนสอดคล้องกับหลักการอิสลาม โดยมุ่งเน้นการถือสันโดษ ปลีกตัวออกจากสังคม ไม่หมกมุ่นอยู่กับโลกปัจจุบันมากเกินไป จะพบได้ในช่วงต้นของอิสลามจนถึงต้นศตวรรษที่ 3 ของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช³⁸ (ศตวรรษที่ 9)

³⁷ "ประวัติและพัฒนาการของปรัชญาซุฟี". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.islammore.com/main/content.php?_id=2554.

³⁸ ฮิจญ์เราะฮ์ คือ ศักราชของศาสนาอิสลาม ใช้ตัวอักษรย่อว่า "ฮ.ศ."

2) **ซูฟีพัลสะพะห์** หมายถึง ซูฟีที่เน้นการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณมากเกินไป โดยทุ่มเททั้งชีวิตและจิตใจ มุ่งตรงต่อพระเจ้าเพียงอย่างเดียว มีการจัดวางระบบหรือทฤษฎีใหม่ขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการประพันธ์หนังสือต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ที่ไม่เลื่อมใสสิ่งต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นจากการรับเอาอิทธิพลจากภายนอกเข้ามาผสมผสานกับหลักการของอิสลาม จนเกิดการเบี่ยงเบนในลักษณะที่ออกนอกกลุ่มออกไปในที่สุด

ในระยะหลังแนวความคิดแบบซูฟีได้รับความนิยมแพร่หลายออกไปทั่วโลก บรรดาสาวกจะเลิกใช้เครื่องนุ่งห่มที่ทำจากสัตว์โดยเปลี่ยนมาเป็นการสวมเสื้อผ้าที่ทำมาจากผ้าฝ้ายธรรมดาแทน

ข้อห้ามในศาสนาอิสลาม³⁹ ข้อห้ามที่เป็นหลักใหญ่ๆ ในศาสนาอิสลาม มีดังต่อไปนี้

- 1) ห้ามตั้งภาคีหรือนำสิ่งอื่นขึ้นเทียบเคียงพระเจ้า เช่น การยึดมั่นถือมั่นต่อเงินตรา ชื่อเสียง วงศ์ตระกูล เกียรติยศ ประเพณี เหนือการยึดมั่นต่อพระเจ้า
- 2) ห้ามกราบไหว้รูปปั้น วัตถุ ต้นไม้ ก้อนอิฐ ก้อนหิน ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ แม่น้ำภูเขา ฟ้าสวรรค์ เพราะในศาสนาอิสลามไม่มีเจ้าที่เจ้าทาง ดังนั้นจึงห้ามเช่นไหว้สิ่งใดๆ รวมทั้งห้ามถือโซ่กลางและใช้เครื่องรางของขลัง
- 3) ห้ามเชือดดวง ห้ามผูกดวง ห้ามดูหมอล ห้ามเชื่อโหร ห้ามเสี่ยงทาย ห้ามแทงหวย
- 4) ห้ามเล่นการพนันทุกชนิด ห้ามเสี่ยงทาย เสี่ยงโชค ห้ามแทงม้า
- 5) ห้ามกินสัตว์ที่ตายเอง สัตว์ที่มีโรค เลือดสัตว์ทุกชนิด ห้ามกินสุกรหรือสุนัข ห้ามกินสัตว์ที่ถูกนำไปเช่นไหว้หรือสัตว์ที่ถูกรัดคอตายโดยที่ไม่ได้เชือดให้เลือดไหล ห้ามกินสัตว์ที่เชือดโดยไม่ได้กล่าวนามของอัลลอฮ์ ห้ามกินสัตว์ที่มีลักษณะน่ารังเกียจหรือสัตว์ที่มีเขี้ยวหรือที่ดุร้าย อาทิ เสือ จระเข้ และห้ามกินสัตว์ที่ตะบปัสสัตว์อื่นกินเป็นอาหาร เช่น เหี้ยยว กา เป็นต้น
- 6) ห้ามเสพสิ่งมีนเมาทุกชนิด เช่น เหล้า เบียร์ กระแะ กัญชา ยาฝิ่น หรือสิ่งที่เสพเข้าไปแล้วทำอันตรายต่อร่างกาย นักปราชญ์มุสลิมบางกลุ่มมีความเห็นว่าแม้กระทั่งบุหรี่ก็เป็นสิ่งต้องห้าม
- 7) ห้ามผิดประเวณี ไม่ว่าจะด้วยความยินยอมหรือสมัครใจทั้งสองฝ่ายก็ตาม ข้อห้ามในเรื่องการผิดประเวณีนี้ อิสลามไม่ได้ห้ามการผิดประเวณีอย่างเดียวแต่ยังห้ามการติดต่อสัมพันธ์ที่จะชักนำไปสู่การผิดประเวณีด้วย การคบหากันระหว่างเพศนั้นจะต้องมีขอบเขตจำกัด ห้ามสูงส่งเกินขอบเขตแม้ว่าจะเป็นเครือญาติก็ตาม
- 8) ห้ามฆ่าสิ่งมีชีวิตทุกชนิด โดยไม่มีเหตุผลตามที่ศาสนากำหนดไว้

³⁹ อิมรอน บิยูซุฟ และ อลีย์ บิน อิบรอฮีม. คู่มือศาสนาอิสลาม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ออฟเซ็ทเพรสจำกัด, 2542, หน้า 72.

9) ห้ามประกอบอาชีพที่ไม่ถูกต้องด้วยศีลธรรมหรืออาชีพที่จะนำคน ไปสู่หายนะ เช่น ตั้งช่องโสเภณี ตั้งโรงเหล้า บาร์ อาบอบนวด ห้ามเปิดสถานเริงรมย์ทุกชนิด ห้ามปล่อยเงินกู้ โดยวิธีเก็บดอกเบี้ยและห้ามรับซื้อของโจร

10) ห้ามบริโภคอาหารที่หามาได้โดยไม่ชอบธรรม

11) ห้ามกักตุนสินค้าจนราคาสินค้าขึ้นสูงแล้วนำสินค้าออกมาขาย

12) ห้ามใส่ร้ายป้ายสี นินทาหรือกระทำการใดๆ ที่จะสร้างความเดือดร้อนต่อตนเอง เพื่อนบ้าน สังคม และประเทศชาติ

ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นข้อห้ามหลักใหญ่ๆ ในอิสลาม นอกจากนี้แล้วยังมี ข้อห้ามอื่นๆ ที่ไม่สามารถนำรายละเอียดทั้งหมดมากล่าวได้

วันและเดือนที่สำคัญทางศาสนา⁴⁰ มีดังต่อไปนี้

1) วันอีดิลอัฎฮา ตรงกับวันที่ 10 เดือนซุลฮิจยะห์ เป็นวันที่ชาวมุสลิมเฉลิมฉลอง และระลึกถึงการทดสอบและชัยชนะของนบีมุฮัมมัด

2) วันตัชริก คือ วันที่ 11, 12 และ 13 ของเดือนซุลฮิจยะห์ เป็นช่วงวันที่ 2, 3 และ 4 ของวันอีดิลอัฎฮา

3) วันขึ้นศักราชใหม่อิสลาม โดยกำหนดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ท่านนบีมุฮัมมัดอพยพไปถึงนครมะดีนะห์ในวันจันทร์ที่ 12 เดือนร่อปฎูลเอาวัล ตรงกับวันที่ 22 กันยายน ค.ศ.622 ขณะเดียวกันมีการคัดเลือกให้เดือนมุฮัรรอมเป็นเดือนแรกของศักราช โดยเหตุนี้จึงทำให้ปีฮิจญ์เราะฮ์มีมาก่อนการอพยพของท่านศาสดาที่แท้จริงเป็นเวลา 1 เดือน 12 วัน

4) วันอาชูรอห์ คือวันที่ 10 ของเดือนมุฮัรรอม เป็นวันที่ท่านนบีมุฮัมมัดถือศีลอด และส่งเสริมให้มุสลิมปฏิบัติตาม โดยให้ถือศีลอดในวันที่ 9 ของเดือนมุฮัรรอมอีกหนึ่งวัน

5) วันเมาลิดนบีมุฮัมมัดหรือวันคล้ายวันเกิดของท่านนบีมุฮัมมัด คือวันจันทร์ที่ 12 เดือนร่อปฎูลเอาวัล ค.ศ.571 ตรงกับวันที่ 20 เมษายน พ.ศ.1114 และท่านนบีมุฮัมมัดได้เสียชีวิตในวันจันทร์ที่ 12 เดือนร่อปฎูลเอาวัล ฮ.ศ.11(ค.ศ.623) ตรงกับวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ.1176 รวมอายุได้ 63 ปี

6) วันเม็ยะร่าจคือวันที่ 27 ของเดือนร่อฎ็อบ เป็นวันที่ท่านนบีมุฮัมมัดเดินทางจากนครมักกะห์ไปยังมัสยิดอัลอักซอ กรุงเยรูซาเล็ม หลังจากนั้นได้ขึ้นไปยังฟ้าชั้นที่เจ็ดเพื่อรับโองการการละหมาด 5 เวลาจากอัลลอฮ์

7) วันอีดิลฟิตรีหรือวันออกบวช ตรงกับวันขึ้น 1 ค่ำเดือนเซาวาล ซึ่งเป็นเดือนที่ 10 ตามปฏิทินอิสลาม เป็นวันที่เสร็จสิ้นการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน ท่านนบีมุฮัมมัดได้ส่งเสริมให้ทำละหมาดซัจลเพื่อจะได้มีเวลาแจกจ่ายชะกาตก่อนละหมาด

⁴⁰"วันสำคัญทางศาสนาอิสลาม". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.prd.go.th/ewt_dl_link.php?nid=75481, 2554.

2.5.2 แนวทางการนำแนวคิดทางศาสนาอิสลามไปใช้ในการวิจัย

การศึกษาแนวความคิดทางศาสนาอิสลามไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเชื่อ ธรรมเนียม หรือวิถีปฏิบัติจะช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจตัวบทมากยิ่งขึ้น เนื่องจากตัวละครในเรื่องทั้งหมดเป็นมุสลิมที่ดำเนินชีวิตตามแบบฉบับศาสนาอิสลาม และยังช่วยทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางเบื้องต้นในการทำความเข้าใจคำศัพท์ที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลามที่ปรากฏในนวนิยาย

2.6 สาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถานและวัฒนธรรมอัฟกัน

2.6.1 รายงานผลการศึกษาด้านสาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถานและวัฒนธรรมอัฟกัน⁴¹

ที่ตั้ง

อัฟกานิสถานเป็นประเทศแห่งขุนเขาที่สลับซับซ้อนและสูงชันซึ่งก่อให้เกิดหุบเขาลึก โตรกเขา ถ้ำและเหวลึก ที่ตั้งของประเทศอยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ค่อนไปในบริเวณเอเชียกลาง ไม่มีทางออกทะเล ทิศเหนือติดกับประเทศทาจิกิสถาน เติร์กเมนิสถานและอุซเบกิสถาน ทิศตะวันออกและทิศใต้ติดกับประเทศปากีสถาน ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับประเทศจีน ส่วนทิศตะวันตกติดกับประเทศอิหร่าน

สภาพทางภูมิศาสตร์

ประเทศอัฟกานิสถานตั้งอยู่ระหว่างละติจูด 33 องศาเหนือ และลองจิจูด 65 องศาตะวันออก มีพื้นที่รวมทั้งประเทศ 674,500 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงในเขตเทือกเขาฮินดูกูช จุดต่ำสุดของประเทศอยู่ที่แม่น้ำอามู มีความสูง 258 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล อัฟกานิสถานเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเลแต่ที่ตั้งของประเทศอยู่บริเวณจุดสำคัญแห่งหนึ่งของโลกที่เรียกว่าภูเขาปามีร์ ซึ่งถูกขนานนามว่าเป็น หลังคาโลก และเป็นจุดบรรจบของประเทศต่างๆ อาทิ จีน ปากีสถาน อัฟกานิสถาน และทาจิกิสถาน

สภาพอากาศ

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนและสูงชัน ในฤดูหนาว อากาศจึงหนาวจัด กรุงคาบูล(Kabul) ซึ่งเป็นเมืองหลวงตั้งอยู่ที่ระดับความสูง 1,829 เมตร อุณหภูมิเคยลดต่ำสุดถึง -31 องศาเซลเซียส ในบริเวณยอดเขาสูงหลายยอดจะถูกปกคลุมด้วยหิมะตลอดทั้งปี และมีหิมะตกหนักบริเวณเทือกเขาสูงทำให้กลายเป็นแหล่งเก็บน้ำที่จะค่อยๆ ละลายลงมาหล่อเลี้ยงชีวิตในฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อน ในฤดูร้อนนั้นอากาศร้อนจัด อุณหภูมิในบางพื้นที่สูงกว่า 35 องศาเซลเซียส โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่ราบสูงทางตะวันตกเฉียงใต้ เมืองจะลาลาบาด

⁴¹ กวี จงกิจถาวร ... [และคนอื่นฯ]. อัฟกานิสถาน. กรุงเทพฯ : โครงการอาณานิคมศึกษา 5 ภูมิภาค ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2545, หน้า 5.

(Jalalabad) ที่ติดกับพรมแดนประเทศปากีสถานเป็นเมืองที่ร้อนที่สุดของประเทศ โดยมีอุณหภูมิสูงถึง 49 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยของประเทศมีเพียง 7 นิ้วต่อปี

ทรัพยากรธรรมชาติ

พิก๊าซธรรมชาติที่เมืองชีเบอร์กัน (Shibar-Ghan) ใกล้พรมแดนเติร์กเมนิสถาน แหล่งผลิตก๊าซที่สำคัญของประเทศ คือแหล่งควาเจอร์ กูเกอร์ดัก (Khvajeh Gugerdak) และ ยาติม ตัก (Yatim Taq) นอกจากนี้มีแหล่งน้ำมันที่ยังไม่ได้ขุดขึ้นมาใช้และแหล่งถ่านหินในจังหวัด บากลาน (Baghlan) และจังหวัดบาลัค (Balkh) แร่ธาตุที่สำคัญคือแร่เหล็กที่เมืองหัจญีกัค (Hajigak) ใกล้กับกรุงคาบูล แร่ทองแดงพบที่แหล่งอายนัค (Aynak) แร่ยูเรเนียมพบที่เทือกเขา ใกล้ควาเจอร์ ราวัช (Khvajeh Rawash) แหล่งอัญมณีประเภทพลอยและอื่นๆ พบเป็นจำนวนมากในจังหวัดบาดักชาน (Badakhshan)

การกสิกรรม

การกสิกรรมและการทำปศุสัตว์ส่วนใหญ่เป็นแบบยังชีพและเลี้ยงสัตว์เร่ร่อนพืชสำคัญคือข้าวสาลีซึ่งเป็นอาหารหลักของประชากร นอกจากนั้นจะปลูกข้าวโพด ข้าวเจ้าและข้าวบาเลย์ การปลูกฝ้ายก็มีความสำคัญสำหรับโรงงานทอผ้าทั้งในประเทศและส่งออก เช่นเดียวกับผลไม้เปลือกแข็งที่มีความสำคัญในการส่งออก นอกจากนั้นอัฟกานิสถานยังมีชื่อเสียงในการปลูกฝิ่นเพื่อผลิตยาเสพติด โดยมีแหล่งที่สำคัญเรียกว่า แหล่งพระจันทร์เสี้ยวทองคำ (Golden Crescent)

ในด้านการทำปศุสัตว์ เนื้อและผลิตภัณฑ์นมจะใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศ ส่วนหนังสัตว์โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังคาราคูล (Karakul) ซึ่งเป็นแพะขนยาวจะใช้ผลิตเสื้อโค้ทกันหนาว ส่วนขนสัตว์ชนิดอื่นจะใช้ทอพรมภายในประเทศ

อุตสาหกรรม⁴²

อุตสาหกรรมหลักส่วนใหญ่มาจากการเกษตรและวัตถุดิบจากปศุสัตว์ อุตสาหกรรมที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคืออุตสาหกรรมการปั่นด้ายและสิ่งทอที่มาจากฝ้าย นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมซีเมนต์ น้ำตาล น้ำมันพืช สบู่ รองเท้า เพอร์นิเจอร์ ฝ้าขนสัตว์ และอุตสาหกรรมจากก๊าซธรรมชาติ เช่น ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสเฟต เป็นต้น

ประชากร

ประเทศอัฟกานิสถานมีประชากรประมาณ 32 ล้านคน (ค.ศ.2015) ประกอบด้วย

⁴² "อัฟกานิสถาน". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://sameaf.mfa.go.th/th/country/central-asia/detail.php 2551>.

ชนเผ่าพชตุน (Pashtun) หรือที่รู้จักกันอีกชื่อว่า พาทาน (Pathan) ร้อยละ 42 ทาจิก (Tajiks) ร้อยละ 27 ฮาซารา (Hazara) ร้อยละ 9 อุซเบก (Uzbek) ร้อยละ 9 เติร์กมาน (Turkmen) ร้อยละ 3 บาลูช (Baluch) ร้อยละ 2 และอื่นๆ ร้อยละ 4

ภาษา

ประกอบด้วยภาษาพชตู (Pashtu) ร้อยละ 35 ภาษาเปอร์เซียอัฟกัน (Afghan Persian) หรือภาษาดารี (Dari) ซึ่งเป็นภาษาราชการ ร้อยละ 50 ภาษาเติร์ก (Turkic Languages) ซึ่งส่วนใหญ่คือพวกเชื้อสายอุซเบก (Uzbek) และเติร์กมาน (Turkmen) ร้อยละ 11 และมีภาษาท้องถิ่นของชนเผ่าย่อยต่างๆ ประมาณ 30 ภาษา ส่วนมากคือพวกบาลูชี (Baluchi) และปาซาอี (Pashai) อีกร้อยละ 4

ศาสนา

ประชากรนับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 99 (ในจำนวนนี้ร้อยละ 80 เป็นมุสลิมนิกายซุนนี และร้อยละ 19 เป็นมุสลิมนิกายชีอะฮ์) และอื่นๆ ได้แก่ ศาสนาไซโรอัสเตอร์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาคริสต์ร้อยละ 1

เมืองหลวงและเมืองสำคัญ⁴³

กรุงคาบูล (Kabul)

เป็นเมืองหลวงและเมืองที่ใหญ่ที่สุดของประเทศซึ่งตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือริมฝั่งแม่น้ำคาบูลและล้อมรอบด้วยภูเขาสูง คาบูลเป็นเมืองสำคัญที่มีความเป็นมายาวนานหลายศตวรรษเนื่องจากเป็นศูนย์รวมของเส้นทางการค้าที่มาจากประเทศในแถบเอเชียกลาง เพื่อเข้าสู่อนุทวีปอินเดียผ่านทางช่องเขาโคเบอร์ กรุงคาบูลเป็นศูนย์กลางการบริหารของรัฐบาลจึงมีถนนหนทาง ตึกกรมบ้านช่อง อาคารที่ทำการ และการวางรูปแบบเมืองที่สวยงาม

นอกจากนี้กรุงคาบูลยังเป็นเส้นทางไปสู่เมืองบามิยัน ซึ่งเป็นเมืองทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือที่เคยเป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนา ณ หุบเขาบามิยัน (Bamiyan Valley) หุบเขานี้เป็นที่ตั้งของมรดกโลกคือพระพุทธรูปประทับยืนที่สูงที่สุดในโลก 2 องค์ ที่สลักบนผาหินปูนขนาดใหญ่สร้างขึ้นในค.ศ.600 แต่เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่พระพุทธรูปดังกล่าวถูกรัฐบาลตอลิบานทำลายลงเมื่อกลางค.ศ.2001 ท่ามกลางเสียงคัดค้านของนานาชาติทั่วโลก

กันดะฮาร์ (Kandahar)

เป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศและเป็นเมืองใหญ่อันดับสองรองจาก

⁴³ กวี จงกิจถาวร ... [และคนอื่นๆ]. อัฟกานิสถาน. หน้า 12.

กรุงคาบูล กันดะฮาร์เป็นเมืองที่เติบโตอย่างรวดเร็วและเป็นศูนย์กลางการทำเกษตรกรรม การชลประทานในเขตนี้ได้รับน้ำมาจากเขื่อนกันแม่น้ำเฮลมานและเขื่อนกันแม่น้ำสาขาอาร์กันดาบ ซึ่งสามารถขยายพื้นที่การชลประทานได้ถึง 750,000 เฮกตาร์ นอกจากนี้เมืองกันดะฮาร์ยังเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อใช้ในบ้านเรือนและโรงงานอุตสาหกรรม

เฮรัต (Herat)

เป็นเมืองศูนย์กลางทางภาคตะวันตกของประเทศ ตั้งอยู่ในบริเวณใจกลางหุบเขาของแม่น้ำฮารี เฮรัตเป็นเมืองใหญ่ใกล้ประเทศอิหร่านและเป็นที่ตั้งของมัสยิดสำคัญหลายแห่ง

จะลาลาบาด (Jalalabad)

เป็นเมืองที่ตั้งอยู่บนเส้นทางระหว่างกรุงคาบูลและช่องเขาโคเบอร์สู่ประเทศปากีสถาน มีสภาพอากาศเป็นแบบกึ่งเขตร้อน จะลาลาบาดมีชื่อเสียงทางด้านการทำสวนส้มและไม้ตระกูลมะนาวซึ่งปลูกกันรอบเมือง

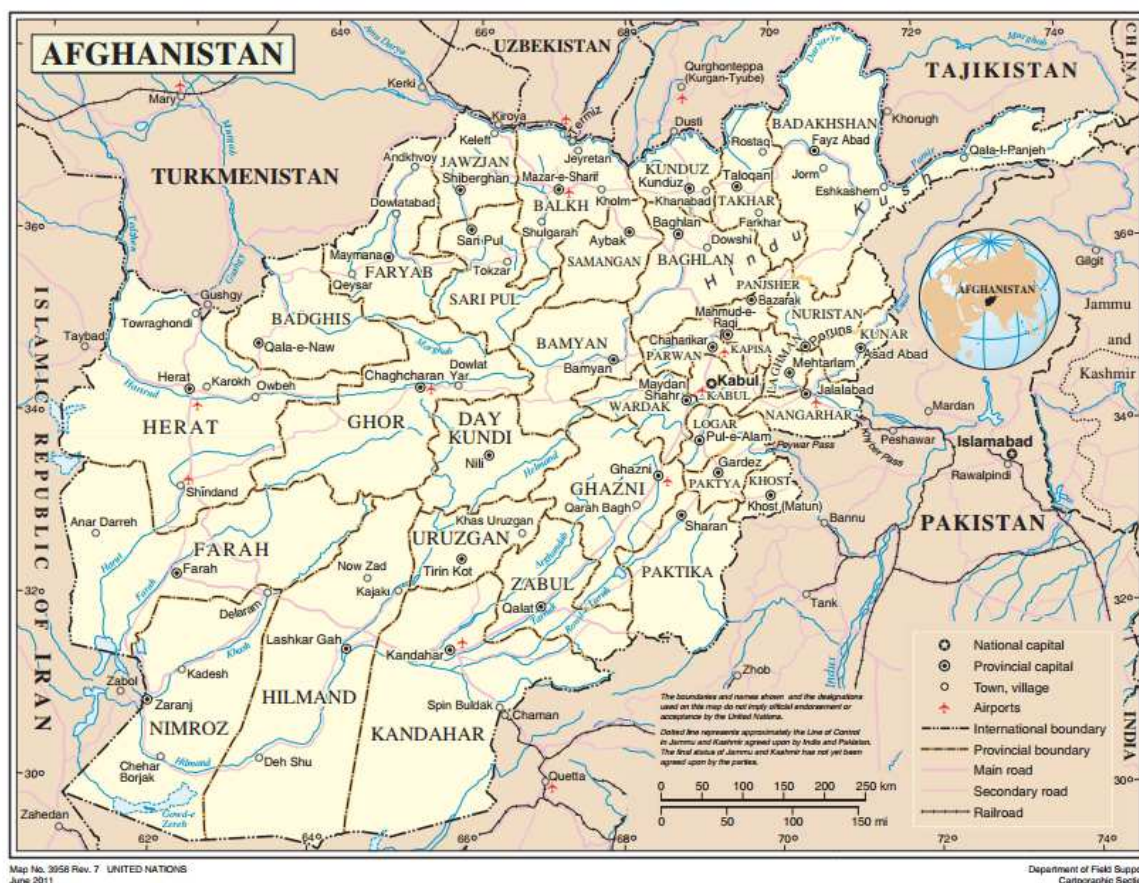
มะซารีชะรีฟ (Mazar-e-Sharif)

เมืองนี้ตั้งอยู่บริเวณที่ราบของแม่น้ำอามู ห่างจากพรมแดนประเทศทาจิกิสถาน 21 กิโลเมตร ทางตะวันตกของเมืองเป็นที่ตั้งของเมืองโบราณชื่อบาร์ค (Balkh) ซึ่งเป็นเขตที่มีการเลี้ยงแกะกันอย่างแพร่หลาย เมืองมะซารีชะรีฟเป็นศูนย์กลางการค้าของประเทศอัฟกานิสถานกับประเทศในแถบเอเชียกลาง

กัซนี (Ghazni)

ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้เป็นระยะทาง 120 กิโลเมตรจากกรุงคาบูล เมืองนี้มีชื่อเสียงด้านการทำสวนผลไม้ นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งของซากเมืองโบราณคือเมืองมะห์มูดแห่งกัซนี (Mahmud of Ghazni)

รูปที่ 1 แผนที่สาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถาน

(ที่มา : http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east_and_asia/afghanistan_pol_2003.jpg)

ชาติพันธุ์ในอัฟกานิสถาน⁴⁴

พชตุน (Pashtuns) หรือพาทาน (Pathans)

พชตุนหรือพาทานเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใหญ่และมีอิทธิพลที่สุดในอัฟกานิสถาน โดยมีจำนวนกว่าครึ่งของประชากรทั้งหมด และเป็นกลุ่มชนที่ครองความเป็นใหญ่ในการปกครองเหนือกลุ่มชนอื่นๆ ในประเทศมาอย่างยาวนานจนธรรมเนียมและการแสดงพฤติกรรมสาธารณะในอัฟกานิสถานถูกทำให้มีลักษณะเป็นพชตุน (Pashtunization) ลักษณะที่แสดงความเป็นพชตุนนั้นเรียกกันว่า Pashtunwali หรือ Doing Pashtu เช่น แบบแผนพฤติกรรมที่เน้นเกียรติ ความเป็นอิสระ ความกล้าหาญ การเคารพตัวเองและผู้อื่น พชตุนนับว่าตนเป็นกลุ่มชนที่มีสถานภาพสูงสุดในบรรดากลุ่มชาติพันธุ์อื่น มีการกำหนดรูปแบบการแต่งงานคือผู้หญิงในกลุ่มต้องแต่งงานภายในกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีสถานะสูงกว่าเท่านั้น ขณะที่ผู้ชายต้องแต่งงานกับ

⁴⁴ กวี จงกิจถาวร ... [และคนอื่นฯ]. อัฟกานิสถาน. หน้า 14.

ผู้หญิงภายในกลุ่มตนหรือกลุ่มที่มีสถานะต่ำกว่า

ทาจิก (Tajiks)

ทาจิกเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใหญ่รองลงมาจากพชตุน มีลักษณะโครงสร้างรูปร่างโปร่ง ผิวสีอ่อน จมูกงุ้มและมีผมสีดำ ชาวทาจิกส่วนใหญ่เป็นมุสลิมนิกายซุนนีเช่นเดียวกับชาวพชตุน ชาวทาจิกพูดภาษาเปอร์เซียหรือภาษาดารี จึงมักถูกเรียกว่า Farsiwan แปลว่า ผู้ที่พูดภาษาเปอร์เซีย ชาวทาจิกอาศัยอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตกของประเทศรวมทั้งในกรุงคาบูล ชนกลุ่มนี้มีอิทธิพลทางการเมืองและการค้าสูงเนื่องจากอยู่ในกลุ่มชนชั้นสูงที่มีการศึกษาและมีฐานะ ชาวทาจิกเป็นคู่แข่งทางอำนาจและเกียรติยศคู่ที่ติดกับชาวพชตุน เนื่องจากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศ

ฮาซารา (Hararas)

ฮาซาราเป็นกลุ่มมุสลิมนิกายชีอะฮ์ที่ใหญ่ที่สุดของอัฟกานิสถาน ชาวฮาซาราพูดภาษาฟาร์ซี (Farsi) และเป็นผู้อยู่อาศัยเดิมในอัฟกานิสถานมาตั้งแต่ค.ศ.13 ฮาซาราเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีสถานะต่ำมากและมีฐานะยากจน กลุ่มชาติพันธุ์นี้ถูกขับไล่ออกไปอยู่ในเขตเทือกเขาอันห่างไกลทางตอนกลางของอัฟกานิสถานจากการขยายอำนาจของชาวพชตุนในช่วงปลาย ค.ศ.18 และต้นค.ศ.19 ซึ่งเป็นผลซ้ำเติมมาจากอคติของมุสลิมนิกายซุนนีต่อนิกายชีอะฮ์ ชาวฮาซาราจำนวนมากอพยพจากชนบทเข้ากรุงคาบูลในช่วงหลังค.ศ.20 โดยสามารถรักษาอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของตนไว้ได้เนื่องจากสถานะที่ต่ำกว่าจึงไม่มีกลุ่มชาติพันธุ์อื่นมาแต่งงานด้วย ชาวฮาซาราในกรุงคาบูลจัดว่าเป็นชนชั้นที่ต่ำที่สุดและทำงานใช้แรงงาน

ประวัติศาสตร์⁴⁵

อัฟกานิสถานก่อตั้งประเทศครั้งแรกเมื่อค.ศ.1747 โดยการนำของอาเหม็ด ชาร์ ดุร์รานี (Ahmed Shah Durrani) และเคยมีระบอบการปกครองแบบรัฐสภา มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ จนกระทั่งค.ศ.1973 พลโทซาดาร์ ข่าน (Sadar Khan) ได้ปฏิวัติยึดอำนาจระบบกษัตริย์ถูกโค่นลงและกษัตริย์พระองค์สุดท้ายคือกษัตริย์ซาฮีร์ ชาร์ (Zahir Shah) และเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบสาธารณรัฐและสถาปนาตนเองขึ้นเป็นประธานาธิบดี แต่ผู้นำอัฟกานิสถานในยุคต่อมาเริ่มมีท่าทีใกล้ชิดสหรัฐฯ ทำให้สหภาพโซเวียตไม่พอใจและส่งกองกำลังเข้ายึดครองอัฟกานิสถานในค.ศ.1979 เพื่อสถาปนาระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมขึ้นแทน ระหว่างการยึดครองของสหภาพโซเวียต ค.ศ.1979-1986 เกิดขบวนการต่อต้านระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมในนามกลุ่มมูจาฮิดีนซึ่งได้โค่นล้มรัฐบาลที่เข้าข้างสหภาพโซเวียตได้

⁴⁵“อัฟกานิสถาน”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://sameaf.mfa.go.th/th/country/central-asia/detail.php 2551>.

สำเร็จในค.ศ.1992 แต่กลับไม่สามารถร่วมกันปกครองประเทศได้เพราะเกิดความแตกแยกและแย่งชิงอำนาจกัน ในที่สุดกลุ่มนักศึกษาหัวรุนแรงที่ได้รับการศึกษาจากปาकिสถานได้รวมตัวกันจัดตั้งกองกำลังตอลิบานขึ้นและมีความเข้มแข็งจนสามารถยึดกรุงคาบูลได้ในค.ศ.1996 พร้อมกับประกาศเปลี่ยนสถานะของประเทศจากการเป็นสาธารณรัฐมาเป็นรัฐอิสลาม และตั้งรัฐบาลตอลิบานขึ้นปกครองประเทศอยู่จนถึงค.ศ.2001 โดยครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งหมด

หลังเหตุการณ์วันที่ 11 กันยายน ค.ศ.2001 สหรัฐอเมริกาและประเทศพันธมิตรนาโต (NATO) เช่น อังกฤษได้ส่งกองทัพเข้ามายังอัฟกานิสถานเนื่องจากเชื่อว่าเป็นฐานที่มั่นของนายอุซามะห์ บิน ลาดิน⁴⁶ (Osama bin Ladin) ผู้นำขบวนการอัลกออิดะห์ (Al-Qaeda) ซึ่งสหรัฐฯ เชื่อว่าเป็นผู้บงการเหตุการณ์ดังกล่าว รัฐบาลอัฟกานิสถานในขณะนั้นคือรัฐบาลตอลิบานซึ่งมีอุดมการณ์มุสลิมหัวรุนแรงจึงสนับสนุนขบวนการอัลกออิดะห์อย่างเต็มที่ รัฐบาลสหรัฐฯ จึงประกาศสงครามต่อต้านการก่อการร้ายและบุกยึดอัฟกานิสถานในเดือนตุลาคม ค.ศ.2001 เพื่อโค่นรัฐบาลตอลิบาน กำจัดขบวนการอัลกออิดะห์และนายบิน ลาดิน โดยสหรัฐฯ บุกยึดกรุงคาบูลและโค่นรัฐบาลตอลิบานลงได้แต่ก็ยังไม่สามารถจับกุมนายบิน ลาดินได้ อีกทั้งนักรบตอลิบานและอัลกออิดะห์ต่างก็หนีกระจัดกระจายกันไป สหรัฐฯ ทำสงครามกวาดล้างกลุ่มตอลิบานซึ่งให้ที่พักพิงแก่นายบิน ลาดิน ผู้นำของกลุ่มอัลกออิดะห์และพรรคพวก พร้อมกับแต่งตั้งให้นายฮามิด การ์ไซ (Hamid Karzai) ชาวอัฟกานิสถานซึ่งลี้ภัยและได้รับสัญชาติอเมริกันเป็นประธานาธิบดีของอัฟกานิสถานในปลายค.ศ.2001

หลังจากอัฟกานิสถานสงบได้สักระยะ นักรบตอลิบานและนายบิน ลาดิน ได้ทำสงครามกองโจรต่อสู้กับกองกำลังนาโต้โดยมีแหล่งซ่องสุมใหม่อยู่บริเวณพรมแดนอัฟกานิสถานและปาकिสถาน สถานการณ์สงครามเริ่มรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ กลุ่มตอลิบานสามารถยึดครองพื้นที่ได้มากขึ้นจนกองทัพสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรนาโตต้องใช้เครื่องบินลาดตระเวนโจมตีนักรบตอลิบานจนทำให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์เสียชีวิตและทรัพย์สินเสียหาย นอกจากนี้สภาพการณ์ในกรุงคาบูลยังไม่น่าไว้วางใจเพราะมีการก่อวินาศกรรมบ่อยครั้ง และมีผู้นำระดับสูงถูกลอบฆาตกรรมโดยที่รัฐบาลไม่สามารถจับกุมคนร้ายมาลงโทษได้

ต่อมารัฐบาลสหรัฐฯ ในสมัยที่นายบารัค โอบามา (Barack Obama) เป็นผู้นำได้ตัดสินใจเพิ่มกองกำลังทหารเข้าไปเพื่อที่จะเอาชนะกลุ่มตอลิบานให้ได้ แต่ก็ประสบกับความล้มเหลว ยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ คือความต้องการทำให้กลุ่มตอลิบานอ่อนแอลงและทำให้กองกำลังของรัฐบาลอัฟกานิสถานซึ่งนำโดยนายการ์ไซเข้มแข็งขึ้นจนสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในที่สุดและสหรัฐฯ จะได้ถอนทหารออกจากอัฟกานิสถานได้ แต่ผลกลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม

⁴⁶ "คำทับศัพท์ภาษาอาหรับ". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.royin.go.th/?knowledge 2545>.

คือกลุ่มตอลิบานกลับเข้มแข็งขึ้นเรื่อยๆ ขณะที่กองกำลังของนายการ์ไซเป็นฝ่ายอ่อนแอลง นอกจากนี้ยังเกิดความแตกแยกในพันธมิตรนาโต จนหลายประเทศต้องการถอนทหารออกจากอัฟกานิสถาน

สถานการณ์ด้านการทหารและการเมืองของอัฟกานิสถานเลวร้ายลงเนื่องจากชาวอัฟกันส่วนใหญ่ไม่สนับสนุนรัฐบาลการ์ไซและไม่พอใจที่รัฐบาลไม่สามารถสร้างความสงบให้เกิดขึ้นได้ ชาวอัฟกันจำนวนมากไม่ยอมกลับสนับสนุนกลุ่มตอลิบานซึ่งพยายามโน้มน้าวให้ประชาชนเชื่อว่าสงครามครั้งนี้เป็นสงครามระดับชาติที่กลุ่มตอลิบานกำลังต่อสู้กับฝ่ายรุกรานคือสหรัฐฯ และนาโต นอกจากนี้กองกำลังทหารของนายการ์ไซซึ่งเรียกว่า Afghan National Army (ANA) ก็อ่อนแอและเปราะบาง ทั้งยังมีความขัดแย้งในกองทัพซึ่งคือความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ซึ่งเป็นรากเหง้าของปัญหาในอัฟกานิสถานมาตั้งแต่อดีต

ปัจจุบันอัฟกานิสถานมีประธานาธิบดีคนใหม่คือนายอัสราฟ กานี (Ashraf Ghani) ซึ่งดำรงตำแหน่งสืบต่อจากนายฮามิด การ์ไซ อดีตผู้นำอัฟกานิสถานที่ดำรงตำแหน่งอย่างยาวนานถึง 13 ปี การขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนใหม่นี้เป็นการส่งผ่านอำนาจตามกระบวนการประชาธิปไตยอย่างสันติเป็นครั้งแรกของประเทศ นอกจากนี้ภารกิจการสู้รบขององค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือหรือนาโตซึ่งนำโดยสหรัฐฯ ในอัฟกานิสถานได้สิ้นสุดลงเมื่อสิ้นค.ศ. 2014 กองกำลังอัฟกานิสถานเข้ารับผิดชอบด้านความมั่นคงทั่วประเทศและยังคงต่อสู้กับกลุ่มก่อการร้ายตอลิบาน ขณะเดียวกันรัฐบาลสหรัฐฯ เตรียมที่จะถอนทหารอเมริกันที่ยังอยู่ในอัฟกานิสถาน ประมาณ 10,000 นายออกไปอีกภายในสิ้นค.ศ. 2016

วัฒนธรรมอัฟกัน⁴⁷

อาหาร

ในสังคมอัฟกันนั้นให้ความสำคัญเรื่องการเลี้ยงต้อนรับแขก หลักสำคัญของการต้อนรับคือการแสดงความมีอัธยาศัยที่ดีต่อแขกโดยการเอื้อเฟื้ออาหาร นับเป็นเรื่องปกติในสังคมที่จะมีแขกมาเยี่ยมเจ้าบ้านโดยไม่ต้องบอกให้ทราบล่วงหน้า พวกเขาจะได้รับการต้อนรับโดยการเชิญให้ร่วมรับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัว หรืออย่างน้อยที่สุดจะได้ร่วมจิบน้ำชาและทานขนมของว่าง

ชาวอัฟกันเชื่อว่าอาหารที่รับประทานเข้าไปนั้นช่วยสร้างความอบอุ่นหรือความเย็นให้ร่างกายได้ อาหารเป็นสิ่งที่มีความหมายพิเศษที่จะได้รับการปรุงอย่างพิถีพิถัน หากให้

⁴⁷ "Life and Culture". [Online]. Available: <http://www.embassyofafghanistan.org/> 2015.

ชาวอัฟกันสองคนปรุงอาหารชนิดเดียวกัน จะพบว่าได้อาหารที่แตกต่างกัน เพราะการปรุงอาหารแต่ละจานนั้นเป็นไปตามความพอใจในรสชาติของตนเองเป็นหลัก

มารยาทการรับประทานอาหาร

สังคมอัฟกันให้ความสำคัญกับมารยาทและธรรมเนียมปฏิบัติในการรับประทานอาหารเช่นเดียวกับอาหาร โดย Dastarkhan (ดัสตาร์ข่าน) คือผ้าปูโต๊ะผืนใหญ่จะถูกปูลงบนพรมกลางห้องนั่งเล่นหรือโต๊ะอาหารขนาดใหญ่ สมาชิกในครอบครัวนั่งอยู่รอบ Dastarkhan ก่อนที่จะล้างมือแล้วจึงจะเริ่มรับประทานอาหาร หากในมือนั้นมีแขก เจ้าบ้านจะจัดให้แขกจะนั่งบริเวณที่ดีที่สุดที่ใกล้กับอาหารและไกลจากประตูที่สุดและจะให้แขกเป็นผู้เริ่มรับประทานอาหารก่อน หากต้องนั่งกับพื้น ชาวอัฟกันจะนั่งขัดสมาธิโดยระวังไม่ให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของเท้าสัมผัสอาหาร จากนั้นรับประทานอาหารด้วยมือขวาหรืออาจใช้แปรงฟันตักอาหารในจานตนเอง การใช้มือซ้ายรับประทานอาหารเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ สำหรับอาหารบางอย่างอาจใช้ช้อนหรือส้อม หลังรับประทานอาหารจนรู้สึกอิ่มจะล้างมืออีกครั้ง

ชาวอัฟกันจะจับทำอาหารด้วยผลไม้ ขนมหวาน และน้ำชา บางคนจะรอหลังรับประทานอาหารเสร็จเพื่อแสดงว่าได้รับการเลี้ยงดูด้านอาหารอย่างดี

ข้อห้ามในการรับประทานอาหาร

ชาวอัฟกันจะปฏิบัติตามหลักของศาสนาอิสลามคือรับประทานเนื้อสัตว์ที่ถูกเชือดถูกต้องตามหลักการทางศาสนาเท่านั้น นอกจากนี้ยังไม่รับประทานเนื้อหมู ผลิตภัณฑ์จากหมู และไม่ดื่มสุรา

อาหารประจำวัน

มื้อเช้าของชาวอัฟกันเป็นอาหารแบบเบาๆ และเน้นหนักมื้อเย็น ส่วนอาหารมื้อกลางวันนั้นแตกต่างกันไปตามแต่ละภูมิภาค เช่น ชาวอัฟกันในชนบทจะทานผลไม้แห้งหรือถั่วระหว่างวันจนกว่าจะถึงเวลาอาหารเย็น เป็นต้น

อาหารพื้นเมือง ประกอบด้วยอาหารและเครื่องดื่มหลายประเภท เช่น

Naan (นาน) คือแผ่นแป้งบางๆ ที่ถูกอบให้สุกในเตาดินเผาชนิดหนึ่งชื่อเตาทันดูร์

โยเกิร์ตและผลิตภัณฑ์จากนม เช่น Buttermilk (บัตเตอร์มิลค์) คือนมที่ได้รับการหมัก จะมีความเป็นกรด ออกกรสเปรี้ยวและข้นหนืดมากกว่านมสด เป็นต้น

ชาวอัฟกันมักรับประทานหัวหอม ถั่วฝัก ถั่วอบแห้ง ผักโขม มะเขือยาว ผลไม้สด และผลไม้แห้ง ทั้งเป็นของทานเล่นและรับประทานร่วมกับอาหารจานหลัก ข้าวเป็นอาหารจาน

หลักโดยเฉพาะผู้ที่มีฐานะดีจะได้รับประทานข้าวทุกวัน อาหารอัฟกันหลายอย่างจะปรุงโดยใช้น้ำมันหรือไขมันที่ได้จากแกะ

Chutneys (ชัตนี) เป็นเครื่องปรุงหรือเครื่องเคียงของอาหารจานหลัก มีลักษณะคล้ายกับซอสมะเขือเทศผสมพริกไทย รสชาติจะครบเครื่องทั้งเปรี้ยวหวาน มัน เผ็ด โดยปกติชัตนีจะปรุงสดๆ จากผักหรือผลไม้ประจำฤดูกาล อาหารอัฟกันเป็นอาหารที่เน้นเครื่องเทศและสมุนไพร ซึ่งใช้ในการแต่งกลิ่น รส และเพิ่มสีสันของอาหาร เช่น สะระแหน่ ผักชี หนุ่ฝรั่ง พริกไทยดำ

น้ำชา จัดเป็นเครื่องดื่มประจำชาติที่ชาวอัฟกันจับได้ตลอดทั้งวัน ชาวอัฟกันนิยมนั่งร้านน้ำชาเพื่อสังสรรค์และดื่มชาเขียวหรือชาดำ การดื่มชาต้องดื่มขณะที่ยังร้อน โดยเสิร์ฟในชามกลมตื้นขนาดเล็ก ปากกว้าง และนิยมปรุงรสให้หวานด้วยการเติมน้ำตาลหรือกระวาน

รูปที่ 2 Afghan Coriander Chutney

รูปที่ 3 Tea

(ที่มา : <http://www.afghankitchenrecipes.com>)

อาหารที่นิยม

อาหารอัฟกันเป็นอาหารที่มีความหลากหลายทั้งประเภทและรสชาติ ได้แก่

Qabili Palao (คาบิลี ปาเลา) เป็นอาหารประจำชาติที่ขึ้นชื่อของอัฟกานิสถาน มีลักษณะคล้ายข้าวหมกไก่ หุงด้วยข้าวบัสมัติที่มีเมล็ดเรียวยาวผัดผสมเนื้อ เช่น เนื้อแกะ เนื้อไก่ หรือเนื้อวัว ก่อนจะโรยหน้าด้วยแครอทหั่นบาง ลูกเกด และเมล็ดอัลมอนต์หรือหัวหอมหั่นฝอย อาหารจานนี้นอกจากเป็นอาหารที่รับประทานในครอบครัวหรือสำหรับแขกผู้มาเยือนแล้ว ยังเป็นอาหารสำหรับงานสำคัญ เช่น งานแต่งงาน เป็นต้น

รูปที่ 4 Qabili Palao

(ที่มา : <http://www.afghankitchenrecipes.com>)

Kebabs (กะบับ) เป็นอาหารทั่วไปพบตามร้านอาหารหรือร้านค้าข้างทาง กะบับหรือเนื้อเสียบไม้เนื้อนี้มักจะเป็นเนื้อแกะ เนื้อวัวหรือเนื้อไก่ที่นำไปหมักสมุนไพรและเครื่องเทศ ก่อนจะนำไปย่างและเสิร์ฟพร้อมแป้งนาน ชาวอัฟกันนิยมโรยผงซุมแมค (*Sumac*) ซึ่งทำจากพืชสมุนไพรชนิดหนึ่งเพื่อเพิ่มรสชาติเปรี้ยวอย่างมะนาว

รูปที่ 5 Kebabs

(ที่มา : <http://www.afghankitchenrecipes.com>)

Dumplings (ขนมจีบ) เป็นอาหารอีกชนิดหนึ่งที่มีความนิยม ในแต่ละภูมิภาคมีส่วนผสมของไส้ขนมจีบที่แตกต่างกันไป

Aushak มีลักษณะคล้ายขนมจีบหรือเกี๊ยวหรือกะหรี่ปั๊พที่ยัดไส้ด้วยต้นหอม มีรสชาติแบบรสกระเทียมอ่อน ตัวเนื้อแป้งของ *Aushak* จะนุ่มเพราะถูกนำไปต้มก่อนจะทำให้สะเด็ดน้ำ จากนั้นราดหน้าด้วยเนื้อสับและซอสครีมเปรี้ยวคล้ายโยเกิร์ต

รูปที่ 6 Aushak

(ที่มา : <http://www.thedailymeal.com/aushak>)

Mantu (มันตู) คือขนมจีบที่ยัดไส้ด้วยเนื้อวัวผสมกับหัวหอมซอยและพริกไทยดำ เวลาเสิร์ฟมักจะราดหน้าด้วยเนย ครีมเปรี้ยว หรือซอสหัวหอม และโรยหน้าด้วยผงสะระแหน่ปั่น

รูปที่ 7 Mantu

(ที่มา : <http://www.thedailymeal.com/mantu>)

Qurma (กูรุม่า) คือแกงชนิดหนึ่งที่มีกเสิร์ฟพร้อมข้าวขาว (chalow) แกงกูรุม่าสามารถปรุงได้หลายอย่าง อาจจะเป็นกูรุม่าไก่ แกะ โยเกิร์ต ลูกพลัม หรือกูรุม่าผัก

รูปที่ 8 Qurma

(ที่มา : <http://www.afghankitchenrecipes.com>)

ของหวาน

ของหวานอัฟกันจะมีรสชาติเข้มข้นและมีกลิ่นหอมเพราะมักมีส่วนผสมของ Rosewater (น้ำดอกกุหลาบ) และกระวานเทศ

Bride's finger เป็นขนมหวานที่ทำจากแผ่นแป้งนุ่มๆ สอดไส้ด้วยถั่วเคลือบน้ำตาลก่อนที่จะม้วนให้มีลักษณะยาวเรียวคล้ายนิ้วมือ

Firnee (เฟอร์นี) คือ พุดดิ้งแป้งข้าวโพดกลิ่นน้ำดอกกุหลาบ ราดหน้าด้วยถั่วพิตาชิโอบดเป็นชิ้นเล็กๆ

รูปที่ 9 Bride's finger

รูปที่ 10 Firnee

(ที่มา : <http://www.afghankitchenrecipes.com>)

Baklava (บาคลาวา) คือ ขนมหวานที่อร่อย ทานง่าย และเป็นที่ยุ้จักทั่วไป ขนมชนิดนี้มีรสชาติหวานและหอม ตัวขนมทำด้วยเนื้อแป้งฟิลโดที่ซ้อนทับเป็นชั้นๆ แทรกด้วยถั่วพีแคน ฟินทและพิตาชิโอ ก่อนจะราดด้วยน้ำผึ้งที่แต่งกลิ่นหอมจากอบเชย น้ำเลมอน หรือน้ำเชื่อมแต่งกลิ่น

รูปที่ 11 Baklava

(ที่มา : <http://www.afghankitchenrecipes.com>)

การแต่งกายในชีวิตประจำวัน

ผู้หญิง

ในช่วงที่รัฐบาลตอลิบานปกครองประเทศนั้น ผู้หญิงอัฟกันต้องสวมใส่เสื้อคลุมชั้นนอกเมื่อออกสู่ที่สาธารณะ ที่เรียกว่า Burqa (เบอร์กา) โดยเป็นผ้าคลุมครอบตั้งแต่หัวจรดเท้า มีช่องตาข่ายเฉพาะตรงดวงตาเท่านั้น ปัจจุบันผู้หญิงอัฟกันยังคงสวมชุด Burqa เมื่อต้องออกนอกบ้านแม้ว่าจะไม่มีกฎหมายบังคับแล้วก็ตาม เนื่องจากพวกเธอรู้สึกปลอดภัยและเชื่อว่าการสวมชุดที่คลุมหน้ามิดชิดจะช่วยลดอาชญากรรมทางเพศและไม่ส่งเสริมการค้าประเวณี

รูปที่ 12 Burqa

(ที่มา : <http://opinion-forum.com/index/2010/06/womens-suffrage-in-afghanistan/>)

ผู้ชาย

ผู้ชายอัฟกันมักจะสวมชุดที่เรียกว่า Perahan เป็นชุดที่มีความยาวเท่าเอว และใส่กางเกงทรงหลวม เรียกว่า Partoog ผู้ชายบางคนจะสวมเสื้อคล้ายเสื้อกั๊ก เรียกว่า Vasket คลุมทับชุด Perahan อีกชั้นหนึ่ง

รูปที่ 13 ชุด Perahan

(ที่มา : http://www.alibaba.com/Afghanistan-Clothing-Mens_105932485.html)

การสวมหมวกของผู้ชายชาวอัฟกันเริ่มเป็นที่คุ้นตามากยิ่งขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเนื่องจากนายฮามิด การ์ไซ นายกรัฐมนตรีอัฟกานิสถานสวมหมวกที่เรียกว่า Karakal ส่งผลให้ผู้ชายชาวอัฟกันต่างพากันสวมหมวกด้วย นอกจากนี้ยังนิยมสวมหมวกขนสัตว์แบบเรียบที่เรียกว่า Pakul โดยชาวตะวันตกเริ่มรู้จักหมวกชนิดนี้จากการสวมหมวกของกลุ่มมูจาฮิดีน และผู้ชายชาวอัฟกันอีกจำนวนมากยังคงนิยมโพกผ้าโพกศีรษะ หรือ Lungi ตามแบบดั้งเดิม

รูปที่ 14 Lungi

รูปที่ 15 Pakul

(ที่มา : http://www.alibaba.com/Afghanistan-Clothing-Mens_105932485.html)

ดนตรี

ดนตรีอัฟกันมีความสัมพันธ์กับดนตรีของอินเดีย อิหร่าน และเอเชียกลาง โดยนับเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันเนื่องจากสามารถได้ฟังทั่วไปทั้งตามบ้านเรือน ร้านน้ำชา งานแต่งงานและงานเทศกาลต่างๆ

Klasik คือดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรีและการร้อง จัดเป็นดนตรีคลาสสิกของอัฟกานิสถาน บทเพลงอัฟกันมักเกี่ยวข้องกับความรักที่สื่อผ่านทางสัญลักษณ์ คือนกในดิงเกลและดอกกุหลาบ

แม้ว่าดนตรีอัฟกันจะหลากหลายขึ้นอยู่กับภูมิภาคและชาติพันธุ์ แต่เครื่องดนตรีชนิดหนึ่งที่เหมือนกันคือ *Rebab* ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีประจำชาติ *Rebab* เป็นเครื่องสายคล้ายกับซอสามสายของไทย นอกจากนี้ยังมี *Tambur* คือเครื่องดนตรีประเภทพิณน้ำเต้าที่มีคอจับยาว และ *Dutar* คือเครื่องสายที่มี 2 สาย และเครื่องดนตรีอื่นๆ ที่พบ ได้แก่ กลอง ฉาบ ซอ และขลุ่ย ดนตรีอัฟกันสมัยใหม่เน้นดนตรีวงใหญ่แบบออเคสตราโดยผสมระหว่างเครื่องดนตรีอัฟกัน เครื่องดนตรีอินเดีย แคริเน็ต กีตาร์และไวโอลิน อัฟกานิสถานมีนักดนตรีที่เก่งๆ หลายท่านซึ่งเดิมล้วนเป็นนักดนตรีอินเดียที่ได้รับเชิญให้มาบรรเลงในวังในสมัยของกษัตริย์ Amir Sher Ali Khan หรือประมาณค.ศ.1860

รูปที่ 16 Rebab

(ที่มา : <http://www.afghanlord.org/2014/03/rumi-loved-rubab.html>)

นาฏศิลป์

Attan เป็นการเต้นรำประจำชาติของอัฟกานิสถาน มีต้นกำเนิดจากการเต้นพื้นบ้านในระหว่างสงคราม หรือเพื่อเฉลิมฉลองในงานแต่งงานและวันปีใหม่ การเต้นรำนี้เริ่มต้นจากการเต้นของชาวพชตุณ โดยผู้เต้นรำเป็นวงกลม เริ่มต้นการเต้นด้วยท่าทางที่ช้าก่อนที่จังหวะจะเริ่มเร็วขึ้น

รูปที่ 17 Attan

(ที่มา : <http://www.arianapassion.com/>)

การเล่าเรื่องและงานวรรณกรรม

ศิลปะการเล่าเรื่องได้รับความนิยมอย่างยิ่งในอัฟกานิสถานเนื่องจากประชาชนส่วนมากไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้ เรื่องเล่าพื้นบ้านและตำนานต่างๆ ถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น จนนับได้ว่าการเล่าเรื่องเป็นความบันเทิงอย่างหนึ่งที่สำคัญ นอกจากนี้อัฟกานิสถานยังเป็นประเทศที่มีงานวรรณคดีและบทกวีที่มีคุณค่า ในช่วงยุคกลางนั้นราชวงศ์อัฟกันหลงใหลและชื่นชมศิลปะโดยเฉพาะงานวรรณกรรม และได้สนับสนุนกวีหลายท่านที่ผลงานการประพันธ์คงอยู่เป็นมรดกถึงยุคปัจจุบัน เช่น Firdawsi (ค.ศ.935-1020) และ Rumi (ค.ศ.1203-1273)

Firdawsi เป็นผู้ประพันธ์เรื่อง Shah nameh (Book of Kings) ซึ่งเป็นวรรณกรรมเรื่องยาวที่ใช้เวลาประพันธ์จนจบในค.ศ.1010 วรรณกรรมเรื่องนี้ประกอบด้วยโคลงกลอนภาษาดารีถึง 60,000 โคลง สำหรับ Rumi ท่านเป็นอาจารย์และเป็นผู้รอบรู้ซึ่งผลงานของท่านได้รับการแปลเป็นภาษาต่างๆ หลายภาษาและมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมของหลายประเทศอีกด้วย

กีฬา

เมื่อครั้งที่อัฟกานิสถานอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลตอลิบานนั้น ประชาชนอัฟกันทั้งผู้หญิงและผู้ชายต่างไม่ได้รับอนุญาตให้เล่นกีฬา ปัจจุบันชาวอัฟกันมีโอกาสได้เล่นกีฬาอีกครั้ง เช่น ฟุตบอล คริกเก็ต และบาสเก็ตบอล ส่วนผู้หญิงจะเล่นกีฬาประเภทต่อมวยและศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

Buzkashi เป็นกีฬาที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ กีฬาชนิดนี้เล่นกันบนหลังม้าซึ่งเร็วอันตราย ลักษณะคล้ายกับกีฬาโปโล ผู้เล่นสวมใส่เสื้อผ้าอย่างหนาและรองเท้าบูท โดยแบ่งเป็น 2 ฝ่าย โดยมีเป้าหมายคือต้องแย่งชิงหัวแพะหรือหัวแกะมาให้ได้ ฝ่ายที่ได้หัวแพะก่อนจะได้เป็นฝ่ายชนะ

รูปที่ 18 Buzkashi

(ที่มา <http://www.afghanistan.org/buzkashi.html>)

การแข่งขันประลองว่าวและการวิ่งเก็บว่าว เด็กๆ ชาวอัฟกันชอบเล่นว่าวและประดิษฐ์ว่าวด้วยตนเอง ในการแข่งขันประลองว่าว สายป่านว่าวทำด้วยเชือกไนลอนและลวดแล้วหุ้มด้วยลวดที่เคลือบเศษแก้วบดละเอียด ผู้เล่นต้องบังคับว่าวของตนให้ตัดสายป่านว่าวของคู่แข่งให้ได้ ว่าวตัวที่เหลืออยู่ตัวสุดท้ายของการแข่งขันจะนับว่าเป็นผู้ชนะ ว่าวตัวที่สายป่านถูกตัดขาดจะลอยบนท้องฟ้าซึ่งเป็นเวลาของการวิ่งเก็บว่าว ผู้คนจะวิ่งไล่ตามว่าวและพยายามเก็บว่าวให้ได้ เพราะหากเก็บได้จะได้เป็นเจ้าของว่าวนั้น ชาวอัฟกันให้ความสนใจการแข่งขันประลองว่าวเป็นอย่างมาก เป็นเรื่องปกติหากจะเห็นผู้คนวิ่งไล่เก็บว่าว โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ๆ นั้น ว่าวมักจะมีขนาดใหญ่และตกแต่งสวยงาม

รูปที่ 19 การแข่งว่าว

(ที่มา : <http://www.afghanistan-culture.com/kite-flying-in-afghanistan.html>)

วันสำคัญและเทศกาล

เนื่องจากอัฟกานิสถานเป็นประเทศมุสลิม ดังนั้นวันหยุดต่างๆ จึงมักตรงกับวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม อย่างไรก็ตามยังมีวันสำคัญที่เกี่ยวกับชาติอีก 2 วัน ได้แก่

1) *Nauroz* หรือวันปีใหม่ ตรงกับวันที่ 21 มีนาคมของทุกปี เป็นวันขึ้นปีใหม่ตามประเพณีของอัฟกานิสถาน โดยรู้จักกันอีกชื่อในนามวัน Farmer's Day ประชาชนอัฟกันจะร่วมเฉลิมฉลองเทศกาลนี้ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นของฤดูใบไม้ผลิ

2) *วันชาติอัฟกานิสถาน* ตรงกับวันที่ 19 สิงหาคมของทุกปี เป็นวันที่อัฟกานิสถานเป็นเอกราชจากสหราชอาณาจักรเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม ค.ศ.1919 ชาวอัฟกันเฉลิมฉลองวันชาติทั่วประเทศและรัฐบาลจัดพิธีรำลึกเนื่องในวันสำคัญนี้ในกรุงคาบูล โดยมีขบวน

พาเหรดของทหารและการกล่าวสุนทรพจน์ของนายกรัฐมนตรีนายอับดุลลาห์ อับดุลกาดีร์ ซาอูดแห่งซาอุดีอาระเบียด้วยชุดประจำชาติ ก่อนที่จะร่วมกันฉลองโดยการรับประทานอาหาร ฟังดนตรี เต้นรำและรับชมการจุดดอกไม้ไฟ

2.6.2 แนวทางการนำการศึกษาวัฒนธรรมอัฟกันไปใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่องประเทศอัฟกานิสถานและวัฒนธรรมอัฟกันเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ภูมิหลังของผู้วิจัยเพราะสามารถนำมาใช้ในขั้นตอนการทำความเข้าใจตัวบทเรื่อง *The Kite Runner* ทำให้ผู้วิจัยทราบที่มาที่ไปของพฤติกรรมของตัวละคร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และทำให้ผู้วิจัยเข้าใจคำศัพท์ทางวัฒนธรรมอัฟกันที่ปรากฏในนวนิยายได้ง่ายขึ้น

บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงทฤษฎี

การวิเคราะห์ต้นฉบับและตัวบทฉบับแปล

ในบทนี้ผู้วิจัยรายงานการวิเคราะห์ตัวบทที่มีส่วนสำคัญต่อการแปลตามทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์ของคริสตีอาเน่ นอร์ดและทฤษฎีการวิเคราะห์ตัวบทประเภทวรรณกรรมของทอมลินสันและลินซ์-บราวน์ จากนั้นวิเคราะห์แนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมตามที่ได้ศึกษาในบทที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยสรุปแนวทางการแปลที่ผู้แปลใช้ได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆ 2 กลุ่ม คือ การทับศัพท์และการตีความแล้วแปลด้วยถ้อยคำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาปลายทาง ผู้วิจัยยกตัวอย่างและอธิบายตัวอย่างของแต่ละแนวทาง ก่อนที่จะนำเสนอข้อมูลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมทั้งหมดไว้ในตารางเปรียบเทียบคำศัพท์ต้นฉบับและฉบับแปล

3.1 องค์ประกอบภายนอกตัวบท

3.1.1 ผู้ส่งสาร

3.1.1.1 ผู้ส่งสารตัวบทต้นฉบับ

ผู้ส่งสารตัวบทต้นฉบับคือผู้ประพันธ์ ซึ่ง *The Kite Runner* เป็นผลงานการประพันธ์เรื่องแรกที่ใช้ชื่อจริงเป็นนามปากกาของฮาเฮล็ด โฮเซินี (Khaled Hosseini)⁴⁸ นักเขียนชาวอัฟกัน ผู้ลี้ภัยไปอาศัยอยู่ที่สหรัฐอเมริกาหลังจากที่อพยพจากสถานทูตรัสเซียยึดครองใน ค.ศ. 1980 ฮาเฮล็ด โฮเซินี⁴⁹ เกิดเมื่อวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1965 ที่กรุงคาบูล ประเทศอัฟกานิสถาน เขาเป็นลูกคนโตในบรรดาพี่น้องทั้งหมด 5 คน ครอบครัวโฮเซินีพักอาศัยอยู่ในเขตวารีเชียร์ อักบาร์ ข่าน (Wazir Akbar Khan) ซึ่งเป็นย่านของผู้มีอันจะกินในตอนเหนือของคาบูลซึ่งเป็นย่านการทำเกษตรกรรมที่ผู้หญิงและผู้ชายประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่อย่างเท่าเทียมกัน บิดาของฮาเฮล็ดเป็นนักการทูตของกระทรวงต่างประเทศ ส่วนมารดาเป็นอาจารย์สอนภาษาฟาร์ซีและวิชาประวัติศาสตร์ที่โรงเรียนมัธยมในกรุงคาบูล ฮาเฮล็ดเติบโตขึ้นมาพร้อมกับความรักในบทกวีเปอร์เซียคลาสสิก จินตนาการในวัยเด็กของเขาได้รับอิทธิพลมาจากภาพยนตร์ของอินเดียและอเมริกา ฮาเฮล็ดยังชื่นชอบกีฬาว่าวเป็นพิเศษดังจะเห็นได้จากการบรรยายฉากการเล่นว่าวในนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* ของเขา

ในช่วงต้น ค.ศ. 1970 พ่อของฮาเฮล็ดย้ายไปประจำการที่สถานทูตอัฟกันในกรุงเตหะราน ประเทศอิหร่าน นับเป็นช่วงที่ฮาเฮล็ดเริ่มสนใจวรรณกรรมเปอร์เซียคลาสสิก แม้ว่าในวัฒนธรรมอัฟกันไม่มีเรื่องวรรณกรรมมากนักแต่เขาเพลิดเพลินกับการอ่านวรรณกรรมแปล

⁴⁸ วิษณุฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ. เด็กเก็บว่าว. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เดอะวัน, 2548.

⁴⁹ "Khaled Hosseini". [Online]. Available: <http://www.achievement.org/autodoc/page/hos0bio-1> 2014.

ต่างประเทศและเริ่มหัดแต่งเรื่องด้วยตนเอง ระหว่างนั้นฮาเฮลิตได้รู้จักพ่อครัวที่ดูแลครอบครัวไฮเซนนี่ซึ่งเป็นชาวอัฟกันเชื้อสายฮาวายซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่ถูกกดขี่และดูถูกทางชาติพันธุ์ ฮาเฮลิตสอนให้เขาอ่านและเขียนหนังสือ ณ ช่วงเวลานี้เองที่เขาารู้สึกถึงความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นครั้งแรก

ในค.ศ.1973 ราชวงศ์อัฟกันและระบบกษัตริย์ถูกโค่นลงโดยเดาอูด ข่าน (Daud Khan) พร้อมกับการสถาปนาตนเองขึ้นเป็นประธานาธิบดีและประกาศให้อัฟกานิสถานเป็นสาธารณรัฐ การเมืองในอัฟกานิสถานอยู่อย่างไรเสถียรภาพนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ในค.ศ.1976 พ่อของฮาเฮลิตย้ายไปเป็นเลขานุตประจำการที่สถานทูตอัฟกันในกรุงปารีส ทำให้เขาและครอบครัวต้องอพยพไปยังฝรั่งเศส สองปีให้หลังเกิดรัฐประหารโดยกลุ่มคอมมิวนิสต์ การต่อสู้ทางการเมืองกันเองภายในยังคงความรุนแรงเรื่อยมา จนในที่สุดสหภาพโซเวียตตัดสินใจใช้กำลังเข้ายึดครองอัฟกานิสถานในเดือนธันวาคม ค.ศ.1979 ครอบครัวไฮเซนนี่จึงขอลี้ภัยทางการเมืองไปอาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาแทนในค.ศ.1980 นับเป็นเวลามากกว่า 27 ปีที่ฮาเฮลิตจะได้กลับมายังกรุงคาบูลบ้านเกิดของเขาอีกครั้ง

ครอบครัวไฮเซนนี่ย้ายถิ่นฐานไปอาศัยอยู่ที่เมืองแซน โฮเซ รัฐแคลิฟอร์เนีย โดยมีสภาพความเป็นอยู่ที่ขัดสนและแร้นแค้น ฮาเฮลิตและพ่อต้องช่วยกันทำงานที่ตลาดนัดบริเวณศูนย์อพยพลี้ภัยของชาวอัฟกัน ปีแรกในโรงเรียนฮาเฮลิตมีปัญหาเรื่องภาษาอังกฤษเพราะในวัย 15 ปี เขาพูดภาษาอังกฤษไม่ได้เลยแต่ความชื่นชอบในนวนิยายเรื่องผลพวงแห่งความคับแค้น (Grapes of wrath) ของจอห์น สไตน์เบ็ค (John Steinbeck) ทำให้เขากลับมาอ่านวรรณกรรมและเริ่มที่จะเขียนเรื่องอีกครั้งหนึ่งซึ่งในครั้งนั้นเขาเขียนเรื่องราวเป็นภาษาอังกฤษ ต่อมาสถานะทางบ้านของครอบครัวไฮเซนนี่ค่อยๆ ดีขึ้นเนื่องจากพ่อของเขาได้งานใหม่เป็นครูสอนขับรถ เนื่องจากฮาเฮลิตเป็นพีคนโต เขาจึงรู้สึกว่าเขาเองมีความรับผิดชอบที่จะต้องประสบความสำเร็จในชีวิตในประเทศใหม่ให้ได้

ด้วยเหตุที่เขามุ่งมั่นว่าจะต้องมีชีวิตที่ดีขึ้นเพื่อตัวเองและครอบครัว ฮาเฮลิตจึงตัดสินใจเข้าเรียนชีววิทยาที่มหาวิทยาลัยซานตาคลารา ก่อนที่จะเรียนต่อคณะแพทยที่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ซานดิเอโก ระหว่างที่เรียนแพทย์นั้นฮาเฮลิตยังคงเขียนเรื่องสั้นเมื่อมีเวลาว่าง เขาเข้าเป็นอายุรแพทย์ฝึกหัดที่ศูนย์การแพทย์ยูซีแอลเอและเริ่มอาชีพแพทย์ที่เมืองแพซาดีนา ฮาเฮลิตตัดสินใจย้ายกลับมาที่แคลิฟอร์เนียเหนือหลังจากที่แต่งงาน เพื่อจะได้อยู่ใกล้ชิดครอบครัวมากขึ้น

เมื่อชีวิตที่อเมริกาเริ่มดีขึ้น ฮาเฮลิตจึงคิดเรื่องการกลับไปบ้านเกิดซึ่งเป็นเวลาเดียวกับที่กลุ่มตอลิบานเข้ามาปกครองอัฟกานิสถานหลังจากที่สหภาพโซเวียตถอนทหารออก

กลุ่มตอลิบานบังคับใช้กฎหมายที่รุนแรงและอัฟกานิสถานกลายเป็นฐานที่มั่นของผู้ก่อการร้ายที่ต่อต้านชาติตะวันตก สิทธิของสตรีถูกลดทอนเช่นเดียวกับเรื่องศิลปวัฒนธรรมจากชาติตะวันตก ฮาเฮล็ดรู้สึกว่าเขาจำเป็นต้องบอกให้โลกรับรู้เรื่องจริงของประเทศบ้านเกิดที่เขารู้จัก ก่อนที่จะถูกครอบงำจากสงครามและการปกครองแบบเผด็จการ และด้วยการสนับสนุนของภรรยาและพ่อตา เขาจึงตัดสินใจลงเขียนขยายความเรื่องราวบางส่วนของเขาเป็นนวนิยาย

เป็นเวลาปีครึ่งที่ฮาเฮล็ดต้องตื่นตั้งแต่เวลา 4.00 น. เพื่อเขียนนวนิยายก่อนที่จะรักษาคนไข้ตลอดทั้งวัน เขาเคยคิดจะล้มเลิกความตั้งใจเขียนนวนิยาย เมื่อสหรัฐฯ และประเทศพันธมิตรส่งทหารเข้าไปในอัฟกานิสถาน แต่เมื่อฝ่ายตอลิบานพ่ายแพ้ เขารู้สึกว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมากที่จะต้องบอกเล่าให้โลกรับรู้เรื่องจริงเกี่ยวกับประเทศของเขา โดยเฉพาะเมื่อสายตาดของนานาชาติต่างจับจ้องมาที่อัฟกานิสถาน ฮาเฮล็ดเขียนเรื่องราวของเด็กชายชาวอัฟกันสองคนซึ่งเป็นเพื่อนรักในวัยเด็กที่ต้องแยกจากกันเพราะความหายนะของสงคราม จนทำให้ต่างคนต่างมีเส้นทางชีวิตที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง และในที่สุดนวนิยายของฮาเฮล็ดได้ดีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อค.ศ. 2003 โดยสำนักพิมพ์ Riverhead Books

The Kite Runner ได้รางวัลเบคเคอ (Exclusive Books Boeke Prize) ของประเทศแอฟริกาใต้เมื่อค.ศ. 2004 และติดอันดับหนังสือขายดี The New York Time's Paperback Best Seller List ในค.ศ. 2005 *The Kite Runner* เป็นนวนิยายที่ขายดีทั่วโลกและได้แปลเป็นภาษาต่างๆ ถึง 42 ภาษา ก่อนที่จะนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ในชื่อเดียวกันในค.ศ. 2011 และฮาเฮล็ด โยเซนี ยังได้รับรางวัลนักเขียนหน้าใหม่ยอดเยี่ยม (The Barnes and Noble Discover Great New Writers Award) จากนวนิยายเรื่องแรกเรื่องนี้ด้วย

ใน ค.ศ. 2006 ฮาเฮล็ด โยเซนี ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นทูตสันถวไมตรีจากหน่วยงานผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ เขาได้ก่อตั้งมูลนิธิฮาเฮล็ด โยเซนี ซึ่งเป็นมูลนิธิที่ไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ชาวอัฟกัน ปัจจุบันฮาเฮล็ดอาศัยอยู่กับภรรยาและลูกสองคนที่ทางตอนเหนือของรัฐแคลิฟอร์เนีย เขาลาออกจากการเป็นแพทย์เพื่อมาเขียนหนังสือและทำงานให้แก่สหประชาชาติ ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2007 นวนิยายเล่มที่สองของเขาที่ชื่อ *A Thousand Splendid Suns* เปิดตัวโดยติดอันดับหนึ่งหนังสือขายดีของ The New York Time Best Seller และยังคงติดอันดับหนังสือขายดีอีกกว่าสิบห้าสัปดาห์ นวนิยายทั้งสองเล่มของเขาทำยอดขายได้มากกว่าสิบล้านเล่มในสหรัฐอเมริกาและกว่าสามสิบล้านเล่มทั่วโลก นอกจากนี้ เขายังมีผลงานเล่มที่สามซึ่งเป็นเล่มล่าสุดที่ชื่อ *And the Mountains Echoed* ออกมาเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2013 ที่ผ่านมาก็ด้วย

3.1.1.2 ผู้ส่งสารฉบับแปล

ผู้แปลวรรณกรรมเรื่อง*เด็กเก็บวัว* คือ นักเขียนหนุ่มรุ่นใหม่ชื่อวิชญ์ฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ⁵⁰ เขาเป็นบุตรชายคนสุดท้องของจัตราชัย วิเศษสุวรรณภูมิ หรือ “พนมเทียน” วิชญ์ฉัตรหรือในฐานะเป็นนักเขียนที่มีผู้อ่านติดตามในฝีมือลายมือการเขียนและการบัญญัติคำศัพท์ใหม่ๆ ของเขาขึ้นไว้ใช้เอง เขามีผลงานเขียนออกมาอย่างต่อเนื่องในนามปากกาว่า “ผาด พาสีกรณ” ได้แก่ เรื่อง *กาลครั้งหนึ่ง* เรื่อง *ฝันที่แยกราชประสงค์* เรื่อง *นางแมววาง* และผลงานนวนิยายของเขาเรื่อง *เสือเพลิงกรง* ได้รับรางวัลดีเด่นประเภทนวนิยายรางวัลเชว่นบุ๊คส์ อะวอร์ด พ.ศ.2553 นอกจากนี้ เขายังมีผลงานเป็นเรื่องสั้นที่ได้เขียนลงในนิตยสารขวัญเรือน ได้แก่ เรื่อง *สำเนียงของเวลา* และเรื่อง *ไปยาลใหญ่ในปัจฉิมดวาริ* ทั้งยังมีหนังสือรวมบทความชื่อ *ใช้เกลียดตะวันมันแสบตา* ในส่วนของเรื่องสั้นนั้นเขาดำเนินการเขียนร่วมกับ ชชาติ กอบจิตติ อย่างมาก ถึงกับชักชวนมาร่วมวงพูดคุยเมื่อครั้งเปิดตัวหนังสือของตัวเองในชื่อ *บริการรับรดหน้า* ทั้งที่ไม่เคยรู้จักกันเป็นการส่วนตัวมาก่อน

เด็กเก็บวัว เป็นหนังสือแปลเล่มแรกในจำนวนหนังสือแปลทั้งหมด 4 เล่มที่วิชญ์ฉัตรแปลและใช้ชื่อจริงเป็นนามปากกา ได้แก่ เรื่อง *เยี่ยมจัจราช* (Lone Survivor โดย Marcus Luttrell และ Patrick Robinson) เรื่อง *เหยียบพญาสม* (Seal Target Geronimo ของ Chuck Pfarrer) เรื่อง *เสียงแห่งสัญชาตญาณ* (The Call of the Wild โดย Jack London) และเรื่อง *ไวท์แฟง* (White Fang ของ Jack London)

วิชญ์ฉัตรผูกพันกับหนังสือและการขีดเขียนมาตั้งแต่ในวัยเด็ก เขามีโอกาสอ่านนวนิยายเรื่อง *พล นิกร กิมหงวน* ของ ป.อินทรปาลิต เมื่อถูกกักบริเวณ และเขายังเคยรับจ้างแต่งกลอนประกอบหนังสือ จากชีวิตเด็กประจำในโรงเรียนวชิราวุธที่กลับบ้านเดือนละครั้ง วิชญ์ฉัตรถูกส่งไปเรียนต่อที่สหรัฐฯ ตั้งแต่วัยรุ่น โดยมีความฝันที่จะเป็นนักดนตรี นักแข่งรถ เมื่อเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย เขาลองทำงานทุกอย่างที่สนใจ ก่อนที่จะลงตัวในสายงานโฆษณา ระหว่างนั้นเขามีโอกาสได้อ่านงานวรรณกรรมของบิดาคือเรื่อง *เพชรพระอุมา* เมื่อก้าวพ้นรั้วมหาวิทยาลัย วิชญ์ฉัตรเป็นเพียงคนเดียวในรุ่นที่เข้าวงการโฆษณาซึ่งเป็นวงการที่ได้ชื่อว่าแข่งขันสูง หลังจากย้ายสาขากลับมาทำงานที่เมืองไทยได้สองปี วิชญ์ฉัตรตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งผู้บริหารในบริษัทโฆษณาด้วยวัยเพียง 31 ปี เนื่องจากการทำงานที่ไทยนั้นแตกต่างจากที่เคยทำที่อเมริกา เมื่อตัดสินใจหันหลังให้วงการโฆษณา วิชญ์ฉัตรหันหน้าเข้าหาการเขียนตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ปัจจุบันวิชญ์ฉัตรเป็นเจ้าของสำนักพิมพ์คณศบุรีและมีผลงานการเขียนเรื่องสั้นให้กับนิตยสารขวัญเรือนในคอลัมน์ *กรอบอารมณ์ของคนบางกอก* และนวนิยายเรื่อง *พลั่วไปในพรายเวลา* เขาแต่งงานมีครอบครัวและลูกชายที่น่ารักหนึ่งคน

⁵⁰ “ผาด พาสีกรณ... ลูกไม้ดีดต้น”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.praphansam.com/article/detail/927_2551.

3.1.2 วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

3.1.2.1 วัตถุประสงค์ของการสื่อสารตัวบทต้นฉบับ

ผู้วิจัยวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการสื่อสารจากต้นฉบับพบว่าวรรณกรรมเรื่อง *The Kite Runner* มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการถ่ายทอดประสบการณ์และวัฒนธรรมของชาวอัฟกัน และประเทศอัฟกานิสถาน ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านพร้อมทั้งให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิต

ตัวบทต้นฉบับบอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์อัฟกานิสถาน วิถีชีวิตของผู้คนก่อนที่จะถูกสหภาพโซเวียตรุกรานและก่อนที่กลุ่มตอลิบานจะเข้ามามีอำนาจ แม้ว่านวนิยายเรื่องนี้เป็นเรื่อง แต่งแต่เรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง สังคม และวัฒนธรรมของประเทศอัฟกานิสถานนั้นเป็น ข้อเท็จจริงและตรงข้ามกับสิ่งที่นานาประเทศรับรู้ผ่านทางพาดหัวข่าวต่างๆ อาทิ อัฟกานิสถานเป็น ที่มั่นของผู้ก่อการร้าย ผู้แต่งพรรณนาให้ผู้อ่านเห็นภาพเสมือนจริงของประเทศที่พวกเขาไม่รู้จัก และช่วยให้ผู้อ่านแยกแยะประชาชนอัฟกันออกจากผู้นำประเทศ หรือผู้นำกลุ่มตอลิบานหรือกลุ่ม ผู้ก่อการร้าย เพื่อให้ผู้อ่านมีมุมมองใหม่และเข้าใจคนอัฟกันและประเทศอัฟกานิสถานมากยิ่งขึ้น

3.1.2.2 วัตถุประสงค์ของการสื่อสารฉบับแปล

ผู้วิจัยพบว่า วรรณกรรมแปลเรื่อง *เด็กเก็บว่าว* มีวัตถุประสงค์ของการสื่อสารคล้ายกับ ต้นฉบับ คือให้ความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของชาวอัฟกันและ ประเทศอัฟกานิสถานควบคู่ไปกับการให้ความบันเทิงที่แฝงข้อคิดในการดำเนินชีวิตแก่ผู้อ่าน

3.1.3 ผู้รับสาร

3.1.3.1 ผู้รับสารตัวบทต้นฉบับ

The Kite Runner เป็นนวนิยายแนะนำสำหรับผู้อ่านระดับ Young Adult คือผู้อ่านที่มี อายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป ผู้อ่านที่อยู่ในวัยรุ่นหรือผู้ที่สนใจอ่านหนังสือที่มีคำศัพท์และเนื้อหาสำหรับผู้ใหญ่ นอกจากนี้ *The Kite Runner* ยังเป็นหนังสือที่ประชาชนและสถาบันการศึกษาในสหรัฐฯ ให้ความสนใจ โดยจัดเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาของเด็กนักเรียนระดับมัธยมทั่วประเทศ

3.1.3.2 ผู้รับสารตัวบทฉบับแปล

สำหรับผู้รับสารฉบับแปล คือ เยาวชนไทยทั่วไป ไม่จำกัดเพศ ผู้ที่สนใจอยากรู้จัก ประเทศอัฟกานิสถานและวัฒนธรรมของชาวอัฟกันเพิ่มเติม และผู้อ่านที่ชื่นชอบผลงานการเขียน ของวิชญ์ฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ ผู้แปลนวนิยาย

3.1.4 สื่อ

3.1.4.1 สื่อของตัวบทต้นฉบับ

ตัวบทต้นฉบับเขียนเป็นภาษาอังกฤษแบบ American-English มีทั้งหมด 371 หน้า ราคาเล่มละ 7.99 ดอลลาร์สหรัฐ ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ.2547 โดยสำนักพิมพ์ Riverhead Books ซึ่งเป็นสำนักพิมพ์ย่อยของ Penguin Berkley Publishing Group

3.1.4.2 สื่อของตัวบทฉบับแปล

เด็กเก็บว่าว เป็นนวนิยายแปลเล่มแรกของสำนักพิมพ์สรวดี ฉบับภาษาไทยมีทั้งหมด 430 หน้า ราคาเล่มละ 325 บาท *เด็กเก็บว่าว* ตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือนตุลาคม พ.ศ.2548 และพิมพ์ครั้งที่สองเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2551

3.1.5 สถานที่

3.1.5.1 สถานที่ของตัวบทต้นฉบับ

สถานที่ของบทต้นฉบับ *The Kite Runner* คือประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ประพันธ์เขียนนวนิยายเรื่องนี้โดยใช้ภาษาอังกฤษแบบอเมริกันจึงมีคำศัพท์และสำนวนแบบอเมริกัน

3.1.5.2 สถานที่ของตัวบทฉบับแปล

สถานที่ของตัวบทฉบับแปลคือประเทศไทย *The Kite Runner* แปลเป็นภาษาไทยตลอดทั้งเรื่องและมีชื่อเรื่องว่า *เด็กเก็บว่าว*

3.1.6 เวลา

3.1.6.1 เวลาของตัวบทต้นฉบับ

ตัวบทต้นฉบับเขียนที่รัฐแคลิฟอร์เนีย ระหว่างค.ศ.2001-2003 ก่อนที่จะตีพิมพ์ครั้งแรกในค.ศ. 2004 ภาษาที่ผู้ประพันธ์ใช้คือภาษาอังกฤษ

3.1.6.2 เวลาของตัวบทฉบับแปล

ผู้แปลใช้เวลาประมาณสองเดือนในการแปลและเรียบเรียงเรื่อง *เด็กเก็บว่าว* ก่อนที่จะตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือนตุลาคม พ.ศ.2548

3.1.7 โอกาสพิเศษในการสื่อสาร

ผู้วิจัยเห็นว่าตัวบทต้นฉบับเขียนขึ้นในโอกาสพิเศษคือ โอกาสที่ผู้ประพันธ์จะได้ถ่ายทอดประสบการณ์และบอกเล่าเรื่องราวให้ผู้อ่านทั่วโลกได้รับรู้เรื่องจริงและแง่มุมบางส่วนของ

ประเทศอัฟกานิสถานและวัฒนธรรมอัฟกันก่อนที่จะเกิดสงคราม ซึ่งแตกต่างจากสิ่งที่ผู้คนทั่วโลกรับรู้จากสื่อโทรทัศน์ นับว่า *The Kite Runner* เป็นนวนิยายอัฟกันเรื่องแรกในโลกที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษและมีเนื้อหาสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมอัฟกัน

3.1.8 หน้าที่ของตัวบท

ทั้งตัวบทต้นฉบับและตัวบทฉบับมีหน้าที่เหมือนกันคือ เป็นตัวบทพรรณนาสาร (expressive text) ที่มุ่งแสดงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่ง โดยสอดแทรกความคิดเห็นของตนเองลงในเรื่องผ่านตัวละครต่างๆ ซึ่งนอกจากจะให้ความบันเทิงแล้วยังแฝงแง่คิดให้ผู้อ่านติดตาม

3.2 องค์ประกอบภายในต้นฉบับ

3.2.1 หัวข้อ

3.2.1.1 หัวข้อของตัวบทต้นฉบับ

ชื่อเรื่องเป็นสิ่งแรกที่จะดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ในที่นี้ผู้วิจัยเห็นว่า *The Kite Runner* ซึ่งเป็นชื่อของตัวบทต้นฉบับสามารถดึงดูดความสนใจและกระตุ้นความสงสัยของผู้อ่านได้ดี

ว่าวและการแข่งว่าวเป็นสัญลักษณ์สำคัญที่สุดของตัวบทต้นฉบับและการแข่งขันประลองว่าวยังเป็นกีฬาประจำชาติของประเทศอัฟกานิสถาน โดยทั่วไปแล้วว่าวเป็นสัญลักษณ์ถึงโชคชะตาและอิสรภาพ แต่ *The Kite Runner* ในตัวบทต้นฉบับ หมายถึง ตัวละครชื่อฮัสซานเพื่อนรักและเด็กรับใช้ของอาเหมียร์ตัวละครหลักผู้ดำเนินเรื่อง โดยฮัสซานเป็นผู้วิ่งไปเก็บว่าวของอาเหมียร์ซึ่งเป็นว่าวตัวสุดท้ายที่ชนะการแข่งขัน *The Kite Runner* ยังสื่อถึงเหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นกับฮัสซานอันเป็นผลจากการวิ่งไปเก็บว่าวในวันนั้น เหตุการณ์ซึ่งเปลี่ยนความสัมพันธ์ของเด็กทั้งสองคนและกลายเป็นปมอยู่ในใจและความคิดของอาเหมียร์ตลอดเวลา ในตอนจบของนวนิยายนั้น อาเหมียร์กลายเป็น *The Kite Runner* ให้กับซอหรับซึ่งเป็นลูกชายของฮัสซาน เสมือนเป็นการไถ่บาปและชดใช้สิ่งที่เขาเคยกระทำต่อฮัสซาน

3.2.1.2 หัวข้อของตัวบทฉบับแปล

ผู้แปลตั้งชื่อตัวบทฉบับแปลว่า *เด็กเก็บว่าว* ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เนื่องจากสื่อความหมาย ให้ภาพได้ชัดเจนและมีโทนของหัวข้อเรื่องเทียบเคียงกับโทนในตัวบทต้นฉบับ

3.2.2 เนื้อหา

ผู้แต่งแบ่งตัวบทออกเป็นสามช่วงเวลาหลัก คือ 1) ช่วงที่อาเหมียร์อยู่ในวัยเด็กที่กรุงคาบูล

2) ช่วงที่อาเมียร์และพ่ออยู่ที่เมืองฟริมอนท์ รัฐแคลิฟอร์เนีย และ 3) ช่วงสุดท้ายคือตอนที่อาเมียร์กลับไปกรุงคาบูลอีกครั้ง

นวนิยายเรื่องนี้เป็นเรื่องของอาเมียร์กับความสัมพันธ์ที่มีต่อฮัสซาน เพื่อนรักและเด็กรับใช้ ชาวอัฟกันเชื้อสายฮাজারาซึ่งเป็นเหยื่อของการถูกกดขี่ข่มเหง แม้ว่าเขาจะเป็นพี่น้องสายเลือดเดียวกับอาเมียร์ที่เป็นชาวอัฟกันเชื้อสายพัชตุน อาเมียร์จมอยู่กับความรู้สึกผิดที่ครั้งหนึ่งเขานิ่งเฉยและปล่อยให้ฮัสซานถูกรังแกและถูกข่มขืนระหว่างที่ฮัสซานกำลังไปเก็บกวาดของอาเมียร์ซึ่งเป็นผู้ชนะในการแข่งขัน อาเมียร์ได้รายงานว่าฮัสซานเป็นขโมยเพื่อให้พ่อไล่ฮัสซานออกจากบ้านเพื่อที่เขาจะได้ไม่ต้องเห็นหน้าฮัสซานและไม่ต้องรู้สึกผิด ต่อมาเมื่อสหภาพโซเวียตรุกรานอัฟกานิสถานทั้งอาเมียร์และพ่อต้องอพยพลี้ภัยมาอาศัยอยู่ที่สหรัฐอเมริกาพร้อมกับเริ่มต้นชีวิตใหม่ แต่ถึงกระนั้นเพื่อลบล้างความผิดบาปที่มีในใจ อาเมียร์กลับไปยังอัฟกานิสถานอีกครั้งเพื่อช่วยเหลือขอรับลูกชายของฮัสซานซึ่งกลายเป็นเด็กกำพร้าจากการกักขังของอัชเชฟผู้ที่เคยทำร้ายฮัสซานในอดีต อาเมียร์ต้องเอาชนะอัชเชฟในการต่อสู้เพื่อแย่งชิงตัวขอรับ ในที่สุดเขาพาเด็กชายขอรับกลับมาฟื้นฟูสภาพจิตใจที่อเมริกาได้สำเร็จ

3.2.3 สิ่งทีละไว้ในฐานที่เข้าใจ

เนื่องจากนวนิยายเรื่องนี้เป็นเรื่องของตัวละครหลักที่เป็นชาวอัฟกัน นับถือศาสนาอิสลาม และอาศัยอยู่ที่ประเทศอัฟกานิสถาน ทั้งตัวบทต้นฉบับและตัวบทฉบับแปลมีสิ่งที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจที่เหมือนกันคือ วัฒนธรรมของศาสนาอิสลาม วัฒนธรรมอัฟกัน และประวัติศาสตร์ของประเทศอัฟกานิสถาน ดังตัวอย่างเช่น

My roommates' families--old women in bright *shalwar-kameezes*, children, men wearing skullcaps--shuffled noisily in and out of the room. They brought with them *pakorras*, *naan*, *samosas*, *biryani*.

(*The Kite Runner*, 323)

“อันรูมเมทเหล่านี้ก็มีญาติของเขามาเยี่ยมเช่นกัน หญิงชราในชุดชาลวาร์-คามีซเวีชีสดีไล, เหล่าเด็ก ๆ และหนุ่ม ๆ ต่างใส่หมวกรัดศีรษะ-เดินกันอยู่ขวกไขว่ เข้าๆ ออกๆ อยู่ในห้อง พวกเขาไม่ได้มาเยี่ยมมือเปล่า แต่เอาอาหารติดมาด้วย มีพาโคร่า นาน ซาโมซ่า เบอริยานี่...”

(เด็กเก็บว่าว, 340)

ในตัวบทฉบับแปลนั้น ผู้แปลใส่เชิงอรรถขยายความ โดยให้ความหมายของคำและอธิบาย บางตอนให้ชัดเจนขึ้น ในตัวอย่างที่ยกมามาข้างต้น ผู้แปลใส่เชิงอรรถขยายความ ดังนี้

Shalwar-Kameezes ชุดพื้นเมือง ประกอบด้วยเสื้อปล่อยชายยาวถึงเข่า และกางเกงหลวมๆ
 Pakora – อาหารทอดกรอบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผัก ผลไม้ ข้าว เนื้อ หรือปลา เป็นอาหารทานเล่น
 Biryani – ข้าวหมกไก่
 Naan – นาน โรตีสวนิดหนึ่ง

3.2.4 โครงสร้างตัวบท

โครงสร้างตัวบทของตัวบทต้นฉบับและตัวบทฉบับแปลมีลักษณะเดียวกัน คือ ผู้ประพันธ์แบ่งเรื่องในเล่มออกเป็นบท มีทั้งหมด 25 บท แต่ละบทมีตัวอักษรเขียนบอกไว้ ยกเว้นบทที่ 1 บทที่ 10 บทที่ 11 และบทที่ 14 ที่ไม่เพียงแต่มีตัวอักษรบอกว่าเป็นบทที่เท่าใด อีกทั้งยังมีสถานที่และปี ค.ศ.ระบุเพิ่มเติม ดังนี้

ตัวบทต้นฉบับ	ตัวบทแปล
ONE December 2001	หนึ่ง ธันวาคม 2001
TEN March 1981	สิบ มีนาคม 1981
ELEVEN Fremont, California, 1980s	สิบเอ็ด ฟริมอนท์ แคลิฟอเนียร์ ในช่วงศตวรรษที่ 80
FOURTEEN June 2001	สิบสี่ มิถุนายน 2001

3.2.5 อวัจนภาษา

ไม่พบการใช้อวัจนภาษาทั้งในตัวบทต้นฉบับและตัวบทฉบับแปล

3.2.6 ศัพท์

3.2.6.1 ศัพท์ของตัวบทต้นฉบับ

เนื่องจากนวนิยายเรื่องนี้เหมาะสำหรับผู้อ่านที่อายุ 14 ปีขึ้นไป รูปศัพท์ภาษาอังกฤษที่ผู้ประพันธ์ใช้จึงมีความยากในระดับหนึ่ง คำศัพท์ที่พบล้วนสามารถบรรยายเหตุการณ์และความรู้สึกที่ตัวละครในเรื่องประสบได้เป็นอย่างดี เช่น ตอนที่สหภาพโซเวียตุกรานอัฟกานิสถาน จะพบคำศัพท์ที่เกี่ยวกับสงคราม ได้แก่ burst, bullet, comrades, eavesdrop, curfew, bars, soldiers, tanks, roar และ fight เป็นต้น นอกจากนี้ประพันธ์ยังสอดแทรกคำศัพท์อัฟกัน เช่น jan,

khoda hafez, tashakor และ watan เป็นต้น และคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามไว้ตลอดทั้งเรื่อง เช่น Bismillah, Eid of Qorban, Mashallah และ nika เป็นต้น

3.2.6.2 ศัพท์ของตัวบทฉบับแปล

นวนิยายเรื่องนี้มีคำศัพท์ทางวัฒนธรรมมากมาย ผู้แปลแปลคำเหล่านี้ด้วยกลวิธีใดนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไป

3.2.7 โครงสร้างประโยค

ผู้วิจัยพบว่าตัวบทต้นฉบับมีทั้งประโยคสั้นและยาวปะปนกันตลอดทั้งเรื่อง นอกจากนี้ยังพบว่าตัวบทมีเอกลักษณ์ด้านโครงสร้างประโยค คือผู้แต่งใช้ประโยควลีสั้นบรรยายเรื่องในตอนต้น และตอนจบเรื่อง ประโยคสั้นเหล่านี้ช่วยดึงดูดใจผู้อ่านสนใจการกระทำและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ประโยคสั้นสื่อความคิดของตัวละครทำให้การบรรยายเหตุการณ์สั้นไหลและกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกร่วมได้ดี ทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัย ชวนให้ติดตามอ่านอย่างต่อเนื่อง ผู้ประพันธ์มักใช้ประโยคสั้นในการบรรยายฉากกระทึกใจ โครงสร้างของประโยคช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและเข้าถึงความคิดของตัวละครหลักมากขึ้น ดังตัวอย่าง เช่น

I sat on a park bench near a willow tree. I thought about something Rahim Khan said just before he hung up, almost as an afterthought. There is a way to be good again. I looked up at those twin kites. I thought about Hassan. Thought about Baba. Ali. Kabul. I thought of the life I had lived until the winter of 1975 came and changed everything. And made me what I am today.

(*The Kite Runner*, 2)

ผมเลือกหย่อนก้นลงบนม้านั่งใกล้ต้นหลิว คิดถึงสิ่งที่ราฮิม ข่าน บอกกับผมไว้ก่อนวางสาย เขาพูดออกมาด้วยจิตอันไม่จริงจังอะไรนัก เนิบเนื่อย สำเนียงอันไร้น้ำหนัก คล้ายกับเขาเองก็เกือบจะลืมเอ่ยถึงมันไปแล้วทีเดียว ยังมีหนทางคืนกลับมาดีได้อีกครั้งนะ ผมเงยหน้ามองว่าคู่นั้น ใจคิดถึงฮัสซาน คิดถึง บ๊อบบา อาลี และ เมืองคาบูล คิดเลยไปถึงช่วงชีวิตของผมครั้งหนึ่งทีนั้น ก่อนฤดูหนาวของปี 1975 มาถึง และเปลี่ยนทุกสิ่งทุกอย่าง ทำให้ผมกลายมาเป็นคน...คนนี้

(*เด็กเก็บขี้ว่าว*, 2)

3.2.8 ลักษณะเหนือหน่วยเสียง

ในตัวบทต้นฉบับและตัวบทฉบับแปล มีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ การใช้ตัวเอน ตัวหนา ตัวพิมพ์ใหญ่ เพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึกและน้ำเสียงของผู้พูด เช่น

ใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์เพื่อบอกถึงความไม่พอใจ

“You! The Hazara! Look at me when I’m talking to you!” the soldier barked.

(*The Kite Runner*, 7)

ใช้ตัวเอนเมื่อต้องการเน้นว่าเป็นคำศัพท์ภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ เช่น

“...Baba had taught me at a young age to call any older male *Kaka*, or Uncle, and any older female, *Khala*, or Aunt.”

(*The Kite Runner*, 90)

“...The laughing man broke into song, a slurring, off-key rendition of an old Afghan wedding song, delivered with a thick Russian accent:

Ahesta boro, Mah-e-man, ahesta boro.

Go slowly, my lovely moon, go slowly.”

(*The Kite Runner*, 124)

ใช้ตัวเอนเมื่อบรรยายความรู้สึกของตัวละครหลัก ขณะที่จมอยู่ในห้วงความคิด เช่น

“A dream:

I am lost in a snowstorm. The wind shrieks, blows stinging sheets of snow into my eyes. I stagger through layers of shifting white. I call for help but the wind drowns my cries. I fall and lie panting on the snow, lost in the white, the wind wailing in my ears. I watch the snow erase my fresh footprints. I’m a ghost now, I think, a ghost with no footprints. I cry out again, hope fading like my footprints. But this time, a muffled reply. I shield my eyes and manage to sit up. ...”

(*The Kite Runner*, 81)

ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ขึ้นต้นย่อหน้าใหม่ เพื่อเน้นย้ำว่าใจความต่างจากย่อหน้าก่อน เช่น

“I DIDN’T SPEAK TO HASSAN until the middle of the next week. I had just half-eaten my lunch and Hassan was doing the dishes. ...

....

....

MY MEMORY OF THE REST of that winter of 1975 is pretty hazy. I remember I was fairly happy when Baba was home. We’d eat together, go to see a film, visit Kaka Homayoun or Kaka Faruq. ...”

(*The Kite Runner*, 94)

ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เพื่อเน้นให้เห็นอารมณ์รุนแรงของตัวละคร เช่น

“WHAT’S SO FUNNY?” Assef kept roaring with each blow. His spittle landed in my eye. Sohrab screamed.

“WHAT’S SO FUNNY?” Assef bellowed.

(*The Kite Runner*, 312)

3.3 การวิเคราะห์หัวข้อบทประเภทรณกรรมของทอมลินสันและลินซ์-บราวน์

3.3.1 โครงเรื่อง

เรื่องย่อ

The Kite Runner เป็นเรื่องของอาเมียร์ ชายชาวอัฟกันคนหนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ที่สหรัฐอเมริกา เขาเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงและมีความสุข แต่ในใจลึกๆ ของเขากลับมีมุมมืดเพราะเมื่อครั้งยังเด็กเขาเคยทรยศเพื่อนคนหนึ่งผู้รักดีต่อเขา เหตุการณ์ในครั้งนั้นเป็นบาดแผลฉกรรจ์ในใจเขาอยู่ตลอดมา ตัวบทเล่าเรื่องย้อนไปในค.ศ.1970 ครั้งที่อาเมียร์ยังเด็ก ก่อนที่จะเกิดสงครามกลางเมืองในประเทศอัฟกานิสถาน ตัวละครเอกผู้เล่าเรื่องเป็นลูกชายของพ่อค้าผู้มั่งคั่ง อาเมียร์มีเด็กรับใช้เชื้อสายชนกลุ่มน้อยเผ่าฮাজার่าชื่อฮัสซานเป็นเพื่อนเล่นและเป็นเพื่อนรัก วันหนึ่งทั้งสองต้องเผชิญหน้ากับอัชเชฟ จอมอำนาจที่เกลียดคนเผ่าฮাজার่า อัชเชฟคิดจะทำร้ายเด็กทั้งคู่โดยฮัสซานเชื่อว่าเขาหนีสติถึงตาอัชเชฟให้กลายเป็นคนตาบอดหนึ่งข้าง ทั้งสองจึงรอดพ้นจากเหตุการณ์ครั้งนั้นมาได้ แต่อัชเชฟก็เชื่อว่าเขาจะมาเอาคืน คำขู่ของอัชเชฟเป็นจริง เมื่อถึงวันงานแข่งวาว เด็กๆ ที่เข้าร่วมประลองวาวต้องพยายามใช้สายวาวของตนตัดสายวาวของคนอื่นให้ขาด *The Kite Runner* คือผู้ไปตามเก็บวาวที่ถูกตัดนั่นเอง ผู้เก็บวาวตัวสุดท้ายได้จะได้รางวัลสูงสุด วาวของอาเมียร์คือวาวตัวสุดท้ายในการแข่งขัน ฮัสซานเป็นผู้วิ่งไปเก็บวาวแต่ระหว่างทางกลับได้พบอัชเชฟและลูกน้องสองคนดักรออยู่ ฮัสซานพยายามปกป้องวาวของอาเมียร์จึงถูกอัชเชฟทำร้ายและข่มขืน อาเมียร์เห็นเหตุการณ์ทั้งหมดแต่ด้วยความกลัวจึงไม่ออกมาจากที่ซ่อนเพื่อช่วยเหลือเพื่อน เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้ฮัสซานกลายเป็นเด็กเซื่องซึม ส่วนอาเมียร์ปิดปากเงียบ ไม่ยอมบอกใคร จากนั้นมาความสัมพันธ์ของทั้งสองไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป ต่อมาอาเมียร์คิดว่าหากให้ฮัสซานไปอยู่ที่อื่นคงจะดีกว่า จึงกุเรื่องว่าฮัสซานเป็นขโมยทำให้ฮัสซานกับพ่อต้องย้ายไปอยู่ที่อื่น หลังจากนั้นไม่นานรัสเซียได้บุกอัฟกานิสถาน อาเมียร์และพ่อต้องอพยพลี้ภัยไปอยู่ที่สหรัฐอเมริกา

อาเมียร์กลายเป็นนักเขียนชื่อดังและแต่งงานกับหญิงสาวชาวอัฟกัน เขามีชีวิตคู่ที่มีความสุข วันหนึ่งเขาได้รับโทรศัพท์จากราฮีม ข่าน เพื่อนของพ่อที่อัฟกานิสถาน ราฮีม ข่าน

รู้ความลับของอาเมียร์กับฮัสซาน และบอกว่าหากอาเมียร์กลับไปอัฟกานิสถาน เขาจะสามารถทำความดีได้โทษเรื่องที่เขาเคยก่อขึ้นได้ อาเมียร์จึงกลับไปอัฟกานิสถานและได้รู้ว่าฮัสซานและภรรยาถูกพวกตอลิบานฆ่าตายแล้ว ส่วนลูกชายหนึ่งคนถูกทอดทิ้งอยู่ในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า อาเมียร์ยังได้รู้ความจริงอีกเรื่องหนึ่ง แท้จริงแล้วฮัสซานเป็นน้องชายต่างแม่ของเขา อาเมียร์ไปตามหาลูกชายของฮัสซานในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าแต่พบว่าเด็กชายถูกขายให้แก่ตอลิบานคนหนึ่งซึ่งคืออัลเซ็ฟ อัลเซ็ฟเอาตัวเด็กชายไปแต่งชุดผู้หญิงแล้วข่มขืน อาเมียร์ไปพบอัลเซ็ฟเพื่อขอตัวหลานชายคืน แต่อัลเซ็ฟบอกว่าวิธีเดียวที่จะได้ตัวเด็กชายไปคืออาเมียร์กับเขาต้องต่อสู้ให้ตายกันไปข้างหนึ่ง ขณะที่อัลเซ็ฟกำลังจะเอาชีวิตอาเมียร์ เด็กชายได้ยิงหนังสติ๊กถูกตาข้างหนึ่งของอัลเซ็ฟ ก่อนที่ทั้งคู่จะอาศัยช่วงจังหวะซุลมุนหนีออกมาได้

อาเมียร์ตั้งใจจะพาเด็กชายไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรมที่สหรัฐอเมริกา แต่เนื่องจากมีขั้นตอนที่ยุ่งยากจึงบอกให้เด็กชายอยู่ในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าไประยะหนึ่งก่อน เด็กชายกลัวว่าจะเกิดเหตุการณ์เลวร้ายขึ้นกับตนอีกจึงคิดฆ่าตัวตาย แต่โชคดีที่อาเมียร์ช่วยไว้ทันและพากลับอเมริกา ทว่าหลังจากนั้นเด็กชายกลายเป็นเด็กที่เจ็บแสบและยอมไม่พูดจา เรื่องจบลงตรงที่วันหนึ่งอาเมียร์พาเด็กชายไปเล่นว้าวในสวนสาธารณะ ครั้งนั้นเองที่เด็กชายสามารถลี้ภัยออกมาให้อาเมียร์ได้เห็น

ในการศึกษาตัวบทวรรณกรรมเรื่อง *The Kite Runner* สามารถแบ่งหัวข้อได้ดังนี้

1) การปูพื้นเรื่อง (Exposition)

เนื้อเรื่อง *The Kite Runner* แบ่งออกเป็น 25 บท ผู้แต่งปูพื้นเรื่องนวนิยายในบทที่หนึ่งถึงบทที่ห้า โดยแนะนำตัวละครหลัก พร้อมสอดแทรกข้อมูลและรายละเอียดของฉาก สถานที่และความสัมพันธ์ของตัวละคร

ในบทแรกเปิดเรื่องด้วยการเล่าเรื่องในเวลาปัจจุบัน ประโยคแรกบ่งชี้ว่าผู้เล่ากำลังใช้กลวิธีแบบเล่าเรื่องย้อนต้น กล่าวคือ อาเมียร์ซึ่งเป็นตัวละครเอกนี้ถึงช่วงฤดูหนาวเมื่อค.ศ. 1975 ปีที่เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เขากลายเป็นคนที่เป็นอย่างอยู่ในปัจจุบัน เขาระลึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในตรอกถนนเมื่อเขาอายุสิบสองปี ผู้ประพันธ์เล่าถึงการรับโทรศัพท์ของอาเมียร์เมื่อฤดูร้อนที่ผ่านมา เป็นโทรศัพท์จากปากีสถาน ปลายสายคือ ราฮิม ข่าน เพื่อนเก่าซึ่งพูดเกี่ยวกับเรื่องความผิดบาปที่อาเมียร์รู้สึกอยู่ในใจ ขณะที่อาเมียร์กำลังเดินเล่นในสวนนั้น เขาสังเกตเห็นว่าลอยอยู่บนท้องฟ้าเหนือเมืองซานฟรานซิสโก เขานึกถึงฮัสซานเด็กเก็บว้าวปากแหวง นึกถึงบับบา(พ่อ) อาลีและกรุงคาบูล ก่อนที่จะนึกถึงท้ายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปีนั้นที่ทำให้เขาเป็นตัวเขาอย่างในทุกวันนี้ อีกครั้ง

การกล่าวถึงเมืองซานฟรานซิสโกและกรุงคาบูล ประเทศอัฟกานิสถาน เป็นการเกริ่นให้ผู้อ่านสงสัยว่าทั้งสองสถานที่เกี่ยวพันกันอย่างไร และยังกระตุ้นให้ผู้อ่านต้องการรับรู้ที่เกิดเหตุการณ์ใดขึ้นขณะที่ตัวละครเอกอายุสิบสองปี นับว่าบทแรกของนวนิยายเป็นบทสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านรู้ประเด็นความขัดแย้งระหว่างอาเมียร์กับพ่อและความตึงเครียดที่อาเมียร์รู้สึกกับฮัสซาน ประเด็นทั้งสองนี้เองที่เป็นตัวดำเนินเรื่องราวในนวนิยายเรื่องนี้

2) การขมวดปม (Rising Action)

ผู้อ่านจะค่อยๆ รับทราบเรื่องราวชีวิตของอาเมียร์ย้อนไปเมื่อสี่สิบกว่าปีก่อน เมื่อเขาพ่อ อาลี และฮัสซานอยู่กันอย่างมีความสุขที่บ้านในกรุงคาบูล จนเกิดเหตุการณ์ในวันแข่งว่าวที่อาเมียร์เพิกเฉยเมื่อเห็นฮัสซานถูกกลุ่มอันธพาลรังแกและข่มขืน ทั้งที่ฮัสซานพยายามปกป้องว่าวของอาเมียร์เอง

ผู้ประพันธ์ได้ขมวดปมปัญหาเมื่ออาเมียร์และพ่อต้องลี้ภัยออกจากอัฟกานิสถานเนื่องจากถูกกองทัพโซเวียตรุกรานแผ่นดินเกิด อาเมียร์พยายามสร้างและมีชีวิตใหม่ในอเมริกา จนกระทั่งราฮิม ช่าน โทรมหาและเสนอโอกาสให้เขาได้กลับไปแก้ไขสิ่งที่เคยทำพลาดเมื่อครั้งอดีต

3) จุดสุดยอด (Climax)

จุดสุดยอดของนวนิยายเรื่องนี้เกิดขึ้นในบทที่ยี่สิบสอง เมื่ออาเมียร์ที่อยู่ที่อยู่ของซอหรับเขารู้ว่าซอหรับกลายเป็นเด็กกำพร้าเมื่อฮัสซานถูกพวกตอลิบานฆ่าตาย อาเมียร์กลับมายังอัฟกานิสถานเพื่อช่วยเหลือเด็กชาย สำหรับอาเมียร์แล้วการกลับมาช่วยซอหรับคือการทำความดีเพื่อไถ่ถอนบาปที่เขาเคยกระทำต่อพ่อของเด็กชายนั่นเอง อาเมียร์ได้พบกับฮัสเซฟซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มตอลิบานและพบว่าฮัสเซฟจับตัวซอหรับไว้ ทั้งฮัสเซฟและอาเมียร์เผชิญหน้ากันอีกครั้งก่อนที่จะต่อสู้กันตัวต่อตัว สุดท้ายซอหรับใช้หนังสือกิงตาลีฮัสเซฟ และทั้งสองสามารถหนีออกมาได้

4) บทสรุป (Denouement)

อาเมียร์ช่วยซอหรับจากฮัสเซฟได้ แต่เขาได้รับบาดเจ็บและต้องเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาล เมื่ออาการดีขึ้นเขาต้องการพาซอหรับเดินทางออกจากอัฟกานิสถานไปยังปากีสถานเพื่อคิดหาหนทางพาเด็กชายกลับอเมริกา อาเมียร์พบว่าต้องใช้เอกสารหลายอย่างและมีขั้นตอนที่ยุ่งยากในการพากลับ สุดท้ายเขาได้รับคำแนะนำให้ฝากเด็กชายไว้ที่สถานเลี้ยงเด็กกำพร้าชั่วคราว เพื่อให้อาเมียร์มีเวลาจัดการเรื่องเอกสาร ซอหรับพยายามฆ่าตัวตายเมื่อรู้ว่าตนต้องกลับไปอยู่สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า แต่อาเมียร์ช่วยเด็กชายไว้ได้ทัน ในที่สุดเขาสามารถพาซอหรับกลับมาที่อเมริกาสำเร็จ อาเมียร์พยายามเยียวยาฟื้นฟูสภาพจิตใจของซอหรับและพิสูจน์ตัวเองเพื่อให้เด็กชายเชื่อใจอีกครั้ง เขาพบว่าการแข่งขันว่าวที่อเมริกาช่วยเยียวยาให้สภาพจิตใจของ

ซอหรับตีขึ้นและเด็กชายเริ่มสื่อสารกับเขามากขึ้น ช่วงเวลานี้เองที่อาเหมียร์รู้สึกถึงความผิดบาปในใจต่อเรื่องที่เขาเคยทำกับฮัสซานพ่อของซอหรับได้ค่อยๆ บรรเทาลง

5) ประเด็นและลักษณะความขัดแย้ง (Conflict)

ในนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* ผู้วิจัยพบประเด็นความขัดแย้งสำคัญ คือ ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร กล่าวคือ อาเหมียร์ต้องต่อสู้กับความรู้สึกผิดภายในจิตใจของตนเองและพยายามหาวิธีที่จะชดเชยความผิดที่เคยทำไว้ในอดีตที่เขาปล่อยให้ฮัสซานเผชิญชะตากรรม ถูกรังแกและข่มขืนจากกลุ่มอันธพาล โดยที่เขาไม่ยื่นมือเข้าช่วยเหลือ ทั้งที่ฮัสซานเป็นทั้งเพื่อนรักและบ่าวที่ซื่อสัตย์ของเขาตลอดมา

6) กลวิธีการเล่าเรื่องแบบการเล่าเรื่องย้อนต้น (flashback) และแบบการสร้างจุดหักเหหรือการสร้างให้เห็นกลาง (foreshadowing)

จากการศึกษาเนื้อเรื่องและองค์ประกอบข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า นวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* เล่าเรื่องตามลำดับปฏิทิน (chronological plots) ชนิดก้าวหน้า (progressive plot) และบางช่วงใช้กลวิธีการเล่าเรื่องย้อนต้นเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจที่มาของเหตุการณ์ต่างๆ ในนวนิยาย ผู้อ่านสามารถสังเกตการใช้กลวิธีการเล่าเรื่องย้อนต้นได้ตั้งแต่ในตอนต้นของนวนิยายที่บรรยายว่าอาเหมียร์ซ่อนตัวอยู่หลังกำแพงดิน มองเข้าไปในตรอก เหตุการณ์นี้ทำให้อาเหมียร์มีชีวิตอยู่อย่างเป็นเช่นทุกวันนี้ ผู้อ่านเข้าใจได้ตั้งแต่ประโยคแรกว่าเหตุการณ์นี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตอาเหมียร์ทั้งชีวิต ตั้งแต่ในตอนเด็กมาจนถึงตอนนี้ระหว่างเล่าเรื่อง

ขณะที่เล่าเรื่องแบบย้อนต้น ผู้ประพันธ์ยังได้แทรกกลวิธีการสร้างจุดหักเหหรือการสร้างให้เห็นกลางจากการเกริ่นถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตรอก ทำให้ผู้อ่านคาดเดาได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นต้องเป็นเรื่องไม่ดี เป็นสิ่งเลวร้ายที่อาเหมียร์พยายามลืมตลอด 26 ปี นอกจากนี้ยังพบกลวิธีการสร้างให้เห็นกลางในส่วนอื่นๆ ของนวนิยาย เช่น ตอนที่บับบาสงสัยว่าเมื่อเวลานั้นมาถึง อาเหมียร์จะสามารถยืนหยัดสู้เพื่อสิ่งที่ถูกต้องได้หรือไม่ หรือตอนที่ฮัสซานขู่ว่าจะใช้หนังสือตียิงตาอัซเซฟ ซึ่งอัฟเซฟประกาศว่าจะต้องแก้แค้นทั้งคู่ให้ได้ ผู้อ่านคาดเดาได้ว่าต้องมีเหตุการณ์ที่อัซเซฟทำตามที่ได้สำเร็จ หรือในบทที่สิบเอ็ดที่เริ่มต้นด้วยการเกริ่นว่า บับบารักอเมริกาแต่ชีวิตในอเมริกาทำให้บับบาป่วยเรื้อรัง ผู้อ่านเดาได้ว่าชีวิตที่อเมริกาของทั้งสองพ่อลูกนั้นไม่ได้ราบเรียบสงบสุขเท่าใดนัก

ผู้วิจัยสรุปว่าแก่นบทแรกของนวนิยายเล่าถึงเหตุการณ์เมื่ออาเหมียร์และฮัสซานเป็นเด็ก ในบทที่สิบเป็นเรื่องราวตอนที่อาเหมียร์และพ่อต้องออกจากประเทศอัฟกานิสถานไปตั้งถิ่นฐานใหม่ที่อเมริกา ในบทที่สิบเอ็ดทั้งสองพ่อลูกมาถึงที่อเมริกา บทที่สิบสองและบทที่สิบสามเป็นตอนที่

อาเมียร์พยายามเริ่มต้นชีวิตใหม่ เขาแต่งงานและบ๊อบบาเสียชีวิต ในบทที่สิบสี่อาเมียร์กลับไปยังอัฟกานิสถานเพื่อตามหาซอหรับ ในบทที่ยี่สิบเอ็ดเขากลับไปที่บ้านเก่าที่กรุงคาบูล ในบทที่ยี่สิบสองอาเมียร์ได้พบซอหรับและพาเด็กชายหนีจากอัชเชฟได้ และในบทสุดท้ายคือบทที่ยี่สิบห้า อาเมียร์พาซอหรับกลับมาที่อเมริกาได้อย่างปลอดภัย

3.3.2 ตัวละคร

ในนวนิยายเรื่องนี้สามารถแบ่งตัวละครออกเป็นตัวละครหลักและตัวละครรอง ตัวละครหลัก (main character) ที่เป็นตัวละครเอก (protagonist) คือ อาเมียร์ ซึ่งผู้ประพันธ์ได้สร้างให้ตัวละครอาเมียร์มีหลายมิติ (round character) และมีบทบาทไม่คงที่ (dynamic character) คือการปรับเปลี่ยนนิสัยและทัศนคติไปตามประสบการณ์หรือสภาพจิตใจได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร อุปนิสัยทั้งด้านบวกและด้านลบที่เปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ที่ดำเนินไปนั้นช่วยสร้างโครงเรื่องไปด้วยในตัว

ส่วนตัวละครรอง (minor character) คือตัวละครที่มีบทบาทรองลงไป เป็นตัวละครที่ทำให้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวละครเอกเคลื่อนไหวไปสู่จุดหมายปลายทาง ตัวละครรองใน *The Kite Runner* ได้แก่ บ๊อบบา ฮัสซาน อาลี ซอหรับ โซรยา และราฮีม ข่าน นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังสร้างให้อัชเชฟเป็นตัวละครร้าย (antagonist) เป็นตัวละครที่ขัดขวางตัวละครเอกไม่ให้ไปถึงเป้าหมาย

ผู้วิจัยสรุปลักษณะนิสัยและการพัฒนาตัวละครในนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* ได้ดังนี้

อาเมียร์ เป็นผู้เล่าและเป็นตัวละครเอกของเรื่อง เขาเป็นคนที่มีความรู้สึกอ่อนไหวแต่เป็นเด็กฉลาดที่มีพรสวรรค์ด้านการเล่าเรื่อง เด็กชายไฟฝันที่จะเป็นนักเขียน อาเมียร์เป็นลูกชายคนเดียวของผู้มีอันจะกินในกรุงคาบูล บ๊อบบาหรือพ่อของเขาเป็นนักธุรกิจ อาเมียร์มีเพื่อนรักซึ่งเป็นเด็กรับใช้ในบ้านชื่อฮัสซานซึ่งอาเมียร์มักจะอิจฉาและคิดว่าฮัสซานต่ำต้อยกว่าตนแม้จะรู้ว่าฮัสซานเป็นเพื่อนรักและบ่าวที่ซื่อสัตย์ต่อเขาเสมอ ที่เป็นเช่นนี้เพราะเขารู้สึกว่าบ๊อบบารักและสนใจฮัสซานมากกว่าตนเอง เนื่องจากอาเมียร์ต้องการให้บ๊อบบาสนใจจึงเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้เขาไม่ช่วยเหลือฮัสซานครั้งที่ถูกอันธพาลข่มขืน จากวันนั้นเป็นต้นมาเป็นจุดพลิกผันของเหตุการณ์ในชีวิตเขา อาเมียร์รู้สึกผิดและพยายามที่จะหาทางไถ่บาปกับสิ่งที่เขาได้ทำไปในวัยเด็ก ในตอนจบของนวนิยายเขาสามารถพิสูจน์ตัวเองได้ด้วยความกล้าหาญและความเสียสละ ผู้อ่านเห็นการเปลี่ยนแปลงของลักษณะนิสัยของอาเมียร์จากเด็กชายที่เห็นแก่ตัวเป็นผู้ใหญ่ที่นึกถึงคนอื่นก่อนตนเอง อาเมียร์ไม่เคยมีความสุขหลังจากเหตุการณ์ที่เขาปล่อยให้ฮัสซานถูกข่มขืน ในทางตรงกันข้ามเขารู้สึกว่าความผิดที่เขาได้ทำนั้นเป็นสิ่งเลวร้ายพร้อมตระหนักว่าความเห็นแก่ตัวที่เขาทำให้

เขามีความสุขน้อยลง เป็นสิ่งที่ขัดขวางให้เขารู้สึกเป็นทุกข์แม้ว่าเขาใช้ชีวิตแต่งงานที่มีความสุขและการทำงานที่ประสบความสำเร็จ

ฮัสซาน เป็นตัวละครที่มีบทบาทคงที่ ตั้งแต่ตอนเริ่มเรื่องจนกระทั่งถึงตอนที่เขาเสียชีวิต คือเป็นคนซื่อสัตย์ รู้จักให้อภัยและมีจิตใจดี ฮัสซานต้องช่วยอาลีทำงานบ้านตั้งแต่เด็ก ขณะที่อาเมียร์มีโอกาสได้เรียนหนังสือ ด้วยเหตุนี้ฮัสซานจึงคิดว่าหน้าที่หลักของเขา คือเป็นผู้เลี้ยงดูเพื่อคนอื่น ฮัสซานพอใจกับชีวิตที่เขาเป็นและไม่เคยคิดอีกจกอาเมียร์ซึ่งเป็นเพื่อนรักเลย เขายังเป็นผู้ฟังที่ดี เป็นเพื่อนที่ซื่อสัตย์และช่วยเหลือเมื่ออาเมียร์ถูกรังแก เขาจงรักภักดีต่ออาเมียร์แม้ว่าอาเมียร์ทรยศเขาก็ตาม ฮัสซานเป็นเด็กฉลาดแม้ว่าเขาไม่ได้เรียนหนังสือเนื่องจากเขามีเชื้อสายฮาดซาซึ่งเป็นชนเผ่าที่มีเกียรติยศที่สุดในสังคมอัฟกัน ฮัสซานเป็นตัวละครที่สะท้อนความบริสุทธิ์และความไร้เดียงสา เขาเป็นเหยื่อของการถูกคุมคามทางเพศและเหตุการณ์ที่เขาถูกข่มขืนนับเป็นจุดเริ่มต้นของเรื่องราวต่างๆ ในนวนิยาย ในตอนท้ายของเรื่องอาเมียร์จึงได้ล่วงรู้ความจริงว่าฮัสซานเป็นน้องชายต่างมารดาของเขา

บับบา คือพ่อของอาเมียร์และฮัสซาน เขาเป็นนักธุรกิจที่คนในสังคมอัฟกันต่างนับหน้าถือตา ทั้งคำพูดและการกระทำของบับบา คือหลักคุณธรรมที่ผู้ประพันธ์สอดแทรกไว้ในนวนิยาย บับบาเชื่อในการกระทำสิ่งที่ถูกต้องซึ่งเขาพยายามปลูกฝังและถ่ายทอดความคิดเหล่านี้ให้อาเมียร์ บับบาเป็นห่วงอย่างยิ่งว่าหากเด็กชายไม่มีความกล้าที่จะลุกขึ้นยืนและต่อสู้เพื่อตนเองแล้ว ต่อไปเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะเป็นคนอ่อนแอและซื่อซลาด เมื่อครั้งที่บับบาและอาเมียร์อพยพออกจากอัฟกานิสถาน บับบายินดีเสียสละชีวิตตนเองเพื่อช่วยเหลือผู้หญิงอัฟกันที่ร่วมเดินทางมาด้วยกัน เพื่อมิให้เธอถูกทหารโซเวียตข่มขืน ทั้งนี้เพื่อเป็นตัวอย่งให้อาเมียร์เห็นว่าจะเลือกทำอะไร ระหว่างการนิ่งเฉยเพื่อความปลอดภัยของตนเองหรือกระทำสิ่งที่ถูกต้องด้วยการยื่นมือเข้าช่วยเหลือผู้อื่น บับบาไม่เคยทำให้ใครผิดหวังและไม่เคยย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อที่จะได้สิ่งที่หวัง เขาเป็นมุสลิมที่ไม่เคร่งหลักศาสนาอิสลามมากนัก เขามักทำตามแนวทางที่ตนคิดว่าดีและถูกต้องอย่างมั่นใจและแน่วแน่ แต่ถึงกระนั้นเขารู้สึกละอายที่จะบอกใครๆ ว่าฮัสซานเป็นลูกของเขาอีกคนที่เกิดจากผู้หญิงฮาดซา บับบาไม่สามารถแสดงความรักต่อฮัสซานได้อย่างเปิดเผยจึงได้แต่ห่วงใยและดูแลห่างๆ จนทำให้อาเมียร์รู้สึกว่บับบารักฮัสซานมากกว่าตนเอง

อาลี เป็นบ่าวของบับบา อาลีคิดว่าตนเองเป็นพ่อของฮัสซาน แม้ว่าเขาไม่ค่อยแสดงความรู้สึกแต่เขารักฮัสซานมาก อาลีเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตนและรับใช้บับบาอย่างซื่อสัตย์ เขาเป็นชาวอัฟกันเชื้อสายฮาดซา อาลีมีหน้าตาอัปลักษณ์เพราะใบหน้าเป็นอัมพาตบางส่วนและเขายังเดินกะเผลกกะเผลกเนื่องจากเป็นโรคโปลิโอเมื่อยังเด็ก

ฮัสเซฟ เป็นคู่มือของตัวเอกที่ผู้ประพันธ์สร้างให้นำเสนอภาพความเลวทรามต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอัฟกานิสถาน ฮัสเซฟเป็นอันธพาลและรังแกคนอื่นตั้งแต่ที่อาเมียร์และฮัสซานยังเด็ก ฮัสเซฟทำร้ายและข่มขืนฮัสซาน ต่อมาเมื่อเข้าร่วมกลุ่มกับพวกตอลิบาน ฮัสเซฟยังคงรังแกและชอบทรามานคนที่ด้อยกว่าและไม่มีทางสู้ ฮัสเซฟต้องการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวฮาราซาให้หมดสิ้นจากแผ่นดินอัฟกันโดยยึดยึดเตอร์เป็นแบบอย่าง เขาใช้ขอหีบเป็นของเล่นและข่มเหงทางเพศเด็กชายจนท้ายที่สุดอาเมียร์ต้องมาช่วยเหลือและพากลับอเมริกา

ราฮีม ข่าน เป็นเพื่อนสนิทของบับบาและเป็นผู้ประสานรอยร้าวยามที่บับบาและอาเมียร์ทะเลาะกัน ราฮีม ข่าน เป็นคนเปิดเผยเรื่องพ่อที่แท้จริงของฮัสซานให้อาเมียร์รู้ นอกจากนี้เขายังเป็นแรงบันดาลใจและแรงผลักดันสำคัญของอาเมียร์ที่จะกลับไปยังอัฟกานิสถานระหว่างที่ถูกยึดครองโดยกลุ่มตอลิบานตามที่ราฮีม ข่าน บอกเขาว่ายังมีหนทางที่จะกลับมาได้อีกครั้ง

ซอหรับ เป็นลูกและเป็นตัวแทนของฮัสซาน เขาคือสายใยสุดท้ายที่เหลืออยู่ระหว่างฮัสซานและอาเมียร์ ซอหรับเป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในตอนท้ายของนวนิยาย เด็กชายเก่งกาจยิ่งหนังสือซึ่งในเรื่องเขายิ่งหนังสือถูกตาข้างหนึ่งของฮัสเซฟเพื่อช่วยเหลืออาเมียร์ ซอหรับเป็นตัวละครที่เปลี่ยนแปลงจากที่เป็นเด็กชายฮาราซารวมดากกลายเป็นเด็กกำพร้าที่ต้องถูกทำร้ายร่างกายและคุกคามทางเพศ จากที่เป็นเด็กพูดน้อยกลายเป็นเด็กนิ่งเงียบหรือไม่พูด ในตอนจบซอหรับคือสิ่งที่ช่วยทำให้ความผิดบาปในใจของอาเมียร์บรรเทาลง เด็กชายเต็มเต็มความต้องการของอาเมียร์ที่จะทำดีไถ่โทษกับสิ่งที่เขาเคยทำไว้กับฮัสซาน นอกจากนี้ซอหรับยังช่วยให้อาเมียร์และโซรามีครอบครัวที่สมบูรณ์เพราะโซรามีลูกให้อาเมียร์ได้

โซรามี คือภรรยาของอาเมียร์ เธอเป็นคนฉลาด เด็ดเดี่ยว และเข้มแข็งเช่นเดียวกับพ่อที่เป็นนายพล เธอไม่เห็นด้วยกับการปฏิบัติต่อผู้หญิงในวัฒนธรรมอัฟกัน เมื่อเป็นวัยรุ่นเธอทำให้ครอบครัวอับอายเพราะเธอหนีออกจากบ้านไปอยู่กับผู้ชาย โซรามีสนับสนุนและให้กำลังใจอาเมียร์ เธอเป็นผู้ดูแลบับบาเมื่อเขาล้มป่วยและยินดีที่จะรับซอหรับเป็นบุตรบุญธรรม

3.3.3 จากท้องเรื่อง

The Kite Runner เปิดฉากท้องเรื่องที่เมืองซานฟรานซิสโกก่อนที่จะเล่าเรื่องย้อนกลับไปประเทศอัฟกานิสถานและปากีสถาน ผู้วิจัยวิเคราะห์ฉากท้องเรื่องได้ดังนี้

ภูมิหลังของประเทศอัฟกานิสถาน

นวนิยายอ้างอิงประวัติศาสตร์ของประเทศอัฟกานิสถานซึ่งเป็นประเทศเก่าแก่ที่มีความเป็นมาทางวัฒนธรรมที่ยาวนาน เนื่องจากที่ตั้งของประเทศมีความสำคัญทางยุทธศาสตร์เพราะตั้งอยู่ใจกลางของทวีปเอเชีย ทำให้อัฟกานิสถานถูกรุกรานซ้ำแล้วซ้ำเล่าจากหลายจักรวรรดิ ไม่ว่าจะ

จะเป็นรัสเซีย จีน อินเดีย อิหร่าน เปอร์เซีย สหราชอาณาจักร และสหภาพโซเวียต โดยต่างก็หวังจะครอบครองเป็นเจ้าของดินแดนแห่งนี้ ส่งผลให้ประชาชนอัฟกันเผชิญกับปัญหาสงครามอยู่เรื่อยมา

ฉากท้องเรื่องชั่วคราว

ช่วงเวลาที่น่านิยายเรื่องนี้ดำเนินไปคือ ตอนเริ่มต้นของค.ศ.1963 ในอัฟกานิสถานซึ่งเป็นปีที่อาเมียร์เกิดจากนั้นเรื่องราวยังคงอยู่ในอัฟกานิสถานจนถึงต้นค.ศ.80 เมื่อสหภาพโซเวียตรุกรานทำให้อาเมียร์และพ่อต้องลี้ภัยออกนอกประเทศ ทั้งฮัสซานกับอาลีไว้ข้างหลัง ก่อนที่อีกไม่กี่สิบปีต่อมาอาเมียร์จะหวนนึกถึงฮัสซานขณะที่เขาอยู่ที่อเมริกา ในตอนจบของนวนิยาย ฉากดำเนินเรื่องในเวลาปัจจุบันที่เรื่องเขียนขึ้น และอาเมียร์ได้เดินทางกลับไปยังอัฟกานิสถานอีกครั้ง

ฉากท้องเรื่องโดยลักษณะทางกายภาพ

ในตอนต้นของนวนิยาย ในช่วงวัยเด็กของอาเมียร์ กรุงคาบูลนั้นไม่ใช่เขตของสงครามแต่เป็นเมืองที่เจริญ สะดวกสบาย โดยย่านที่เขาอาศัยอยู่นั้นถือเป็นย่านของผู้มีอันจะกิน ตามที่อาเมียร์ได้บรรยายว่า

“The poplar trees lined the redbrick driveway, which led to a pair of wrought iron gates. They in turn opened into an extension of the driveway into my father’s estate. The house sat on the left side of the brick path, the backyard at the end of it. Everyone agreed that my father, my Baba, had built the most beautiful house in the Wazir Akbar Khan district, a new and affluent neighborhood in the northern part of Kabul. Some thought it was the prettiest house in all of Kabul. A broad entryway flanked by rosebushes led to the sprawling house of marble floors and wide windows. Intricate mosaic tiles, handpicked by Baba in Isfahan, covered the floors of the four bathrooms. Gold-stitched tapestries, which Baba had bought in Calcutta, lined the walls; a crystal chandelier hung from the vaulted ceiling.”

(*The Kite Runner*, 4)

ต่อมาเมื่อเกิดการรุกราน สภาพของกรุงคาบูลได้เปลี่ยนแปลงไป เขาและพ่อต้องเดินทางด้วยความยากลำบากเพื่อไปให้ถึงชายแดนก่อนที่จะข้ามไปปากีสถาน ภายหลังจากเมื่อได้อพยพมาอยู่ที่อเมริกา สภาพแวดล้อมของรัฐแคลิฟอร์เนียก็แตกต่างจากที่เขาเคยพบเจอ

“Most of our neighbors in Fremont were bus drivers, policemen, gas station attendants, and unwed mothers collecting welfare, exactly the sort of bluecollar people

who would soon suffocate under the pillow Reaganomics pressed to their faces. Baba was the lone Republican in our building. But the Bay Area's smog stung his eyes, the traffic noise gave him headaches, and the pollen made him cough. The fruit was never sweet enough, the water never clean enough, and where were all the trees and open fields?"

(*The Kite Runner*, 137)

بابาและอาเมียร์อยู่อย่างลำบาก บาบามีงานหนักต้องทำงานหนักในปั้มน้ำมัน ซึ่งเป็นชีวิตที่แตกต่างจากที่พวกเขาเคยเป็นเมื่อครั้งยังอยู่ที่กรุงคาบูล

"I glanced at him across the table, his nails chipped and black with engine oil, his knuckles scraped, the smells of the gas station--dust, sweat, and gasoline-- on his clothes. Baba was like the widower who remarries but can't let go of his dead wife. He missed the sugarcane fields of Jalalabad and the gardens of Paghman. He missed people milling in and out of his house, missed walking down the bustling aisles of Shor Bazaar and greeting people who knew him and his father, knew his grandfather, people who shared ancestors with him, whose pasts intertwined with his.

For me, America was a place to bury my memories.

For Baba, a place to mourn his."

(*The Kite Runner*, 140)

3.3.4 แก่นเรื่อง

ในนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* มีประเด็นเนื้อหาสำคัญหรือแกนหลักของเรื่อง ดังต่อไปนี้

3.3.4.1 การแสวงหาหนทางไถ่บาป

ใจความสำคัญของนวนิยายเรื่องนี้คือการที่อาเมียร์พยายามหาทางไถ่บาป หาทางกลับไปแก้ตัวด้วยการทำความดีทดแทนความผิดพลาดในอดีต ในตอนต้นของเรื่อง อาเมียร์พยายามทำดีเพื่อชดเชยให้กับبابาเนื่องจากแม่ตายหลังจากที่คลอดอาเมียร์ เขารู้สึกว่าตนต้องรับผิดชอบ อาเมียร์คิดว่าทางที่จะไถ่ถอนความผิดกับبابาได้คือเขาจะต้องชนะการแข่งขันประลองว่าวให้ได้เพื่อبابาจะได้มีความสุข ส่วนที่สำคัญต่อมาคืออาเมียร์พยายามไถ่ถอนความผิดที่เขาเคยกระทำต่อฮัสซาน ความรู้สึกผิดบาปในใจของอาเมียร์เป็นประเด็นที่ทำให้เกิดเรื่องราวและเหตุการณ์ทั้งหลายในนวนิยาย ตั้งแต่การเดินทางกลับมายังอัฟกานิสถานเพื่อตามหาซอหรับและการเผชิญหน้ากันอีกครั้งระหว่างเขากับฮัสเซฟ

สิ่งที่จะช่วยให้อาเมียร์ได้ไถ่ถอนความผิดบาปที่เขาู้สึกนั้นบอกอยู่ในตอนต้นของนวนิยาย เมื่อบ๊อบบาสอนอาเมียร์ว่าเด็กชายที่ไม่ยืนหยัดด้วยตนเองจะกลายเป็นผู้ชายที่จะไม่สามารถยืนหยัดเพื่ออะไรได้เลย เมื่ออาเมียร์เป็นเด็ก เขาไม่ได้ยืนหยัดทำสิ่งที่ถูกต้องเพื่อตัวเอง เมื่อเป็นผู้ใหญ่ เขาจึงพยายามที่จะกล้าหาญและกระทำสิ่งที่ถูกต้อง

3.3.4.2 ความรักและสภาวะกดดันที่มีระหว่างพ่อกับลูกชาย

อาเมียร์กับบ๊อบบามีความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน แม้ว่าอาเมียร์จะรักบ๊อบบามากแต่บ๊อบบาก็กลับไม่ค่อยแสดงออกว่ารักอาเมียร์กลับคืน ความปรารถนาที่จะให้บ๊อบบารักอาเมียร์อย่างไม่มีเงื่อนไขนั้นเป็นแรงจูงใจให้อาเมียร์ไม่ช่วยเหลือฮัสซานจากการถูกข่มขืน บ๊อบบาก็มีข้อจำกัดที่จะแสดงความรักต่ออาเมียร์ เนื่องจากเขาู้สึกผิดที่สามารถเลี้ยงดูอาเมียร์ได้ดีแต่ไม่สามารถเลี้ยงดูฮัสซานที่เป็นลูกอีกคนได้ ผลคือเขาจึงดูเหมือนเย็นชากับอาเมียร์และแสดงออกถึงความรักที่มีต่อฮัสซานได้อย่างลับๆ เช่น พาฮัสซานไปด้วยระหว่างที่พาอาเมียร์ไปเที่ยว การให้หมอมามาผ่าตัดแต่งปากแหว่งของฮัสซาน

ในทางกลับกัน ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อลูกที่รักกันแน่นแฟ้นคือความรักที่ฮัสซานมีให้ซอหรับ ในตอนจบของนวนิยายเมื่อฮัสซานถูกพวกตอลิบานฆ่าตาย อาเมียร์จึงพยายามทำหน้าที่พ่อให้ซอหรับแทน

3.3.4.3 การเกี่ยวพันของเหตุการณ์ทางการเมืองและการดำเนินชีวิตของผู้คน

เหตุการณ์หลักสำคัญๆ ในนวนิยายเรื่องนี้ แม้จะตีกรอบไปที่รายละเอียดชีวิตอาเมียร์ แต่เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอัฟกานิสถาน เมื่ออาเมียร์รำลึกถึงช่วงวัยเด็กนั้น ผู้อ่านเห็นตั้งแต่ภาพที่สงบสุขของกรุงคาบูลที่ปกครองโดยระบอบกษัตริย์ เมื่อประเทศเป็นสาธารณรัฐระหว่างที่สหภาพโซเวียตเข้ายึดครอง ไปจนถึงตอนที่เกิดการต่อสู้ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์อัฟกันด้วยกันเองเพื่อแย่งกันปกครองประเทศ เหตุการณ์ทางการเมืองเหล่านี้มีส่วนช่วยปูทางโครงเรื่องและมีอิทธิพลสำคัญต่อชีวิตของตัวละครในเรื่อง เช่น การที่อัฟกานิสถานเปลี่ยนการปกครองเป็นสาธารณรัฐเป็นการเปิดช่องทางให้อัลซีฟข่มขู่อาเมียร์ได้อย่างง่ายดายโดยการอ้างว่ารู้จักกับประธานาธิบดี ต่อมาเมื่อกรุงคาบูลถูกรุกรานทำให้อาเมียร์และบ๊อบบ่าต้องอพยพไปอยู่ที่แคลิฟอร์เนีย

เมื่อกลุ่มตอลิบานปกครองประเทศ ต่อมาฮัสซานถูกฆ่าตาย ส่วนอัลซีฟแสดงความร้ายกาจและคุกคามทางเพศได้อย่างสะดวก เหตุการณ์สองอย่างนี้เป็นเหตุให้เกิดภารกิจที่อาเมียร์ต้องเข้ามาช่วยเหลือซอหรับและการทำดีไถ่บาปเมื่อต้องเผชิญหน้ากับอัลซีฟ เป็นการบอกใบ้ว่าในทำนองเดียวกันว่าวันหนึ่งอัฟกานิสถานคงจะมีการไถ่ถอนตนเองจากสิ่งที่เป็นอยู่

3.3.4.4 สภาวะคงอยู่ของสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต

ตัวละครทุกตัวในเรื่องล้วนรู้สึกถึงอิทธิพลของสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต แต่ก็ไม่เท่ากับที่อาเมียร์และซอหรับรู้สึก สำหรับซอหรับ อดีตของเขาตามหลอกหลอนจนเป็นบาดแผลในใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การโดนทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจเป็นเวลานานทำให้เด็กชายสะดุ้งทุกครั้งที่อาเมียร์แตะร่างกาย ซอหรับยังหวาดกลัวการถูกทอดทิ้งเป็นอย่างมากซึ่งเป็นผลจากเคยเกิดกับเขาเมื่อพ่อแม่เสียชีวิต เขาจึงพยายามฆ่าตัวตายเมื่ออาเมียร์บอกว่าอาจจะต้องให้เขาไปอยู่สถานเลี้ยงเด็กกำพร้าเพื่อรอเอกสารเดินทางกลับอเมริกา

ส่วนอาเมียร์นั้น อดีตนั้นอยู่กับเขาเสมอ ผู้อ่านรับรู้ได้จากประโยคแรกของนวนิยายเมื่อเขาบอกว่าเขากลายมาเป็นเช่นนี้เมื่อตอนที่เขาอายุสิบสองปี นั่นเป็นเพราะอาเมียร์ตัดสินใจตนเองจากอดีตที่เคยทำ ความรู้สึกผิดและสำนึกถึงการกระทำในอดีตเป็นแรงจูงใจของเขาว่าเขาต้องรับผิดชอบการตายของฮัสซานที่ถูกตอลิบานฆ่า เพราะเขาเป็นคนผลึกใสให้ฮัสซานและอาลี ต้องออกไปจากบ้าน อย่างที่เขากล่าวไว้ในตอนต้นของหนังสือว่าอดีตนั้นไม่สามารถลืมได้

3.3.5 ลีลา

ในการเล่าเรื่องนั้น ผู้ประพันธ์เล่าเรื่องโดยผ่านมุมมองของตัวละครเอก คือ อาเมียร์ซึ่งเป็นคนจริงจังกับชีวิตและเด็กที่มีปมในใจ เขาโกรธตัวเองที่เมื่อตอนเป็นเด็กเขากลับที่จะช่วยเหลือฮัสซานจากการถูกทำร้าย เขาตีตราตัวเองว่าเป็นพวกขี้ลาดและการที่ต้องเห็นฮัสซานเป็นการตอกย้ำถึงความขี้ลาดของเขา เขาเลือกทางที่จะรับมือกับความรู้สึกผิดในใจด้วยการคิดว่าหากไม่ต้องเห็นหน้าฮัสซาน เขาจะรู้สึกดีขึ้น จึงกล่าวว่าฮัสซานเป็นขโมยซึ่งเขาเองก็รู้สึกเกลียดตนเองที่ทำเช่นนั้น

ผู้อ่านต้องเดาความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของตัวละครโดยมีการเล่าและบรรยายเรื่องเป็นตัวช่วย นอกจากนี้ในนวนิยายยังเต็มไปด้วยอารมณ์เศร้าและสิ้นหวัง น้ำเสียงในนวนิยายอาจจะดูมืดมน แต่ยังมีประเด็นด้านความหวังอยู่ในส่วนอื่นๆ ของนวนิยายด้วย ในตอนจบของเรื่องผู้อ่านจะพบกับชัยชนะที่เกิดขึ้นในภายหลังจิตใจของความเป็นมนุษย์ของตัวละคร แม้ว่าซอหรับถูกกระทำสิ่งที่ไม่ดีร้ายและพยายามจะฆ่าตัวตาย แต่ผู้ประพันธ์ก็บอกใบ้ให้ผู้อ่านทราบว่าเรื่องราวจะจบคลี่คลายไปในทางที่ดี แต่ผู้อ่านคงต้องผิดหวังหากคาดว่าจะพบตอนจบของเรื่องพร้อมกับบทสรุปที่สมบูรณ์ ผู้ประพันธ์ต้องการให้ผู้อ่านจินตนาการตอนจบของเรื่องด้วยตนเองแต่ได้ปูแนวทางไว้อย่างดีเมื่ออาเมียร์รู้สึกได้ว่าเรื่องต่างๆ เริ่มเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

3.4 การวิเคราะห์แนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม

ผู้วิจัยจำแนกคำศัพท์ทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลามและวัฒนธรรมอักษ์กันจากตัวบทต้นฉบับและฉบับแปลได้จำนวน 142 คำ แล้วนำคำศัพท์เหล่านั้นมาจัดกลุ่มตามเกณฑ์การแบ่งประเภทวัฒนธรรมของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2522 ซึ่งแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 5 สาขา โดยจะไม่ศึกษาวัฒนธรรมที่ 3 คือ สาขาการช่างฝีมือ เนื่องจากในตัวบทไม่มีคำศัพท์สาขานี้อยู่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเภทวัฒนธรรม	คำศัพท์
<p>1. สาขามนุษยศาสตร์ (The Humanities) ได้แก่ วัฒนธรรมที่ว่าด้วยขนบธรรมเนียม ประเพณี คุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี มารยาทในสังคม การปกครอง กฎหมาย เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ahesta boro, Al hamdulallah, Allah u akbar, Ameen, Ayat -ul-kursi, Azan, Baba, Babalu, Bachem, Bakhshesh, Bismillah, Boboresh, Dostet darum, Eid of Qorban, Haddith, Eid Mubarak, Goshkhor, Haji, Hazara, Hazarajat, Inshallah, Jadi, Kamyab, Khala, Khan, Khanum, Kuni, Kochi, La illahail Allah Muhammad u rasulullah, , Lotfan, Madar, Mah-e-man, Mashallah, Moftakhir, Mord, Nah-kam, Nazar, Padar, Ramadan, Rupia, Salaam alaykum, Saratan, Shari'a, Shorawi, Surrehs, Tashakor, Toophan agha, Topch chasht, Wah wah, Yelda, Zendagi migzara ● Bazarris, Dhul-Hijjah, Eid, Eid Al Adha, Isfand, Jihad, Koran, Lawla, Mujahedin, Nazr, Pashtuns, Qiyamat, Roussi, Sawl-e-Nau, Shi'a, Sunni, Tajik ● Agha, Agha sahib, Ahmaq, Balay, Bas, Bia, Chi, Dozd, Khastegar, Khoshteeep, Komak, Maghbool, Namaz, Pari, Quwat, Yateem

	<ul style="list-style-type: none"> ● Ayat, Hadj, Jan, Kaka, Khoda hafez, Laaf, Loya jirga, Mojarad, Zakat
2. สาขาศิลปะ (The Arts) ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องภาษา วรรณคดี ดนตรี ฟอนร่า จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> ● Alef-Beh, Arg, Diloba, ● Ghazal, Tabla ● Farsi, Rubab, Shahnamah
3. สาขาคหกรรมศิลป์ (The Domestic Arts) ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องอาหาร เสื้อผ้า การแต่งงาน บ้าน ยา การดูแลเด็ก ครอบครัว การรู้จักประกอบอาชีพช่วยเศรษฐกิจใน ครอบครัว เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> ● Biryani, Bolani, Chapan, Ferni, Hijab, Kofta, Kolcha, Kursi, Lafz, Mantu, Moalem, Moochi, Naan, Naswar, Nihari, Pakora, Qaburi, Rafiq, Sabzi challow ● Ayena masshaf, Nika, Pakol, Pirhantumban, Shawal-kameez, Shirini-khori, Tandoor ● Aush, Chai, Chila, Jainamaz, Morgh, Qurma ● Burqa, Chopan-kabob, Shorwa
4. สาขากีฬาและนันทนาการ (The Sports and Recreation) ได้แก่ วัฒนธรรม ในเรื่องการละเล่น มวยไทย ฟันดาบสองมือ กระบี่กระบอง กีฬาพื้นบ้าน เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> ● Sehparcha, Tar ● Buzkashi, Chapandaz, Panjpar, Sherjangi

ผู้วิจัยนำคำศัพท์ทางวัฒนธรรมข้างต้นมาจำแนกตามแนวทางการแปลที่ได้ศึกษาในบทที่ 2 พบว่ามีกลวิธีการแปลทั้งหมด 2 กลุ่ม คือ การทับศัพท์และการแปลแบบตีความแล้วถ่ายทอดด้วยคำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาปลายทาง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.4.1 การใช้คำทับศัพท์

งานแปลที่เลือกมาศึกษานี้ใช้การทับศัพท์เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 103 คำ การใช้คำทับศัพท์ที่พบนั้นแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การใช้คำทับศัพท์แบบมีคำไทยผสม และ 2) การใช้คำทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสม การใช้คำทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสมมีจำนวนมากกว่าแบบมีคำไทยผสม

3.4.1.1 การใช้คำทับศัพท์แบบมีคำไทยผสม

วิธีการทับศัพท์คำที่ไม่เป็นที่รู้จักที่ผู้แปลใช้ คือ การใช้คำทับศัพท์ประกอบกับคำไทย ผู้วิจัยพบว่าคำไทยที่นำมาประกอบเป็นคำจำแนกประเภทอย่างกว้าง คำขยายความที่บอกลักษณะ หน้าที หรือวัตถุประสงค์

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการใช้คำทับศัพท์แบบมีคำไทยผสม

ลำดับที่	ต้นฉบับ	หน้า	ฉบับแปล	หน้า
1	Dhul-Hijjah	83	เทศกาลดัลฮิยะห์	88
2	Isfand	228	เมล็ดพันธุ์อิสฟานด์	242
3	Pirhan-tumban	301	ชุดเพ ราฮาน ตัมบาน	318
4	Shirini-khori	183	พิธีชีรินิ-โฮรี	192
5	Tajik	248	ชาวทาจิก	262

จากตารางดังกล่าว ผู้แปลใช้คำไทยสำหรับค่านามหลักและใช้คำทับศัพท์สำหรับคำเฉพาะวัฒนธรรมที่ไม่มีคำเรียกในภาษาไทย กลวิธีการใช้คำทับศัพท์พร้อมกับคำจำแนกประเภทนี้ ช่วยให้ผู้อ่านทราบว่าสิ่งที่อ้างถึงคืออะไรหรือมีลักษณะคร่าวๆ อย่างไร เช่น

คำว่า เทศกาลดัลฮิยะห์ (*Dhul-Hijjah*) การเติมคำว่า เทศกาล ช่วยสร้างความหมายให้กับคำว่า ดัลฮิยะห์

คำว่า ชุดเพ ราฮาน ตัมบาน (*Pirhan-tumban*) การเติมคำว่า ชุด เป็นการจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ ให้กับคำทับศัพท์ เพ ราฮาน ตัมบาน ได้กระจ่างขึ้นในว่าเป็นสิ่งใด

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า ผู้แปลใช้เทคนิคการแปลอื่นร่วมด้วย คือ ใช้เชิงอรรถเสริมความประกอบกับคำทับศัพท์แบบมีคำไทยผสม เพื่ออธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำศัพท์มากยิ่งขึ้น การใช้เชิงอรรถเสริมความประกอบการแปลลักษณะนี้ มีจำนวน 2 คำ จากคำทับศัพท์แบบมีคำไทยผสมจำนวน 26 คำ

3.4.1.2 การใช้คำทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสม

ผู้แปลถ่ายทอดตัวอักษรจากต้นฉบับเป็นภาษาไทย โดยไม่มีคำขยายใดๆ ทั้งสิ้นและไม่มี การเปลี่ยนตำแหน่งของคำ กลวิธีนี้เป็นรูปแบบการใช้คำทับศัพท์ที่พบมากที่สุดในการวิจัย

โดยมีจำนวนคำทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสมจำนวน 77 คำ คิดเป็นร้อยละ 75 ของคำทับศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการใช้คำทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสม

ลำดับที่	ต้นฉบับ	หน้า	ฉบับแปล	หน้า
1	Al hamdullellah	321	อัล ฮัมดุลเลลา	338
2	Baba	2	บับบา	2
3	Pakora	71	พาโคร่า	76
4	Tashakor	50	ทาชชากอร์	54
5	Yelda	155	เยลด้า	163

ผู้วิจัยเห็นว่าเหตุที่ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลดังกล่าวอาจเพราะต้องการรักษากลิ่นอายวัฒนธรรมต่างประเทศและต้องการรักษาบทแปลให้กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ แต่กลวิธีการนี้มีข้อเสียคือในบางครั้งคำทับศัพท์นี้อาจขาดความกระจ่างแจ้ง ผู้อ่านที่ไม่มีความรู้พื้นฐานเรื่องวัฒนธรรมอัฟกันหรือวัฒนธรรมของศาสนาอิสลามจะไม่สามารถเข้าใจและเห็นภาพได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามก็ตีผู้แปลแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการเพิ่มเชิงอรรถเสริมความ เพื่ออธิบายและขยายความคำทับศัพท์นั้นๆ เพิ่มเติม ทำให้ผู้อ่านได้ข้อมูลเติมเต็มในส่วนเนื้อหาได้ละเอียดและสามารถเห็นภาพที่แจ่มชัดมากขึ้น โดยคำทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสมที่มีเชิงอรรถอธิบายด้านท้ายของแต่ละหน้า มีจำนวน 18 คำ จากคำทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสมจำนวน 77 คำ

3.4.1.3 การใช้คำทับศัพท์แบบมีคำไทยผสมร่วมกับแนวทางการแปลอื่นๆ มีรายละเอียดดังนี้

Khada hafez แปลว่า ไฮดา ฮาเฟซ – ลาก่อน โดยทับศัพท์คำว่าไฮดา ฮาเฟซ ซึ่งเป็นคำศัพท์ทางวัฒนธรรมอัฟกัน มีการเพิ่มคำว่า “ลาก่อน” ต่อท้าย เพื่อบอกให้ผู้อ่านรับรู้ว่าเป็นคำพูดตอนอำลา

Burga แปลว่า ชุดคลุมทั้งตัวแบบเบอร์กา โดยทับศัพท์คำว่าเบอร์กา และเพิ่มวลี “ชุดคลุมทั้งตัวแบบ...” อธิบายประกอบก่อนหน้า เพื่อให้ผู้อ่านเห็นจินตนาการภาพเครื่องแต่งกายในวัฒนธรรมอัฟกันได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

Hadj แปลว่า *การไปแสวงบุญหรือ ฮัจญ์* โดยเพิ่มวลี “การไปแสวงบุญหรือ” เพื่อขยายความคำทับศัพท์ทางวัฒนธรรมอิสลาม ฮัจญ์

Zakat แปลว่า *การบริจาคทาน หรือที่เรียกว่า ซะกาต* ผู้แปลเพิ่มวลี “การบริจาคทานหรือที่เรียกว่า...” เพื่ออธิบายคำทับศัพท์ทางวัฒนธรรมอิสลาม ซะกาต

Loya Jirga แปลว่า *งานลอยา เจอร์กา-งานประชุมสภา* ผู้แปลใช้คำจำแนกประเภท “งาน” ก่อนที่จะทับศัพท์ แล้วยังเสริมความด้วยวลี “งานประชุมสภา” ต่อท้ายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ทันที

เมื่อผู้แปลเลือกที่จะเพิ่มวลีทั้งก่อนหน้าหรือต่อท้ายคำทับศัพท์แล้ว ผู้แปลไม่ใช่เชิงอรรถเสริมความกับคำทับศัพท์นั้นๆ อีก ทั้งนี้ก็เพราะผู้แปลได้เสริมความด้วยการเพิ่มวลีให้คำทับศัพท์แล้วในบริบท

นอกจากนี้มีการทับศัพท์ที่มีการตัดคำทิ้งไป 1 คำ คือ คำว่า Chopan kabob ที่ผู้แปลทับศัพท์เพียงคำว่า *คาบับ* แม้ผู้อ่านคงจะพอเข้าใจและคุ้นเคยว่าคาบับคืออาหารประเภทหนึ่ง แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ผู้อ่านปลายทางไม่ได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับชนิดของคาบับว่าเป็นอะไร

3.4.2 การแปลแบบตีความแล้วถ่ายทอดด้วยคำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาฉบับแปล

หลังจากที่ผู้แปลทำความเข้าใจและตีความต้นฉบับแล้ว ผู้แปลเลือกใช้คำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมของภาษาปลายทางเพื่อแทนและสื่อความหมายคำศัพท์ทางวัฒนธรรมนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าผู้แปลใช้กลวิธีนี้เมื่อต้องการสื่อความอย่างกว้างๆ เพื่อให้ผู้อ่านในอีกวัฒนธรรมเข้าใจเรื่องราวได้ทันที แม้กลวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านสูญเสียอรรถรสในการอ่านงานวรรณกรรมเนื่องจากบรรยากาศของเรื่องจะเปลี่ยนจากวัฒนธรรมอัฟกันมาเป็นวัฒนธรรมแบบไทยแทนก็ตาม

ตารางที่ 3 ตัวอย่างการแปลแบบตีความแล้วถ่ายทอดด้วยคำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาปลายทาง

ลำดับที่	ต้นฉบับ	หน้า	ฉบับแปล	หน้า
1	Agha	31	คุณ	32
2	Agha sahib	47	นายท่าน	51
3	Balay	152	ครั้บ	152
4	Namaz	17	การละหมาด	17
5	Yateem	274	กำพร้า	288

3.5 ผลการวิจัยเชิงทฤษฎี

ผู้วิจัยจะสรุปแนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมที่ผู้แปลใช้โดยแสดงในตารางแจกแจงความถี่ได้ ดังนี้

ตารางที่ 4 สรุปแนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมในตัวบทที่เลือกมาศึกษา

แนวทางการแปล		สาขา มนุษยศาสตร์	สาขา ศิลปะ	สาขา คหกรรม ศิลป์	สาขากีฬา และ นันทนาการ	รวม	ร้อยละ	
1	การใช้คำทับศัพท์	มีคำไทยผสม	17	2	7	0	26	73
		ไม่มีคำไทยผสม	51	3	19	4	77	
		รวม	68	5	26	4	103	
2	การแปลแบบตีความแล้วถ่ายทอดด้วยคำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาฉบับแปล	16	3	6	2	27	19	
3	อื่นๆ	9	0	3	0	12	8	
รวม		93	8	35	6	142	100	

จากตารางข้างต้น เห็นได้ว่าคำศัพท์ทางวัฒนธรรมที่พบในตัวบทที่เลือกมาศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 142 คำ ประกอบไปด้วยคำศัพท์ด้านสาขามนุษยศาสตร์ 93 คำ สาขาศิลปะ 8 คำ สาขาคหกรรมศิลป์ 35 คำ และสาขากีฬาและนันทนาการ 6 คำ

การทับศัพท์ มีจำนวนข้อมูลรวมทั้งสิ้น 103 คำ โดยแบ่งออกเป็น การทับศัพท์แบบมีคำไทยผสม 26 คำ และแบบไม่มีคำไทยผสม 77 คำ โดยคำศัพท์ทางวัฒนธรรมกลุ่มที่ผู้แปลนิยมใช้แนวทางการแปลแบบทับศัพท์มากที่สุด คือ สาขามนุษยศาสตร์ (68 คำ จากจำนวนคำทั้งสิ้น 93 คำ) รองลงมาคือ สาขาคหกรรมศิลป์ (26 คำ จากจำนวนคำทั้งสิ้น 35 คำ) ตามลำดับ

การแปลแบบตีความแล้วถ่ายทอดด้วยคำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมปลายทาง มีจำนวนข้อมูลรวมทั้งสิ้น 27 คำ โดยสาขาของวัฒนธรรมที่ผู้แปลใช้แนวทางนี้มากที่สุดคือ สาขามนุษยศาสตร์ (16 คำ จากจำนวนคำทั้งสิ้น 93 คำ) ส่วนสาขาที่มีการใช้แนวทางการแปลนี้น้อยที่สุด คือสาขากีฬาและนันทนาการ (2 คำ จากจำนวนคำทั้งสิ้น 6 คำ)

นอกจากนี้ยังมีการแปลด้วยกลวิธีอื่นๆ คือ 1) การแปลแบบตีความโดยใช้คำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาฉบับแปลในครั้งแรกที่คำศัพท์ปรากฏ แล้วต่อมาใช้เพียงคำทับศัพท์เมื่อเจอคำศัพท์ในบริบทอื่น และ 2) การทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสมในครั้งแรกที่คำศัพท์ปรากฏ

แล้วต่อมาแปลแบบตีความโดยใช้คำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาฉบับแปล และ 3) การเพิ่มวลีหรือประโยคไว้ก่อนหน้าหรือหลังคำทับศัพท์ ผู้วิจัยพบว่าการแปลด้วยกลวิธีอื่นๆ นี้ รวมทั้งสิ้น 12 คำ โดยแบ่งเป็นสาขามนุษยศาสตร์ 9 คำ จากจำนวนคำทั้งสิ้น 93 คำ รองลงมาคือ สาขาคหกรรมศิลป์ 3 คำ จากจำนวนคำทั้งสิ้น 35 คำ ตามลำดับ

3.6 ข้อสังเกต

คำศัพท์ทางวัฒนธรรมมีการแปลและการทับศัพท์ที่ไม่สม่ำเสมอ อีกทั้งคำศัพท์คำเดียวกันก็แปลด้วยแนวทางที่ต่างกัน ผู้วิจัยขอกล่าวถึงรายละเอียดดังกล่าว ดังต่อไปนี้

3.6.1 ความลักลั่นในการแปล

ผู้วิจัยพบว่ามีจำนวนคำศัพท์ที่ใช้กลวิธีการแปลแบบตีความโดยใช้คำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาปลายทาง ทั้งหมด 27 คำ มีคำศัพท์ 2 คำ ที่ผู้แปลใช้คำแปลที่แตกต่างกันในแต่ละบริบท คือ คำว่า Bas โดยมีคำแปลว่า บ้า เฮ้ย ไม่ และไม่เอาหน้า และคำว่า Chai ที่มีคำแปลว่า น้ำชา และ ชา ตามลำดับ การแปลดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากการที่ผู้แปลทำความเข้าใจ ตีความแล้วค่อยเลือกใช้คำภาษาไทยที่สื่อถึงความหมายที่เข้ากับบริบทนั้นๆ จึงได้คำแปลในภาษาปลายทางที่ต่างกัน

นอกจากนี้ มีคำศัพท์ทางวัฒนธรรมจำนวน 5 คำ ที่ผู้แปลใช้กลวิธี 2 แบบในการแปล กล่าวคือ ผู้แปลใช้การแปลแบบตีความโดยใช้คำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาปลายทางในครั้งแรกที่คำศัพท์ปรากฏ ต่อมาใช้เพียงคำทับศัพท์เมื่อพบคำศัพท์ดังกล่าวในบริบทอื่นๆ คำศัพท์ในลักษณะนี้มีจำนวน 3 คำ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การแปลแบบตีความโดยใช้คำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาปลายทางและการทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสม

ลำดับที่	ต้นฉบับ	หน้า	ฉบับแปล	หน้า
1	Ayat	69	คำศักดิ์สิทธิ์	73
		117	อายัทส์	124
2	Kaka	34	คุณอา	36
		90	กะก้า	95
3	Zakat	17	การบริจาคทาน หรือที่เรียกว่า ชะกาต	17
		197	ชะกาต	208

ผู้แปลใช้คำทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสมในครั้งแรก ต่อมาใช้การแปลแบบตีความโดยใช้คำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาปลายทางเมื่อพบคำศัพท์ดังกล่าวในบริบทอื่นๆ โดยมีคำศัพท์ในลักษณะนี้จำนวน 4 คำ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสมและการแปลแบบตีความโดยใช้คำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมปลายทาง

ลำดับที่	ต้นฉบับ	หน้า	ฉบับแปล	หน้า
1	Jan	34	จาน	73
		35	ที่รัก	124
2	Laaf	13	แลฝ	13
		91	ไม้	96
3	Majarad	159	มาจอราด	167
		159	ผู้ชาย	168
4	Shorwa	258	ชอร์วา	271
		258	ซูป	272

3.6.2 ความลึกลับในการทับศัพท์

การแปลโดยใช้คำทับศัพท์ของผู้แปลนั้นมีความสม่ำเสมอในระดับดีพอสมควร มีเพียงไม่กี่คำที่ลึกลับ ส่วนใหญ่เป็นคำทับศัพท์ทางวัฒนธรรมศาสนาอิสลาม ที่สะกดไม่ตรงกับตามที่ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติไว้ ได้แก่

Haddith ผู้แปลทับศัพท์ว่า *แฮ็ดดิธ* แต่พจนานุกรมศัพท์ศาสนาสากลที่ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2552 ใช้ *หะดีษ (Hadith)* ซึ่งหมายถึง คำพูดและการปฏิบัติของศาสดาหรือการกระทำของผู้ที่ศาสดารับรอง

Nika ผู้แปลทับศัพท์โดยมีคำไทยผสมว่า *พิธินิกะ* ขณะที่พจนานุกรมศัพท์ศาสนาสากล บันทึกลงไว้ว่า *Nikah* เขียนว่า *นิกาย์* หรือการแต่งงาน

Ramadan ในบทแปลคือ *รอมมะฎอน* ขณะที่ในพจนานุกรมศัพท์ศาสนาสากลสะกดว่า *เราะมะฎอน*

Jihad ผู้แปลแปลว่า *สงคราม* จีฮัด แต่ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอาหรับที่ถูกต้องที่ให้ใช้ว่า *ญิฮาด*

3.1.3 คำศัพท์ที่ไม่ปรากฏในฉบับแปล

มีคำศัพท์ทางวัฒนธรรมอัฟกันและวัฒนธรรมอิสลามตามตัวบทต้นฉบับ 46 คำ ที่ไม่ปรากฏในฉบับแปล เนื่องจากผู้แปลอาศัยการตีความและถ่ายทอดเป็นคำแปลโดยรวม เช่น

คำว่า *awroussi* ที่หมายถึง งานแต่งงาน

Baba spent \$35,000, nearly the balance of his life savings, on the *awroussi*, the wedding ceremony.

(*The Kite Runner*, 184)

บ๊อบบาจ่ายค่างานแต่งงานไปทั้งหมดสามหมื่นห้าพันเหรียญ

(*เด็กเก็บว่าว*, 193)

คำว่า *Khoshteeep* ที่หมายถึง Handsome

“You look *khoshteeep*,” Baba said. Handsome.

“Thank you, Baba. Are you all right? Do you feel up to this?”

(*The Kite Runner*, 184)

“เราหล่อที่เดี๋ยววันนี้” บ๊อบบาชม

“ขอบคุณครับ บ๊อบบา เป็นยังไงบ้าง ไหวไหม?”

(*เด็กเก็บว่าว*, 189)

ผู้วิจัยเห็นว่าการที่ผู้แปลไม่ได้ทับศัพท์คำศัพท์นั้นๆ แต่ใช้กลวิธีการแปลแบบตีความโดยใช้คำไทยแทนนั้น ช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ติดขัด แต่ในทางกลับกัน หากผู้แปลแปลคำศัพท์นี้ด้วยการทับศัพท์น่าจะทำให้ผู้อ่านได้รรถรสเพิ่มขึ้นและเพิ่มพูนความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศของผู้อ่าน

3.7 ตารางเปรียบเทียบคำศัพท์ต้นฉบับและฉบับแปล

ผู้วิจัยขอเสนอตารางเปรียบเทียบคำศัพท์ต้นฉบับและฉบับแปลพร้อมกับบริบทภาษาอังกฤษและข้อคิดเห็นของผู้วิจัย ดังตารางในหน้าถัดไป

ลำดับ	ต้นฉบับ	หน้า	ฉบับแปล	หน้า	บริบท	ข้อคิดเห็น ⁵¹
1	Agha	31 32	คุณ คุณ	32 32	- "Nay, Amir agha." - "Read it again please, Amir agha," Hassan would say.	
2	Agha sahib	47	นายท่าน	51	"Hassan, Agha sahib wants to talk to you!" He was standing by the front door, dressed in white, hands tucked under his armpits, breath puffing from his mouth.	
3	Ahesta boro	124	อเฮสตา โบโร	131	Ahesta boro, Mah-e-man, ahesta boro. Go slowly, my lovely moon, go slowly.	
4	Ahmaq	157	คนปัญญาอ่อน	165	"Be careful, Amir," he said as I began to walk. "Of what, Baba?" "I am not an ahmaq, so don't play stupid with me." "I don't know what you're talking about."	
5	Al hamdullellah	321	อัล ฮัมดุลเลลา	338	"Al hamdullellah!" he said, beaming. "No more talking non sense." "Thank you, Farid," I said through jaws wired shut.	แก้ไข: อัลฮัมดุลิลลาฮ์

⁵¹ ข้อคิดเห็นแบ่งเป็น 1) ราชบัณฑิตยฯ คือ คำไทยและคำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน 2) แก้ไข คือ ข้อคิดเห็นของผู้วิจัย

6	Alef-beh	164	ตัวอักษรอาหรับ	172	So we'd sit at the kitchen table after I was done with my own schoolwork and I'd teach her Alef-beh .	ราชบัณฑิตยฯ: อลิฟ-บารี
7	Allah-u-akbar	268	อัลเลาะห์ อักบารี	282	"They drive around looking. Looking and hoping that someone will provoke them. Sooner or later, someone always obliges. Then the dogs feast and the day's boredom is broken at last and everyone says ' Allah-u-akbar! ' And on those days when no one offends, well, there is always random violence, isn't there?"	แก้ไข: อัลเลาะห์ ฮู อักบารี
8	Ameen	84	อามีน	88	The mullah finishes the prayer. Ameen . He picks up the kitchen knife with the long blade.	
9	Arg	47	วัง	50	And for the most part, even though a new leader lived in Arg -the royal palace in Kabul-life went on as before.	
10	Aush	380	อูช	400	- I pointed to the untouched bowl of green pea aush on his nightstand, the unused plastic spoon.	
		393	อูช	414	- Someone was already frying bolani; steam rose from teacups and a pot of cauliflower aush .	

11	Ayat	69 117	คำศักดิ์สิทธิ์ อายัตส์	73 124	- But when a Koran ayat I had learned in my diniyat class rose to my lips, I muttered it. - Summer meant long school days sweating in tightly packed, poorly ventilated classrooms learning to recite ayats from the Koran, struggling with those tongue-twisting, exotic Arabic words.	ราชบัณฑิตยฯ: อายะฮ์ แก้ไข: เพิ่มเชิงอรรถ; เรียก โครงการหรือประโยคในแต่ละ บทของคัมภีร์อัลกุรอาน
12	Ayat-ul-kursi	228	อายัตส์ อัล เคอร์ซี	242	She handed him to Hassan and he handed him to me and I sang the prayer of Ayat-ul-kursi in that little boy's ear.	แก้ไข: อายะฮ์อัลกุรอาน
13	Ayena masshaf	184	พิธีอัยน่า แม็สซาฟ	194	We did Ayena Masshaf , where they gave us a mirror and threw a veil over our heads, so we'd be alone to gaze at each other's reflection.	
14	Azan	75	อะซาน	80	A few blocks away, from the Haji Yaghoub Mosque, the mullah bellowed azan , calling for the faithful to unroll their rugs and bow their heads west in prayer.	
15	Baba	2	บับบา	2	I thought about Hassan. Thought about Baba . Ali. Kabul.	

16	Babalu	9	باببالو	9	They chased him on the street, and mocked him when he hobbled by. Some had taken to calling him Babalu , or Boogeyman.	
17	Bakhshesh	265 383	بکھشیش بکھشیش	279 404	- They sat in the laps of their burqa-clad mothers alongside gutters at busy street corners and chanted “ Bakhshesh, bakhshesh! ” - I ask for your bakhshesh , your forgiveness. Can you do that? Can you forgive me? Can you believe me?” I dropped my voice. “Will you come with me?”	
18	Bachem	151	بہیم	158	“Such a lofty introduction,” he said, his voice deep and cultured. “Salaam, bachem .” Hello, my child.	
19	Balay	152	بال	152	“ Balay , General Sahib, I do,” I said, wishing he’d not call me “my child.”	
20	Bas	40	بسا	43	I smiled. “ Bas , you donkey. No one’s sending you away.”	
21	Bazarris	28	بازاریس	30	We talked about whatever film we had just seen and walked amid the bustling crowds of bazarris .	

22	Bia	303	เก่งมากๆ	319	" Bia, bia , my boy," the Talib said, calling Sohrab to him.	
23	Biryani	323	เบอร์ยานี่	340	They brought with them pakoras, naan, samosas, biryani .	
24	Bismillah	120	บิซ-มิลลาห์	127	She burst into prayer every time the truck jerked or stumbled into a pothole, her " Bismillah! " peaking with each of the truck's shudders and jolts.	แก้ไข: เพิ่มเชิงอรรถ; แปลตรงตัวคือด้วยพระนามของอัลลอฮ์ เป็นการกล่าวเมื่อเริ่มลงมือทำสิ่งต่างๆ
25	Boboresh	71	โบบอริช	76	People were stomping their feet, clapping, whistling, chanting, " Boboresh! Boboresh! " Cut him! Cut him!	
26	Bolani	150	โบลานี่	157	There was an unspoken code of behavior among Afghans at the flea market: You greeted the guy across the aisle, you invited him for a bite of potato bolani or a little qabuli, and you chatted.	
27	Burqa	226	เบอร์กา	239	It was that same year, in the middle of the summer, that a woman covered in a sky blue burqa knocked on the front gates one morning.	

28	Buzkashi	22	บูกาศชิ	22	I remember one time Baba took me to the yearly Buzkashi tournament that took place on the first day of spring, New Year's Day. Buzkashi was, and still is, Afghanistan's national passion.	
29	Chai	219 275	ชา ชา	233 289	- No one to greet, no one to sit down with for chai , no one to share stories with, just Roussi soldiers patrolling the streets. - "Would you like some chai ? I could make some." "Nay, thank you. I'd rather we talk."	
30	Chapan	67	ชาแพน	71	He wore black rubber snow boots and a bright green chapan over a thick sweater and faded corduroy pants.	
31	Chapandaz	22	ชาบันดาส	22	A chapandaz , a highly skilled horseman usually patronized by rich aficionados, has to snatch a goat or cattle carcass from the midst of a melee, carry that carcass with him around the stadium at full gallop, and drop it in a scoring circle while a team of other chapandaz chases him and does everything in its power-kick, claw, whip, punch-to snatch the carcass from him.	

32	Chi	97	หา?	103	“Chi? What did you say?” “I was just wondering, that’s all.”	
33	Chila	190	แหวน	199	She put her hand on my lap. Baba’s chila glinted on her ring finger.	
34	Chopan kabob	171	คาบับ		I picture colorful platters of chopan kabob , sholeh-goshti, and wild-orange rice.	แก้ไข: กะบับ
35	Dhul-Hijjah	83	เทศกาลดัลฮิยะห์	88	TOMORROW IS THE TENTH DAY of Dhul-Hijjah , the last month of the Muslim calendar, and the first of three days of Eid Al Adha, or Eid-e-Qorban, as Afghans call it- a day to celebrate how the prophet Ibrahim almost sacrificed his own son for God.	แก้ไข: เดือนซุลฮิยะห์
36	Dil-roba	302	เครื่องสายอินเดีย	318	One of the guards pressed a button and Pashtu music filled the room. Tabla, harmonium, the whine of a dil-roba .	
37	Dostet darum	351	โดสเทท ดารัม	370	“Dostet darum.” I love you. “I love you back,” she said. I could hear the smile in her words. “And be careful.”	

38	Dozd	254	โจว	268	Before I could answer, he winked and said in a loud voice, "Of course no dozd would waste his time on a car as ugly as my brother's."	
39	Eid	47	เทศกาลอีด	50	On Eid , the three days of celebration after the holy month of Ramadan, Kabulis dressed in their best and newest clothes and visited their families.	แก้ไข: วันอีด และ เพิ่ม เชิงอรรถ: คือวันตรุษในศาสนา อิสลามมี 2 วัน คือวันอีดฟิฎร และวันอีดอัฎฮา
40	Eid Al Adha	83	เทศกาลอีด อัลด อัลดดา	88	TOMORROW IS THE TENTH DAY of Dhul-Hijjah, the last month of the Muslim calendar, and the first of three days of Eid AlAdha , or Eid-e-Qorban, as Afghans call it- a day to celebrate how the prophet Ibrahim almost sacrificed his own son for God.	แก้ไข: วันอีดอัฎฮา
41	Eid e Qorban	83	อีด อี โคบาน	88	TOMORROW IS THE TENTH DAY of Dhul-Hijjah, the last month of the Muslim calendar, and the first of three days of Eid AlAdha, or Eid-e-Qorban , as Afghans call it- a day to celebrate how the prophet Ibrahim almost sacrificed his own son for God.	แก้ไข: วันอีดกูรบาน

42	Eid Mubarak	47	อีดี มูบารัก	50	People hugged and kissed and greeted each other with “Eid Mubarak.” Happy Eid.	แก้ไข: อีดี ราชบัณฑิตยฯ: มูบารัก
43	Farsi	16	ฟาร์ซี	16	And not only did she teach classic Farsi literature at the university she was a descendant of the royal family, a fact that my father playfully rubbed in the skeptics’ faces by referring to her as “my princess.”	
44	Ferni	198	เฟอรรี่	208	Khala Jamila made kofta-meatballs and white rice-and white ferni .	
45	Ghazal	180	แบบกาซาล	189	I COULD HEAR CHATTER from the other side of the door, laughter, and Afghan music playing softly-it sounded like a classical ghazal by Ustad Sarahang.	
46	Goshkhor	41	ก๊อชคออร์	44	Some of the boys in Wazir Akbar Khan had nicknamed him Assef Goshkhor , or Assef “the Ear Eater.”	
47	Haddith	349	แฮ็ดดีท	367	They claimed it was in the Haddith . “I’ve thought about it,” Sohrab said.	ราชบัณฑิตยฯ: ฮะดีษ

48	Haji	75	ฮัจยี	80	“No, I was born in Karachi. But I did live in Kabul for a number of years. Share-Nau, near the Haji Yaghoub Mosque,” Faisal said.
49	Hadj	17	การไปแสวงบุญ หรือ ฮัจยี	17	He lectured us about the virtues of zakat and the duty of hadj ; he taught us the intricacies of performing the five daily namaz prayers, and made us memorize verses from the Koran-and though he never translated the words for us, he did stress, sometimes with the help of a stripped willow branch, that we had to pronounce the Arabic words correctly so God would hear us better.
50	Hazara	7	ฮাজারา	7	“You! The Hazara ! Look at me when I’m talking to you!” the soldier barked.
51	Hazarajat	45	ฮাজারาจัท	48	“Where will you go?” Baba asked. His voice was breaking. “ Hazarajat. ”

52	Hijab	188	ฮิญาบ	197	They dropped off passengers, men dressed in dark suits, women clad in black dresses, their heads covered with traditional white hijabs .	แก้ไข: เพิ่มเชิงอรรถอ้างอิง: ผ้าคลุมศีรษะของผู้หญิงมุสลิม ซึ่งศาสนาอิสลามระบุให้สวม ผ้าคลุมปิดจนถึงหน้าอก
53	Inshallah	36	อินชาอัลลาห์	38	“Someday, Inshallah , you will be a great writer,” Hassan said. “And people all over the world will read your stories.”	แก้ไข: อินชาอัลลอฮ์
54	Isfand	228	เมล็ดพันธุ์อิสฟานด์	242	She burned isfand for him on a skillet to cast out nazar, the evil eye. By the time Sohrab was two, he was calling her Sasa. The two of them were inseparable.	
55	Jadi	155	จาดี	163	In Afghanistan, yelda is the first night of the month of Jadi , the first night of winter, and the longest night of the year.	
56	Jai-namaz	372	ผ้ารองละหมาด	393	I throw my makeshift jai-namaz , my prayer rug, on the floor and I get on my knees, lower my forehead to the ground, my tears soaking through the sheet.	

57	Jan	19 34	จาน ที่รัก	36 37	- "May I have it, Amir jan ? I would very much like to read it." - Baba hardly ever used the term of endearment jan when he addressed me.	
58	jihad	249	สงครามจีฮัด	263	At fourteen, he and his father had joined the jihad against the Shorawi.	ราชบัณฑิตยฯ: สงครามญิฮาด
59	Kaka	34 90	คุณอา กะกา	36 95	- "Yes, give it to Kaka Rahim. I'm going upstairs to get ready." And with that, he left the room. - I rode with Baba, Rahim Khan, Kaka Homayoun-Baba had taught me at a young age to call any older male Kaka , or Uncle, and any older female, Khala, or Aunt.	
60	Kamyab	385	คัมแฮยบ	406	After all, life is not a Hindi movie. Zendagi migzara, Afghans like to say: Life goes on, unmindful of beginning, end, kamyab , nah-kam, crisis or catharsis, moving forward like a slow, dusty caravan of kochis.	
61	Khala	90	คาห์ลา	95	I rode with Baba, Rahim Khan, Kaka Homayoun-Baba had taught me at a young age to call any older male	

					Kaka, or Uncle, and any older female, Khala , or Aunt.	
62	Khan	1	ข่าน	1	One day last summer, my friend Rahim Khan called from Pakistan. He asked me to come see him.	
63	Khanum	146	ฮานัม	153	He nodded. "And what will you do while you wait to get good and get discovered? How will you earn money? If you marry, how will you support your khanum ?" I couldn't lift my eyes to meet his. "I'll... find a job."	
64	Khastegar	154	หนุ่ม	162	"I hear she is a decent girl, hardworking and kind. But no khastegars , no suitors, have knocked on the general's door since." Baba sighed.	
65	Khoda hafez	158	โหด ฮาเฟซ -ลาก่อน	166	"Oh. Good." I tipped my head and gave her a half smile. "I'll go now." Hadn't I already said that? " Khoda hafez. " " Khoda hafez. "	
66	KhoshtEEP	180	หล่อ	189	"You look khoshtEEP ," Baba said. Handsome. "Thank you, Baba. Are you all right? Do you feel up to this?"	

67	Kochi	28	โคชิ	29	We chased the Kochi , the nomads who passed through Kabul on their way to the mountains of the north.	
68	Kofta	15	คอฟต้า	15	We sat at a picnic table on the banks of the lake, just Baba and me, eating boiled eggs with kofta sandwiches-meatballs and pickles wrapped in naan.	
69	Kolcha	150	โคลชาส์	157	The flea market was where you sipped green tea with almond kolchas , and learned whose daughter had broken off an engagement and run off with her American boyfriend, who used to be Parchami-a communist-in Kabul, and who had bought a house with under-the-table money while still on welfare.	
70	Komak	171	ช่วยด้วย	180	"Komak!" I cried. "Somebody help!" I ran to Baba.	
71	Koran	8	พระคัมภีร์อัลกุรอาน	8	People had raised their eyebrows when Ali, a man who had memorized the Koran , married Sanaubar, a woman nineteen years younger, a beautiful but notoriously unscrupulous woman who lived up to her dishonorable reputation.	

72	Kuni	42	คูนิส	45	“Good morning, kunis! ” Assef exclaimed, waving. “Fag,” that was another of his favorite insults.	
73	Kursi	62	เคอร์ซี	65	I’d asked Ali to set up the kursi for us-which was basically an electric heater under a low table covered with a thick, quilted blanket.	
74	La illaha il Allah, Muhammad u rasul ullah.	373	ลา อิลลาฮา อิล อัลลาห์ มุฮัมมัด กู ราซูล กุลลาะห์	393	He says the boy had cut himself deeply and had lost a great deal of blood and my mouth begins to mutter that prayer again: La illaha il Allah, Muhammad u rasul ullah.	แก้ไข: ลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮ์ มุฮัมมัดร่อซูลุลลอฮ์
75	Laaf	13 91	แลฟ ไม้	13 96	- If the story had been about anyone else, it would have been dismissed as laaf , that Afghan tendency to exaggerate -"A hundred kites, Homayoun jan. No laaf . And the only one still flying at the end of the day was Amir's. He has the last kite at home, a beautiful blue kite. Hassan and Amir ran it together."	

76	Lafz	180	ลาฟซ์	189	When we arrived at the Taheris' home the next evening -for lafz , the ceremony of "giving word"	
77	Lawla	235	ดอกลอร์ล่า	249	I dream that lawla flowers will bloom in the streets of Kabul again and rubab music will play in the samovar houses and kites will fly in the skies.	
78	Lotfan	273	ลอตฟาน	287	" Lotfan ," I added. Please.	
79	Loya jirga	394	งานลอยยา เจอร์กา- งานประชุมสภา	415	We chatted about the difficult and maybe thankless job Karzai had in front of him, about the upcoming Loya jirga , and the king's imminent return to his homeland after twenty-eights years of exile.	
80	Madar	196	เมดาร์	206	"Is there any more rice, Madar ?" Soraya said.	
81	Mah-e-man	124	มา อี้ มาน	131	Ahesta boro, Mah-e-man , ahesta boro. Go slowly, my lovely moon, go slowly.	
82	Maghbool	193	สุกสว่าง	203	"What a lovely bride," one of them said, "Just look at her. So maghbool , like the moon." "Yes," the other said. "And pure too. Virtuous. No boyfriends."	

83	Mantu	71	มันตู	76	Music blasted. The smell of steamed mantu and fried pakora drifted from rooftops and open doors.	
84	Mashallah	35	มาซัลลาห์	37	I enjoyed your story very much. Mashallah , God has granted you a special talent.	แก้ไข: มาซาอัลลาฮฺ
85	Moalem	164	โมอาเล็ม	172	She started calling me Moalem Soraya, Teacher Soraya.” She laughed again.	
86	Moftakhir	143	มอฟทาเคียร์	150	“I am mofakhir , Amir,” he said. Proud. His eyes gleamed when he said that and I liked being on the receiving end of that look.	
87	Mojarad	159 159	มาจอราด ชายหนุ่ม	167 168	- But I’d asked her a question and if she answered, we’d be... well, we’d be chatting. Me a mojarad , a single young man, and she an unwed young woman. - And no father, especially a Pashtun with nang and namoos, would discuss a mojarad with his daughter, not unless the fellow in question was a khastegar, a suitor, who had done the honorable thing and sent his father to knock on the door.	

88	Moochi	55	มูชี	58	Saifo was a nearly blind old man who was a moochi by profession-a shoe repairman.	
89	Mord	293	มอร์ด	309	I know that I reopened my eyes when I heard people around me asking, “ Mord? Mord? Is he dead?”	
90	Morgh	395	โม่	416	Someone lighted coal in a barbecue and soon the smell of garlic and morgh kabob flooded my senses.	
91	Mujahedin	228	กลุ่มมูจาฮิดีน	242	Instead, the war raged on, this time between Afghans, the Mujahedin , against the Soviet puppet government of Najibullah, and Afghan refugees kept flocking to Pakistan.	
92	Nah-kam	385	นาคัม	406	After all, life is not a Hindi movie. <i>Zendagi migzara</i> , Afghans like to say: Life goes on, unmindful of beginning, end, <i>kamyab</i> , nah-kam , crisis or catharsis, moving forward like a slow, dusty caravan of <i>kochis</i> .	
93	Namaz	17	การละหมาด	17	He lectured us about the virtues of <i>zakat</i> and the duty of <i>hadj</i> ; he taught us the intricacies of performing the five daily namaz prayers, and made us memorize	แก้ไข: นมาซ และ เพิ่ม เชิงอรรถอ้างอิง: การละหมาด

					verses from the Koran-and though he never translated the words for us, he did stress, sometimes with the help of a stripped willow branch, that we had to pronounce the Arabic words correctly so God would hear us better.	
94	Naan	9	นาน	9	I remember one day, when I was eight, Ali was taking me to the bazarr to buy some naan .	
95	naswar	300	แนสวาร์	316	“Isn’t everyone?” he said. The men with the Kalashnikovs laughed. Their teeth were stained green with naswar .	
96	Nazar	228	นาซาร์	242	She burned isfand for him on a skillet to cast out nazar , the evil eye.	
97	Nazr	197	พินี่นาซร์	207	She told me that she was going to do nazr for me, a vow to have a sheep slaughtered and the meat given to the poor if my book was accepted.	แก๊ไข่: พินี่นะซร์
98	Nihari	211	นิฮารี	224	Rich scents, both pleasant and not so pleasant, drifted to me through the passenger window, the spicy aroma	

					of pakora and the nihari Baba had loved so much blended with the sting of diesel fumes, the stench of rot, garbage, and feces.	
99	Nika	184	พีนิกะ	193	He bought my tuxedo, and my traditional green suit for the nika —the swearing ceremony.	ราชบัณฑิตยฯ: พีนิกายี
100	padar	152	เพดาร์	152	“ Padar jan, you forgot your tea.” A young woman’s voice.	
101	Pakol	250	หมวกพาโคล	263	On his head, he wore a brown pakol , tilted slightly to one side, like the Tajik hero Ahmad Shah Massoud—referred to by Tajiks as “the Lion of Panjsher.”	
102	Pakora	71	พาโคร่า	76	My roommates’ families—old women in bright shalwar-kameezes, children, men wearing skullcaps--shuffled noisily in and out of the room. They brought with them pakoras , naan, sa, nosas, biryani.	
103	Panjpar	62	พันจปาร์	65	Hassan and I sat under the kursi and played panjpar as wind-rattled tree branches tapped on the window.	
104	Pari	107	นางฟ้า	113	He nodded. “It’s true. I was eighteen. Her name was	

					Homaira. She was a Hazara, the daughter of our neighbor's servants. She was as beautiful as a pari , light brown hair, big hazel eyes... she had this laugh... I can still hear it sometimes.”	
105	Pashtuns	10	ชาวพาทตูน	10	It said the Hazaras had tried to rise against the Pashtuns in the nineteenth century, but the Pashtuns had “quelled them with unspeakable violence.”	
106	Pirhan-tumban	301	ชุดเพ ร่าฮาน ต้ม บาน	318	He was dressed much as I was, though I suppose it was really the other way around: a rough-woven wool blanket wrapped over a gray pirhan-tumban and a vest.	
107	Qabuli	150	คาบูลี	157	There was an unspoken code of behavior among Afghans at the flea market: You greeted the guy across the aisle, you invited him for a bite of potato bolani or a little qabuli , and you chatted.	
108	Qiyamat	17	วันกิยามะห์	17	He told us one day that Islam considered drinking a terrible sin; those who drank would answer for their sin on the day of Qiyamat , Judgment Day.	

109	Qurma	53	กูรหมา	56	The wives and daughters served dinner-rice, kofta, and chicken qurma -at sundown.	
110	Quwat	44	ปอดแหก	48	- "I'll ask the president to do what the king didn't have the quwat to do. To rid Afghanistan of all the dirty, kasseef Hazaras."	
111	Rafiq	123	ราฟิค	130	The rafiqs , the comrades, were everywhere and they'd split Kabul into two groups: those who eavesdropped and those who didn't.	
112	Ramadan	47	รอมมะฎอน	50	On Eid, the three days of celebration after the holy month of Ramadan , Kabulis dressed in their best and newest clothes and visited their families.	ราชบัณฑิตยฯ: เราะมะฎอน
113	Roussi	126	ไ้รูซซี	133	The Russian soldier said something to Karim, a smile creasing his lips. "Agha sahib," Karim said, "these Roussi are not like us. They understand nothing about respect, honor."	
114	Rubab	133	รูباب	140	And music, some thing old and familiar, I think it's Ya Mowlah on rubab strings.	

115	Rupia	81	รูเปีย	86	"A rupia each, children. Just one rupia each and I will part the curtain of truth." The old man sits against a mud wall.	
116	Sabzi challow	187	ซาบซี ชัลลาว	196	A MONTH AFTER THE WEDDING, the Taheris, Sharif, his wife Suzy, and several of Soraya's aunts came over to our apartment for dinner. Soraya made sabzi challow -white rice with spinach and lamb.	
117	Salaam alaykum	49	ซาลาม อาเลย์คুম	52	" Salaam alaykum ," Hassan said uncertainly. He gave a polite tip of the head, but his eyes sought his father behind him.	แก้ไข: สลาม อะลัยคুম
118	Saratan	15	ซาราแทน	15	"I think I have saratan ," I said. Cancer. Baba lifted his head from the pages flapping in the breeze.	
119	Sawl-e-Nau	369	วันซอร์ล อี นาอู	413	The previous Thursday, the first day of spring, had been the Afghan New Year's Day-the Sawl-e-Nau -and Afghans in the Bay Area had planned celebrations throughout the East Bay and the peninsula.	

120	Seh-parcha	369	ว่าว	417	“Hold this,” I said. I gave my cup of tea to Soraya. I excused myself and walked over to the kite stand, my shoes squishing on the wet grass. I pointed to a yellow seh-parcha .
121	Shahnamah	31	ชาห์นามาห์	33	Hassan’s favorite book by far was the Shahnamah , the tenth-century epic of ancient Persian heroes.
122	Shalwar-kameez	323	ชุดชาลวาร์ คามีซ เซ็ส	340	My roommates’ families-old women in bright shalwar-kameezes , children, men wearing skullcaps-shuffled noisily in and out of the room.
123	Shari’a	250	ชะรีอะห์	264	Farid was first on- the list of preparations Rahim Khan and I made, a list that included exchanging dollars for Kaldar and Afghani bills, my garment and pakol- ironically, I’d never worn either when I’d actually lived in Afghanistan—the Polaroid of Hassan and Sohrab, and, finally, perhaps the most important item: an artificial beard, black and chest length, Shari’a friendly-or at least the Taliban version of Shari’a .

124	Sherjangi	21	เชอร์แจงกิ	21	IN SCHOOL, we used to play a game called Sherjangi , or “Battle of the Poems.”	
125	Shi'a	8	นิกายชีอะห์	8	Like Ali, she was a Shi'a Muslim and an ethnic Hazara.	ราชบัณฑิตยฯ: นิกายชีอะฮ์
126	Shirini-khori	183	พืชรินิ-โฮริ	192	ACCORDING TO TRADITION, Soraya's family would have thrown the engagement party the Shirini-khori -or “Eating of the Sweets” ceremony.	
127	Shorawi	121	โชราวี	128	Karim was a people smuggler--it was a pretty lucrative business then, driving people out of Shorawi -occupied Kabul to the relative safety of Pakistan.	
128	Shorwa	186	ซูป	196	- She gave him his pain pills, washed his clothes, read him the international section of the newspaper every afternoon, She cooked his favorite dish, potato shorwa , though he could scarcely eat more than a few spoonfuls, and took him out every day for a brief walk around the block.	
		258	ชอร์วา	271	- A SHORT WHILE LATER, Maryam and her mother brought two steaming bowls of vegetable shorwa and	

					two loaves of bread. "I'm sorry we can't offer you meat," Wahid said. "Only the Taliban can afford meat now."	
129	Sunni	10	นิกายสุหนี่	10	The book said part of the reason Pashtuns had oppressed the Hazaras was that Pashtuns were Sunni Muslims, while Hazaras were Shi'a.	ราชบัณฑิตยฯ: นิกายซุนนีย์
130	Surrahs	188	เซอร์ราห์	197	A mullah chanted surrahs from the Koran into a microphone.	ราชบัณฑิตยฯ: ซูเราะฮ์ แก้ไข: เพิ่มเชิงอรรถอ้างอิง: ชื่อเรียกบทแต่ละบทในคัมภีร์ อัลกุรอาน
131	Tabla	67	กลองทาบลา	71	The immensely popular Ahmad Zahir had revolutionized Afghan music and outraged the purists by adding electric guitars, drums, and horns to the traditional tabla and harmonium; on stage or at parties, he shirked the austere and nearly morose stance of older singers and actually smiled when he sang-sometimes even at women.	

132	Tajik	248	ชาวทาจิก	262	He was a Tajik , a lanky, dark man with a weather-beaten face, narrow shoulders, and a long neck punctuated by a protruding Adam's apple that only peeked from behind his beard when he turned his head.
133	Tandoor	221	เตาดินเผาที่นอร์ด	235	We'd gone to Dadkhoda's Kabob House afterward, across from Cinema Park, had lamb kabob with freshly baked naan from the tandoor .
134	Tar	54	สายป่าน	56	We spent hours every day shaving bamboo for the center and cross spars, cutting the thin tissue paper which made for easy dipping and recovery and then, of course, we had to make our own string, or tar .
135	Tashakor	50	ทาชาคอร์	54	He muttered something I didn't understand. I put my ear to his mouth. He whispered it again. " Tashakor. " Thank you.
136	Toophan agha	13	ตูฟาน อัคคา	13	It was Rahim Khan who first referred to him as what eventually became Baba's famous nickname, Toophan

					agha, or “Mr. Hurricane.”	
137	Topeh chasht	265	โทเปห์ ชาสต์	279	It was from those mountains that I remember the firing of the Topeh chasht , the “noon cannon.”	
138	Wah wah	91	วَاه์ วَاه์	97	“Congratulations,” Kaka Homayoun said. His first wife, the one with the warts, clapped her hands. “ Wah wah , Amir jan, we’re all so proud of you!” she said.	
139	Yateem	274	กำพ้อ	288	“More than we have room for. About two hundred and fifty,” Zaman said over his shoulder. “But they’re not all yateem . Many of them have lost their fathers in the war, and their mothers can’t feed them because the Taliban don’t allow them to work.	
140	Yelda	155	เยลด้า	163	In Afghanistan, yelda is the first night of the month of Jadi, the first night of winter, and the longest night of the year.	
141	Zakat	17	การบริจาคทาน หรือ ที่เรียกว่า ซะกาต	17	- He lectured us about the virtues of zakat and the duty of hadj; he taught us the intricacies of performing the five daily namaz prayers, and made us memorize	

		197	ชะกาด	208	<p>verses from the Koran-and though he never translated the words for us, he did stress, sometimes with the help of a stripped willow branch, that we had to pronounce the Arabic words correctly so God would hear us better.</p> <p>- "Please, no nazr, Khala jan,"I said, kissing her face. "Just do zakat, give the money to someone in need, okay? No sheep killing."</p>	
142	Zendagi migzara	152	เซินดากี้ มิกซารา	159	<p>General Taheri managed a simultaneously sad and polite smile, heaved a sigh, and gently patted Baba's shoulder. "Zendagi migzara," he said. Life goes on. He turned his eyes to me.</p>	

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยขอรายงานข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลประกอบการวิจัยเรื่องแนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมของวิชญ์ฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ ในนวนิยายแปลเรื่อง *เด็กเก็บว่าว* ผู้วิจัยเห็นว่าการสัมภาษณ์ผู้แปลนั้นเป็นประโยชน์อย่างมากในการวิเคราะห์และสรุปผลว่าแนวทางที่ผู้แปลเลือกใช้จะตรงหรือแตกต่างจากสิ่งที่ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานของการวิจัยหรือไม่ รายละเอียดของการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

4.1 การกำหนดกรอบการสัมภาษณ์

4.1.1 บุคคลที่จะให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์คือ คุณวิชญ์ฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิหรือนัฐ ซึ่งเป็นนักเขียน นักแปลและเจ้าของสำนักพิมพ์คณศบุรี ผู้แปลนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* หรือ *เด็กเก็บว่าว*

4.1.2 วันและเวลา

ผู้วิจัยนัดขอสัมภาษณ์ที่นัฐ ในวันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2558 เวลา 19.30 น. และเสร็จสิ้นเวลา 20.30 น. โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง

4.1.3 สถานที่สัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้แปล ณ ร้าน Au Bon Pain สาขา The Promenade

4.1.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้โทรศัพท์มือถือ iPhone 6 ในการบันทึกเสียงและบันทึกภาพผู้แปลและผู้วิจัยโดยใช้แอปพลิเคชัน Voice Memo ในการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพิมพ์คำศัพท์ทางวัฒนธรรมอิสลามและวัฒนธรรมอักษร์กันในภาษาต้นฉบับและฉบับแปลเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์

4.1.5 คำถามที่สัมภาษณ์

ผู้วิจัยกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่หนึ่ง: คำถามเกี่ยวกับผู้แปล

1. ผู้แปลเข้ามาทำหน้าที่แปลนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* ได้อย่างไร

ส่วนที่สอง: คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนการแปลและแนวทางการแปลเรื่อง *The Kite Runner*

1. ผู้แปลวางแผนการแปลนวนิยายเรื่องนี้อย่างไร และขั้นตอนการแปลนวนิยายเรื่องนี้เป็น

อย่างไร ผู้แปลมีส่วนตั้งชื่อเรื่องภาษาไทยหรือไม่

2. ผู้แปลใช้หลักเกณฑ์ใดในการพิจารณาและตัดสินใจว่าจะใช้กลวิธีการแปลใดแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมอัฟกันและวัฒนธรรมอิสลาม
3. ทักษะที่ผู้แปลมีต่อกลวิธีการแปลซึ่งในที่นี้คือการทับศัพท์ในการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมในนวนิยาย
4. สำนักพิมพ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับนวนิยายเรื่องนี้ในขั้นตอนใดบ้าง
5. ผู้แปลคิดว่าสิ่งใดยากที่สุดในการแปลนวนิยายเรื่องนี้

4.2 รายงานผลการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้แปลตามที่กำหนดไว้ในกรอบการสัมภาษณ์ ผู้แปลได้ให้ความเห็นต่อคำถามทั้ง 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

คำถามข้อที่ 1 ผู้แปลเข้ามาทำหน้าที่แปลนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* ได้อย่างไร

คำตอบ ผู้แปลรับงานแปลผ่านทาง Literary Agency ชื่อ Tuttle-Mori Agency โดยเอเจนซีเสนอนวนิยายหลายเรื่องมาที่สำนักพิมพ์ ณ บานวรรณกรรม ขณะนั้นทางสำนักพิมพ์กำลังขยายสาขาด้านวรรณกรรมภาษาอังกฤษ เอเจนซีแนะนำเรื่อง *The Kite Runner* เป็นพิเศษเพราะเป็นวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลจากหลายเวที หลังจากผู้แปลอ่านนวนิยายเรื่องดังกล่าวโดยใช้เวลาเพียง 2 วัน ได้ตัดสินใจที่จะแปลหนังสือนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* เป็นภาษาไทย

คำถามข้อที่ 2 ผู้แปลวางแผนการแปลนวนิยายเรื่องนี้อย่างไร ขั้นตอนการแปลเป็นอย่างไร และผู้แปลมีส่วนตั้งชื่อเรื่องภาษาไทยหรือไม่

คำตอบ ในตอนแรกผู้แปลคิดว่าน่าจะใช้เวลา 2 อาทิตย์ในการแปลนวนิยายเรื่องดังกล่าวเป็นภาษาไทย แต่ในความเป็นจริงแล้ว การแปลเรื่อง *The Kite Runner* ใช้เวลาประมาณสามเดือนเกือบสี่เดือนจึงจะเสร็จ เนื่องจากผู้แปลพบรายละเอียดปลีกย่อยด้านสำนวน ภาษาและคำศัพท์ทางวัฒนธรรมคือ คำศัพท์ภาษาฟาร์ซีเกี่ยวกับวัฒนธรรมอัฟกันและคำศัพท์ทางศาสนาอิสลามที่ผู้แปลต้องใช้เวลาศึกษาและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้ได้คำแปลที่ถูกต้องและตรงกับต้นฉบับมากที่สุด ผู้แปลมีขั้นตอนในการแปลเริ่มจากอ่านนวนิยายให้จบหนึ่งรอบ จากนั้นจึงลงมือแปลโดยแปลจนจบทั้งเรื่องก่อนที่จะตรวจทานอีกครั้งหลังจากที่สำนักพิมพ์ทำ artworks ของหนังสือเสร็จ ผู้แปลมี Reader หรือผู้ตรวจเรื่องประจำที่ช่วยดูและตรวจทานงานแปลอีกทางหนึ่ง

ในส่วนของการแปลชื่อเรื่องนั้น ผู้แปลเล่าว่าเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้แปลกับสำนักพิมพ์ ผู้แปลเสนอความคิดว่าควรแปลชื่อเรื่อง *The Kite Runner* เป็นภาษาไทยว่า *เด็กเก็บวาว* เพื่อต้องการรักษาน้ำเสียงและน้ำหนักของชื่อเรื่องของตัวบทต้นฉบับ ทั้งนี้มีการถกเถียงกันเรื่องชื่อเรื่อง หากจะแปลว่า “แรงลมคมปาน” ผู้แปลคิดว่าจะไม่ตรงกับน้ำเสียงจริงของต้นฉบับ เพราะชื่อเรื่องของตัวบทต้นฉบับนั้นราบเรียบ หากแปลว่า “แรงลมคมปาน” จะให้ความรู้สึกหิวหาวและไม่สะท้อนสำนวนการเขียนของผู้ประพันธ์

คำถามข้อที่ 3 ผู้แปลใช้หลักเกณฑ์ใดในการพิจารณาและตัดสินใจว่าจะใช้กลวิธีการแปลแบบไหนในการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมอักษร์กันและวัฒนธรรมอิสลาม

คำตอบ ผู้แปลอธิบายว่าขณะที่อ่านนวนิยายสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ในทันทีโดยไม่ต้องนั่งแปล เนื่องจากผู้แปลมีทักษะภาษาอังกฤษที่ดีเยี่ยมเพราะใช้ชีวิตอยู่ที่สหรัฐอเมริกาเป็นเวลามากกว่ายี่สิบปี ผู้แปลจึงคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษแบบ American-English ที่ผู้ประพันธ์ใช้ประพันธ์นวนิยายเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตามผู้แปลพบว่าหลังจากที่ลงมือแปลนวนิยายเป็นภาษาไทยแล้วกลับไม่ง่ายอย่างที่คิดไว้ เพราะผู้แปลต้องทำความเข้าใจกับคำศัพท์ภาษาไทยที่จะใช้ถ่ายทอด ทั้งยังมีคำศัพท์ภาษาฟาร์ซีซึ่งเป็นภาษาของประเทศอัฟกานิสถานเพิ่มเข้ามาอีกด้วย

ผู้แปลตระหนักว่าการแปลที่ดีนั้นต้องรักษาอรรถรสของตัวบทต้นฉบับ รักษา น้ำเสียง โทน อารมณ์ของตัวบทต้นฉบับให้ได้มากที่สุด ดังนั้นในการแปลนวนิยายเรื่องนี้จึงไม่มีการอ่านรวบรัดแล้วแปลตามความเข้าใจ แต่จะแปลประโยคต่อประโยค บางครั้งเมื่อพบประโยคภาษาอังกฤษที่ผลอยู่ข้างหน้าเหตุการณ์ ผู้แปลจะเรียบเรียงประโยคใหม่ให้เป็นลักษณะของประโยคแบบภาษาไทย นอกจากนี้การที่ผู้แปลเป็นนักเขียนด้วยยิ่งทำให้รู้สึกว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะเก็บน้ำหนักของประโยคหรือเสียงของนักเขียนขณะที่บรรยายเรื่องราว ผู้แปลเห็นว่านักแปลมีหน้าที่ถ่ายทอดงานแปล จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องแปลโดยรักษาอรรถรสและความหมายให้เทียบเคียงกับต้นฉบับมากที่สุด เป็นความท้าทายอย่างหนึ่ง เมื่อผู้แปลมีจุดประสงค์ดังกล่าวข้างต้นชัดเจนแล้วนั้น ในการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมอักษร์กันและคำศัพท์ทางศาสนาอิสลาม ผู้แปลจึงเห็นว่าการแปลโดยการทับศัพท์ มีทั้งการทับศัพท์ที่มีคำไทยประกอบ การทับศัพท์ที่เป็นการถ่ายเสียงเพียงอย่างเดียวแต่มีเชิงอรรถขยายความประกอบเป็นการแปลที่เหมาะสมที่สุดที่จะใช้แปลถ้อยคำเหล่านั้น

คำถามข้อที่ 4 ทักษะคนที่ผู้แปลมีต่อกลวิธีการแปล ในที่นี้คือการใช้คำทับศัพท์ที่ใช้ในการแปล คำศัพท์ทางวัฒนธรรมในนวนิยาย

คำตอบ ผู้แปลเลือกใช้การทับศัพท์เนื่องจากเห็นว่าวิธีการทับศัพท์นี้เป็นการรักษากลิ่นของสถานที่ เหตุการณ์ และวัฒนธรรมนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสมที่สุด ผู้แปลยกตัวอย่าง คำว่า Inshallah ที่ทับศัพท์ว่า “อินซัลลาห์” เพราะเห็นว่าหากแปลเป็นภาษาไทยว่า “ตามประสงค์ของพระเจ้าเป็นเจ้า” จะเป็นบริบทภาษาไทยเกินไป ไม่สะท้อนวัฒนธรรมทางศาสนาอิสลามมากเท่าใดนัก อีกทั้งปกติแล้วคนมุสลิมต่างคุ้นเคยกับวลี “อินซัลลาห์” เมื่ออุทานด้วยความยินดี

คำถามข้อที่ 5 สำนักพิมพ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับนวนิยายเรื่องนี้ในขั้นตอนใดบ้าง

คำตอบ ผู้แปลอธิบายว่าสำนักพิมพ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับนวนิยายแปลเรื่อง *เด็กเก็บว้าว* นี้ ตั้งแต่ตอนเริ่มแรกในการเลือกวรรณกรรมภาษาอังกฤษที่จะนำมาถ่ายทอดเป็นภาษาไทย ต่อมาเป็นส่วนของเรื่องชื่อเรื่องที่ต้องผู้แปลและสำนักพิมพ์ร่วมกันพิจารณาว่าจะใช้ชื่อใดระหว่าง *เด็กเก็บว้าว* และ *แรงลมคมปาน* นอกจากนี้ สำนักพิมพ์เป็นผู้รับผิดชอบในการทำ artworks หรือการออกแบบและจัดหน้าหนังสือ ผู้แปลจะกลับมาอ่านสิ่งที่ตนแปลอีกครั้งเพื่อตรวจแก้เมื่อสำนักพิมพ์ทำ artworks เสร็จเรียบร้อยแล้ว และขั้นตอนสุดท้ายที่สำนักพิมพ์ยังมีส่วนร่วมคือ ขั้นตอนของการพิสูจน์อักษร หรือ proofreading

คำถามข้อที่ 6 ผู้แปลคิดว่าสิ่งใดยากที่สุดในการแปลนวนิยายเรื่องนี้

คำตอบ ผู้แปลอธิบายว่าสิ่งที่ยากที่สุดในการแปลหนังสือทุกๆ เล่มคือ การที่ผู้แปลมีความรู้ในด้านภาษาหรือเรื่องนั้นๆ ลึกซึ้งหรือมากขึ้น ทำให้ตระหนักว่าบางครั้งสิ่งที่เคยเข้าใจ ที่เป็นความรู้พื้นฐาน นั้นไม่ถูกต้องเสมอไป ผู้แปลจึงต้องทำความเข้าใจเสียใหม่ หรือหาความรู้เรื่องนั้นๆ เพิ่มเติม ผู้แปลยกตัวอย่างเรื่อง *สีน้ำตาล* ที่เมื่อก่อนเคยรู้จักว่า *สีน้ำตาลมีเฉดสีเดียว* ต่อมาเมื่อมีผู้แปลมีความรู้เพิ่มขึ้นได้เรียนรู้ว่ามีคำที่สื่อถึง *สีน้ำตาล* ในภาษาอังกฤษมากมาย เช่น *สีน้ำตาลกาแฟไม่ใส่นม* *สีน้ำตาลแบบกาแฟคาปูชิโน* หรือคำว่า *consideration* ที่ไม่ได้แปลว่าพิจารณาเพียงอย่างเดียว แต่มีความหมายอย่างอื่นอีกขึ้นอยู่กับบริบทที่ประกอบ

ในความเห็นของผู้แปลนั้นความยากในการแปลนวนิยายแต่ละเรื่องขึ้นอยู่กับความสามารถด้านภาษาทั้งภาษาตัวบทต้นฉบับและภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาผู้รับสารปลายทาง ผู้แปลยกตัวอย่างว่าแม้ตนเองชอบและสนใจนวนิยายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่หากนวนิยายเหล่านั้นมีตัวบทต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษแบบ British-

English หรือแบบ Irish-English ที่ผู้แปลไม่คุ้นเคย ผู้แปลไม่อาจหาญแปลนวนิยายเหล่านั้น เพราะแม้ผู้อ่านสามารถอ่านรู้เรื่องและเข้าใจแต่รู้สึกว่ตนเองยังตีความหมายของภาษาอังกฤษที่ตนไม่ถนัดไม่แตกฉาน อาจส่งผลให้การถ่ายทอดเป็นภาษาไทยไม่ดีเทียบเท่ากับต้นฉบับ

นอกจากนี้ผู้แปลคิดว่านักแปลจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะแปลนั้นๆ จึงจะแปลได้ถูกต้องตามที่นักเขียนต้องการสื่อ หากนักแปลมีความรู้เรื่องดังกล่าวน้อยควรค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม อาทิ ในการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมอัฟกันและศาสนาอิสลาม ผู้แปลพยายามหาความรู้ที่คิดว่าตนยังไม่รู้ เรื่องอาหาร รายละเอียดของประเทศอัฟกานิสถาน การเล่นเกม หรือหลักคำสอนและการปฏิบัติของศาสนาอิสลาม โดยถามจากผู้ประพันธ์ บุคคลรอบตัวที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องนั้นๆ รวมทั้งการค้นคว้าด้วยตนเองจากในหนังสือหรือเว็บไซต์ เพื่อทำความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดออกคำศัพท์ดังกล่าวออกมาได้ตรงกับต้นฉบับมากที่สุดโดยที่ผู้อ่านปลายทางสามารถเข้าใจและเห็นภาพชัดเจน

4.3 การสังเคราะห์ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงทฤษฎีร่วมกับผลจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์คุณวิษณุฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ ผู้วิจัยได้ข้อสรุป ดังนี้

1. ผู้แปลใช้คำทับศัพท์ในการแก้ปัญหาการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมอัฟกันและวัฒนธรรมอิสลาม เนื่องจากต้องการรักษาอรรถรสของเรื่องไว้ให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด
2. ผู้แปลยอมรับว่าการมีความรอบรู้เรื่องที่จะแปลเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมง่ายขึ้นและถูกต้องตรงกับความหมายของต้นฉบับ แต่เนื่องจากมีระยะเวลาในการแปลจำกัด ผู้แปลยอมรับว่าคำศัพท์ทางวัฒนธรรมบางคำยังไม่ตรงใจของผู้แปลนัก แต่มั่นใจว่าหากมีเวลาทำงานแปลเพิ่มจะสามารถค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับค่านิยม ขนบธรรมเนียมในสังคมอัฟกันและวัฒนธรรมของศาสนาอิสลามได้และจะถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาปลายทางได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น
3. ผู้แปลไม่ได้อ้างอิงเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอาหรับที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามตามหลักของราชบัณฑิตยสถานทุกคำ
4. แนวทางการแปลของผู้แปลนั้นสอดคล้องกับสมมุติฐานของผู้วิจัย คือ ในการแปลคำศัพท์ต่างวัฒนธรรม ผู้แปลใช้กลวิธีการทับศัพท์ ได้แก่ การทับศัพท์แบบมีคำไทยผสม และ การทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสมแต่มีเชิงอรรถอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้ได้คำแปลที่เทียบเท่ากับในภาษาต้นฉบับ ผู้แปลทำความเข้าใจและตีความคำศัพท์ต่างวัฒนธรรมก่อนที่จะถ่ายทอดเป็นภาษาไทย

นอกจากนี้ผู้แปลยังเห็นพ้องกับผู้วิจัยว่าการศึกษาเรื่องความเชื่อและหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม การค้นคว้าหาความรู้เรื่องวัฒนธรรมอัฟกันเพิ่มเติมจะช่วยให้ผู้แปลเข้าใจและสามารถผลิตบทแปลที่มีใจความ จังหวะลีลา ถ้อยคำสำนวน และคุณภาพใกล้เคียงต้นฉบับได้มากที่สุด

อย่างไรก็ดีผู้แปลไม่ได้ใช้การแปลแบบตรงตัวตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานไว้ เนื่องจากคำศัพท์ต่างวัฒนธรรมนั้นเป็นคำศัพท์ภาษาฟาร์ซี ซึ่งไม่ตรงกับคำในภาษาไทย จึงไม่สามารถใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวได้ แต่ใช้กลวิธีการทับศัพท์เป็นส่วนใหญ่

แม้ว่าผู้แปลไม่ใช่อำนาจทฤษฎีการแปลในการทำงานแปล แต่เหตุผลและความคิดเห็นของผู้แปลสอดคล้องกับแนวคิดของ Newmark ที่ พิมชนก พึ่งบุญ ณ อยุธยา (2552) ให้ข้อสรุปว่าการใช้คำทับศัพท์ช่วยสร้างสีสันละบรรยากาศของการเล่าเรื่อง และเป็นการเน้นวัฒนธรรมภาษาต้นทาง และในการแปลคำศัพท์เฉพาะทางวัฒนธรรม ผู้แปลต้องตระหนักถึงวัตถุประสงค์ในการแปล ประเภทของตัวบทและความสามารถของผู้อ่านด้วยเช่นกัน

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาแนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมของวิชญ์ศตร วิเศษสุวรรณภูมิ ในนวนิยายแปลเรื่อง*เด็กเก็บข้าว* สามารถสรุปผลการวิจัย ทบทวนสมมุติฐานและให้ข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัยและทบทวนสมมุติฐาน

สารนิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม อันได้แก่ วัฒนธรรมสาขามนุษยศาสตร์ สาขาศิลปะ สาขาคหกรรมศิลป์ และสาขากีฬาและนันทนาการที่ปรากฏในนวนิยายแปลเรื่อง*เด็กเก็บข้าว* ภายใต้สมมุติฐานว่าต้องใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานแปลและวัฒนธรรม ได้แก่ ทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์ของคริสตีอานเน่ นอร์ด ทฤษฎีการวิเคราะห์ตัวบทประเภทวรรณกรรมของทอมลินสันและลินซ์-บราวน์ แนวทางการแปลแบบตรงตัวของมิลเดรด แอล. ลาร์สัน แนวทางการแปลแบบตีความของฌอง เดอลีล และการใช้คำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน รวมถึงต้องศึกษานิยาม ความหมาย และประเภทของวัฒนธรรม รวมไปถึงการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมของศาสนาอิสลามและวัฒนธรรมอัฟกัน โดยนำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ร่วมกับเหตุผลและทัศนคติของผู้แปลที่มีต่อกลวิธีการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์

การศึกษาแนวทางการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมในเรื่อง*เด็กเก็บข้าว* พบว่า มี 2 รูปแบบหลัก คือ 1) การใช้คำทับศัพท์ โดยแบ่งย่อยเป็น 1.1) การใช้คำทับศัพท์แบบมีคำไทยผสม 1.2) การใช้คำทับศัพท์แบบไม่มีคำไทยผสม ผู้แปลนิยมใช้การทับศัพท์ภาษาอังกฤษแบบไม่มีคำไทยผสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54 ของจำนวนคำศัพท์ทางวัฒนธรรมทั้งหมดที่มีการแปล และ 2) การแปลแบบตีความแล้วถ่ายทอดด้วยคำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาปลายทาง

จากการสัมภาษณ์ผู้แปลเพื่อศึกษาเหตุผลและทัศนคติของผู้แปลพบว่า ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการทับศัพท์เป็นหลักในการแก้ปัญหาคำศัพท์เฉพาะทางวัฒนธรรมและเพื่อรักษาอรรถรสของเรื่องไว้ไม่ให้สูญไป และยังพบว่าผู้แปลมีความรู้เรื่องโครงสร้างของตัวบทประเภทวรรณกรรมเป็นอย่างดี แม้ไม่ได้ศึกษาทฤษฎีด้านวรรณกรรม ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้แปลเป็นนักเขียนที่มีผลงานการเขียนทั้งเรื่องสั้นและนวนิยายเรื่องยาว ผู้แปลจึงนำความรู้และประสบการณ์ตรงของตนเองที่สั่งสมมาปรับใช้ในการแปล

ในเรื่องกลวิธีการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม ผู้แปลใช้การทับศัพท์และการตีความแล้วจึงนำมาถ่ายทอดด้วยคำที่รู้จักกันในวัฒนธรรมภาษาปลายทาง อย่างไรก็ตามผู้แปลไม่ใช้กลวิธี

การแปลแบบตรงตัวเนื่องจากคิดว่าไม่เหมาะสมกับการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ผู้แปลยังยอมรับว่าการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องวัฒนธรรมอักษันและศาสนาอิสลามช่วยให้เข้าใจและทำงานแปลได้อย่างถูกต้อง ได้บทแปลที่เทียบเคียงกับต้นฉบับมากที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่าสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้มีความเป็นไปได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและประมวลความรู้ที่ได้จากการทำวิจัย ผู้แปลมีความเห็นว่าสิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้ผู้แปลสามารถแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมได้อย่างถูกต้อง ตรงตามที่คุณเขียนต้องการ สื่อสารถึงผู้อ่าน คือความรู้และความเข้าใจของผู้แปลเองที่มีต่อตัวบทต้นฉบับ ดังเช่นในกรณีของนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* ที่เต็มไปด้วยคำศัพท์ทางวัฒนธรรม ทั้งวัฒนธรรมอักษันและวัฒนธรรมของศาสนาอิสลาม ผู้วิจัยพบว่าวัฒนธรรมอิสลามในสังคมอักษันนั้นมีส่วนที่ต่างจากวัฒนธรรมอิสลามในสังคมไทย ผู้แปลควรต้องคำนึงถึงความแตกต่างนี้และต้องพยายามค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพราะขอบประเพณีในแต่ละวัฒนธรรมล้วนมีเหตุและผลที่ส่งเสริมให้เกิดเหตุการณ์ในนวนิยายนั้นๆ ยิ่งผู้แปลมีความรู้ในเรื่องที่จะแปลมากเท่าไรจะช่วยให้การแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรมนั้นสมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลและความรู้ต่างๆ ในสารนิพนธ์ฉบับนี้จะช่วยเป็นแนวทางให้แก่ผู้สนใจการแปลที่มีประเด็นปัญหาด้านคำศัพท์ทางวัฒนธรรมจะได้นำไปประยุกต์ใช้ปรับปรุงและพัฒนาให้ไดงานแปลที่มีคุณภาพต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงวัฒนธรรม. ความหมายของวัฒนธรรม. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://www.m-culture.go.th/index.php/th.\[2 เมษายน 2550](http://www.m-culture.go.th/index.php/th.[2 เมษายน 2550)
- กวี จงกิจถาวร และคนอื่นๆ. อัฟกานิสถาน. กรุงเทพฯ: โครงการอาณานิคมศึกษา 5 ภูมิภาค ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. 2545.
- ณรงค์ เส็งประชา. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. 2539.
- ดวงตา สุพล. ทฤษฎีและกลวิธีการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545.
- ดุษฎี สัมบุญณานนท์. การถ่ายทอดคำศัพท์ในวัฒนธรรมเบงกาลีและหลักคำสอนในศาสนาอิสลามในนวนิยายเรื่อง Brick Lane. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการแปล คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2554.
- เชวง จันทรวงศ์. การแปลเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. 2528.
- ซอและห์ มีสุวรรณ. ประวัติและพัฒนาการของปรัชญาซูฟี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.islammore.com/main/content.php?page=sub&category=4&id=1228>. [18 มกราคม 2554]
- บรรจง ปินกาชัน. อิสลามสำหรับผู้เริ่มสนใจอิสลาม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์. 2539.
- ประจิตพร ยุทธยาจารย์. กลวิธีการแก้ปัญหาการแปลนวนิยายระหว่างวัฒนธรรมเรื่อง East Wind : West Wind (อีสต์วินด์ : เวสต์วินด์) ของ Pearl S. Buck (เพิร์ลเอส. บัก). สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการแปล คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551.
- ภาวดี มหาจันทร์. ประวัติศาสตร์เอเชียใต้. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. 2527.
- มณีรัตน์ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา. การแปล: หลักการและการวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548.
- รัชนีโรจน์ กุลดำรง. ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปล: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2552.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

2546.

ราชบัณฑิตยสถาน. หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอาหรับฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ:

ราชบัณฑิตยสถาน. 2554.

วรรณภา แสงอร่ามเรือง. ทฤษฎีและหลักการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงาน

วิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2552.

วัลยา วิวัฒน์ศร. การแปลวรรณกรรม. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ. 2545.

สัจฉวี สายบัว. หลักการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

2540.

สินัน. ผาด พาสีกรณ์ ลูกไม้ติดต้น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.praphansarn.com>

[/article/detail/927%202551](http://www.praphansarn.com/article/detail/927%202551). [5 ตุลาคม 2550]

สุพรรณิ ปิ่นมณี. การแปลขั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. 2552.

สุรชาติ บำรุงสุข. สงครามอัฟกานิสถาน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิถึทรรศน์. 2554.

สำนักจุฬาราชมนตรี. ศาสนาอิสลาม. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา. 2519.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. คำทับศัพท์ภาษาอาหรับ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.royin.go.th/?knowledges>. [1 กุมภาพันธ์ 2545]

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550-2559. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: http://www.m-culture.go.th/knowledge-handbook-all.php?m_id=106.

[3 กันยายน 2556]

เสาวนีย์ จิตหมวด. วัฒนธรรมอิสลาม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุลินไทย. 2522.

อ่านยกกำลังสุข. คำถามถึง "ผาด พาสีกรณ์" ชายผู้ไม่จำเป็นต้องอาศัยร่มไม้ใหญ่. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <http://www.happyreading.in.th/article/detail.php?id=1267>.

[28 พฤษภาคม 2555]

อิมรอน บิน ยูซุฟ และอลีย์ บิน อิบรอฮีม. คู่มือศาสนาอิสลาม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ออฟเซ็ทเพรสจำกัด. 2542.

อิมรอน มะลูลีม. ศาสนาอิสลามเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โครงการตำราภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2524.

ฮาเหล็ด โฮเซนี. เด็กเก็บข้าว. แปลโดย วิชาญฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เดอะวัน. 2548.

ภาษาอังกฤษ

Delisle, Jean. Translation: An Interpretive Approach. Translated by Patricia Logan and Monica Creery. Ottawa: University of Ottawa Press. 1988.

Khaled Hosseini. The Kite Runner. New York: Riverhead Book. 2003.

Larson, Mildred L. Meaning-based Translation: A Guide to Cross-Language Equivalence. New York: University Press of America. 1984.

Newmark, Peter. A Textbook of Translation. Hertfordshire: Prentice Hall International. 1995.

Tomlinson, C.M. and Lynch-Brown. Essentials of children's literature. Boston: Allyn and Bacon. 1996.

Embassy of Afghanistan. Afghanistan in Brief. [online]. Available from: <http://www.embassyofafghanistan.org>[2015 May, 2]

Royal Embassy of Saudi Arabia. Five Pillars of Islam. [online]. Available from: https://www.saudiembassy.net/about/country-information/islam/five_pillars_of_islam.aspx[2015 May, 2]

Academy of Achievement. Khaled Hosseini Biography. [online]. Available from: <http://www.achievement.org/autodoc/page/hos0bio-1>[2015 Jan, 10]

ภาคผนวก ก.
บทสัมภาษณ์ผู้แปล

บทสัมภาษณ์คุณวิชญ์ฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ
วันอังคารที่ 7 เมษายน 2557 เวลา 19:30-20:30

- ผู้วิจัย** สวัสดิ์คะ พี่นัฐ ก่อนอื่นขอให้พี่นัฐช่วยแนะนำตัวก่อนนิดนึงนะคะ
- ผู้แปล** วิชญ์ฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ ครับ ชื่อเล่นชื่อ นัฐ ครับ นอ หนู ไม่เห็นอากาศ ฐ สันฐาน คือตอนแรกที่พี่มาดูอันนี้ (หยิบหนังสือแปลเรื่องเด็กเก็บข้าว) เพิ่งมา realize ได้ว่า ผ่านมาสิบปีแล้ว คืออีกไม่นานนักก็จะครบสิบปี แล้วจริงๆแล้วเนี่ย เห็นในนี้มีคำถามว่าเป็นเรื่องแรกที่แปล..?
- ผู้วิจัย** ใช่คะ ถามว่าเป็นเรื่องแรกที่แปลและพี่นัฐเข้ามาแปลนวนิยายเรื่อง *The Kite Runner* ได้อย่างไรคะ
- ผู้แปล** เป็นเรื่องแรกเลย เพราะว่า...พี่ก็ไม่รู้อ่ะ...คือเอเจนซี่ ซึ่งตอนนั้นที่เค้า deal งานมา เค้าเรียกว่า Literary agency นะครับ ที่ deal งานพวกงานแปลชื่อ Tuttle-Mori Agency เค้าเสนอเรื่องมาเต็มไปหมดเลยที่ ตอนนั้นที่ ณ บ้านวรรณกรรม จะเปิด branch ที่

มันเป็นภาษาอังกฤษ เค้าก็เลยเอามาให้เลือกและบอกว่ามีเล่มนี้ (พี่น้องหยิบหนังสือ *The Kite Runner* ขึ้นมาประกอบ) ที่เค้าอยากให้อ่าน เป็นวรรณกรรมที่ชนะอะไรมา สักอย่าง..ก็เลยมาให้พี่อ่าน พี่ก็ตอนแรกก็ไม่ได้คิดว่า...เอ๋...มันจะ...ไม่ค่อยกล้าใจ คือ พี่เนี่ย ถ้าเกิดไม่ใช่มาจากสายอเมริกันแท้ๆ พี่จะไม่เอาเลยเพราะกลัว ก็พออ่านแล้ว เออมันก็ไปได้เนอะก็ชอบ อ่านสองวันจบ เค้าบอกว่าอยากแปลมัย ก็เออ น้าลองนะ คิดว่าอ่านสองวันจบก็คงจะแปลสักสองอาทิตย์นะ ก็คงจะจบ ได้เงินมากก็ดี แต่ปรากฏ ว่ารับปากเค้าไปเนี่ย มันไม่เป็นอย่างนั้นไง มันใช้เวลาประมาณสักสามเดือนกว่า สี่เดือน กว่าจบ

ผู้วิจัย ถือว่านานมัยคะ

ผู้แปล นานมาก

ผู้วิจัย อันนี้คือนวนิยายแปลเรื่องแรกของพี่น้องเลยรึป่าวคะ

ผู้แปล เรื่องแรกครับ และไปเจอเรื่องหินด้วย คือก็เลยกลายเป็นว่า เราก็เลย realize ว่า ในสิ่งที่เราอ่านเนี่ย พี่ไม่ได้แปล พี่อ่านเนี่ยพี่เข้าใจเลย เพราะภาษาเหมือนกับมันรับเข้ามาในภาษาอังกฤษแล้วเราก็เข้าใจ เราคิดว่าเราแปลอยู่แต่เราไม่ได้แปล แต่มานั่งจริงๆ แล้วแบบพอมานั่งอ่านคำเนี่ย ค่าง่ายๆ อย่างเนี่ย...

ผู้วิจัย แต่พอเราต้องแปลเป็นตัวอักษรจริงๆ ใช่มัยคะ

ผู้แปล ใช่มัยคะ อย่างนี้ สมมุติว่า อย่างคำว่า คอมพิวเตอร์ เราทับศัพท์ ใช่มัย คอมพิวเตอร์ เรารู้เลยคอมพิวเตอร์ ลองให้แปลเป็นภาษาไทยสิ ตายมัย join stick อย่างนี้ mouse อย่างนี้ เป็นภาษาไทยเนี่ย ตายทุกคำเลยฮะ ก็มันก็เลยกลายเป็นว่าใช้สิ่งพวกนี้ บางทีพี่ไม่รู้ใจว่าพี่รับมาเป็นภาษาอังกฤษเลยและก็ และเราไม่ได้แปลใจ เราคิดว่าเวลาเราจะแปลมันจะง่าย แต่จริงๆแล้วไม่ใช่ เราต้องมารู้จักภาษาไทยอีก นั่นคือในแง่ของภาษาอังกฤษมาสู่ภาษาไทย คราวนี้มันก็ยังมีภาษาชั้นกลางคือภาษาฟาร์ซีที่เข้ามาตรงกลางใช่มัยครับ

ผู้วิจัย ค่ะ

ผู้แปล พี่เนี่ย ตอนแรกแปลออกมาก่อนตามเสียงฝรั่งเค้า แล้วก็ต้องมาถามต้องมาเช็คอีกทีกับมุสลิมในเมืองไทย บางทีพวกค่าง่ายๆ

ผู้วิจัย พวกคำที่เกี่ยวกับศาสนาใช่มัยคะ

- ผู้แปล** ใช่ อย่าง เอมมีอยู่อันหนึ่ง พี่เขียนไว้ในคำนำ มันจะมีนิก้า มั่ง
- ผู้วิจัย** เนี่ยคะ (หยิบตารางคำศัพท์อัพกันและคำศัพท์ทางศาสนาอิสลามให้พี่นี่ดู) มิมีลิสต์ ออกมาตาม alphabet (พี่นี่ดูที่คำว่า โจร) อย่างบางอันที่พี่นี่ไม่ทับศัพท์ พี่นี่รู้ได้ ยังไงว่าแปลว่าโจร
- ผู้แปล** ก็แสดงว่าภาษาอังกฤษเค้าแปลอยู่ในนี้
- ผู้วิจัย** ใช่ ในหนังสือเล่มนี้ดีอยู่อย่างหนึ่งที่แบบพอเค้าเขียนภาษาฟาร์ซีปุ๊บ เค้าก็เป็น ภาษาอังกฤษเลย อย่างนี้จะคะ
- ผู้แปล** ใช่ หรือไม่บางที่เค้าก็อาจจะให้อีกคนอธิบายกลับมา ว่าไม่มีโจรหรอก อย่างเนี่ย ใช่ คราวนี้เนี่ยมันก็จะต้องมีการถอดความ ใหม้ยั้ครับ ถอดความคืออันนี้ (ชี้ไปที่คำศัพท์) แล้วมันก็จะมีถอดเสียง อย่างที่พี่บอกว่านิก้า หรือนิก๊ะ แทนที่มันจะเป็นนิก้า ตาม ภาษาที่เค้าสะกดมาเป็นภาษาอังกฤษ มันก็กลายเป็น นิก๊ะ
- ผู้วิจัย** แปลว่าแต่งงาน
- ผู้แปล** (ชี้ไปที่ตัวอย่างคำทับศัพท์) เนี่ย...อย่างนี้ แต่พี่ก็ไม่แน่ใจแล้ว reference กลับไป ไม่ แน่ใจว่าไปเอามาจากไหนคือไปเช็คกับใครมา แต่บางอันก็เช็คกับแม่บ้างเพราะแม่พี่ เป็นแขกแต่ไม่ใช่อิสลามนะและก็จะมึที่ร้านที่ขายพวกข้าวหมกไก่ เรายังไปถามเค้า
- ผู้วิจัย** ต่อไปขอถามวิธีการแปลของพี่นี่ดูคะ พอพี่นี่อ่านจบเนี่ยคะ พอต้องแปลจริงๆ แล้ว วางแผนการแปลยังไงอะคะ เรายังวิธีการแปลของพี่นี่ดูก็ได้คะ
- ผู้แปล** คืออย่างนี้นะครับ พอพี่แปลเนี่ย พี่ก็รู้ว่ามันยากกว่าที่คิด แต่ก็ไม่ได้มีอะไรพลิกแพลง ไม่มีการอ่านรวบรัดแล้วก็แปล...ก็คือแปลแต่ละประโยคเลย เผอิญเป็น... ไม่ใช่เผอิญ อะ พอดีเป็นนักเขียนด้วย คราวนี้เนี่ยเราก็เลยรู้สึกว่ เราต้องเก็บน้ำหนักของประโยค เอาไว้ เค้าพูดเนี่ย น้ำหนักของเค้าเป็นยังไง เสียงของนักเขียนเวลาบรรยายเนี่ย เค้า อยู่ในโทนไหน อย่างมีคำถามที่เกี่ยวกับว่า ชื่อเรื่องเรามีส่วนมากแค่ไหน
- ผู้วิจัย** อ่า ใช่คะ เด็กเก็บว่ว
- ผู้แปล** ใช่ *The Kite Runner* ตอนแรกมันก็ยังมีการคุยกันเหมือนกันว่า อยากจะบอกว่า แรงลมคมปานมัย มันจะมี action มากกว่ามัย แต่พี่ก็บอกเค้าบอกว่า ชื่อมันนี่มาก คือมันเป็นเด็กเก็บว่ว มันคือเด็กคนเนี่ย เด็กเก็บว่ว ถ้าเกิดจะชื่อให้มันหรือหว่าเนี่ย กลัวว่ามันจะไปทำให้รสมันเสีย เหมือนกับเรื่อง *Forrest Gump* ที่เมืองไทยมาทำ

บอกว่าอัจฉริยะปัญญาเนี่ย ไปๆมาๆเนี่ย *Forrest Gump* มันไม่ใช่อัจฉริยะปัญญาเนี่ย แต่ว่าการที่เรียก อัจฉริยะปัญญาเนี่ยเนอะครับ มันเหมือนกับมิมเรียกคอมพิวเตอร์ ทั้งอันว่าเครื่องคิดเลข มันเป็นส่วนหนึ่งของมันเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นแล้วการแปล ชื่อเรื่องไปแปลอาจจะสำหรับสังคมนี้ มันอาจจะชอบอะไรอย่างนั้นก็ได้ เมื่อไม่กี่วันนี้ พี่ดู คือเวลาหนังที่เข้าโรงเนี่ย พี่ไม่ดูหนังพากย์ พี่จะดูหนังฝรั่ง แล้วเมื่อไม่กี่วันนี้ โดเรมอนมันออกมาเป็น 3D อะ อนิเมชั่น พี่ก็ไปเอามาดู แล้วคำที่มันเป็นญี่ปุ่นพี่ไม่รู้ เรื่องญี่ปุ่นเลย ก็เลยต้องซื้อภาษาไทย ใจแอนท์ขณะที่มันร้องคาราโอเกะเนี่ย แล้วมัน เพิ่งออกมา แต่มันร้องเพลง อะไรนะ... เราจะทำตามสัญญาคือพี่ก็ คือแบบ..มิม เข้าใจใช้มัย.. ใจแอนท์ร้องเราจะทำความเข้าใจ มันก็หัวเราะ มันก็ฮา แต่เราก็เข้าใจ ใจว่าบางทีเนี่ยสังคมนี้ก็ชอบอะไรที่มันฮาฮา ตลกๆ ไม่ต้องตรงก็ได้ กลับไปที่เรื่องชื่อ เรื่องอีกที ก็คือว่า พี่ก็ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าตอนที่ค่านเนี่ยพี่ค่านแบบหัวฝรั่งรึป่าวว่า น้ำหนักมันมาเท่านี้ เราก็ต้องเป๊ะเท่านี้เลย ซึ่งถ้าเกิดพี่ไปตั้งชื่ออะไรให้มันหรือหว่าก ว่านี้ มันก็อาจจะไปได้ดีกว่านี้รึป่าว พี่ไม่แน่ใจ แต่ว่าเนี่ยคือเรื่องชื่อเรื่อง เพราะฉะนั้น แล้วในแนวคิดเดียวกันเนี่ยะครับ ก็คือว่า ทั้งเรื่องเป็นอย่างนั้นหมดว่าเวลาเค้าพูด ออกมาเนี่ย line ของเส้นมันหรือหว่าขนาดไหน ถ้าเกิดมันเป็นตัว rhyme ที่พูด ออกมาเนี่ย มันควรจะเป็นกู มึง มัย เพราะภาษาไทยเนี่ย สรรพนามมันมีเยอะ มันมี ให้เลือกเยอะ ภาษาฝรั่งเนี่ยมี you and I แค่นั้น จบ พี่ก็เลยไม่แน่ใจว่า ใน ขณะเดียวกันเนี่ยพี่ก็เชื่อว่าอัพกันเนี่ยน่าจะมีลำดับ สถานะ หรืออะไร พี่ว่าน่าจะมีอยู่ เพราะว่าโดยสภาพของสังคมแล้ว พี่เชื่อว่าเค้าต้องมี แต่ในขณะเดียวกัน เค้าก็ เค้า เลือกว่าจะเขียนภาษาแรกเป็นภาษาอังกฤษเพราะฉะนั้นเค้าก็จะมีแต่ I กับ you แต่ เค้าก็มีคำว่า jan เข้ามา jan เนี่ย คือคำที่ตีไม่แตก แล้วก็เขียนไปถามเค้า ซึ่งเค้าก็ ตอบมา มันก็โอเค มันก็เหมือนกับพ่อทูนหัว แม่ทูนหัวอะไรอย่างนี้ มันก็ได้ และนั่นคือ ขั้นตอนทั้งหมดเวลาเราแปล การแปลหนังสือเป็นวรรณกรรมเนี่ยมันจะยากตรงที่ว่า มันมีสำนวนของนักเขียนอยู่ในนั้น มันมีเสียง มันมีน้ำหนักของประโยคนะฮะ เอ้อ.. มันจะไม่เหมือนแปล How to ซึ่ง How to เนี่ยจะง่าย มันจะเข้าไปบอกว่าเลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา คุณบิดนี่อย่างนั้น บิดนี่อย่างนี้ ภาษาของนักเขียนเนี่ยมันแบบบางที่มัน สวิงสวยอะไรไปตามเรื่อง บางที่เราต้องเก็บตรงนั้นให้ได้ ถ้าเรา...ต้องมีความ พยายามที่จะเก็บของเค้าไว้

ผู้วิจัย

แล้วพอตอนแปลเสร็จแล้วเนี่ยคะ อ่านภาษาไทย พี่นั่งแปลรอบเดียว ถูกมัยคะ แล้วเสร็จแล้วกลับมามาอ่านหรือแก้อย่างไรมัยคะ

- ผู้แปล** พี่จะมี reader ของพี่อยู่คนหนึ่ง คือว่าเค้าจะถามเช็คว่าพี่ที่มีหลุดตรงไหนรีปาว เอ่อ.. พี่จะไม่อ่านเลย จนกระทั่งมันไปลงใน artworks แล้ว จะเข้ามาในหนังสือแล้วอะนะ ครับ ลง lay out ออกมาแล้ว แล้วพี่จะไปอ่านตอนนั้นอีกที่ว่ามันมีอะไรมัย แต่ นักเขียนหรือนักแปลเองเนี่ย ให้มาจ้างงานผิตงานตัวเองเนี่ยมันทำไม่ได้ เพราะเรารู้ จำประโยคได้ เราอ่านไปเนี่ย บางทีเราแทบจะรู้เลยว่ามันพูดอะไรทั้งๆที่มันขาดคำไป คำหนึ่งเนี่ย บางทีเรามองไม่เห็น เราจะอ่านได้เฉพาะน้ำหนักของความต่อเนื่อง
- ผู้วิจัย** คำถามต่อไปนะคะ ขอถามพี่นัฐว่า อะไรมากที่สุดในการแปลเรื่อง *The Kite Runner* นะ หรือตอนแปลมีอุปสรรคอะไรมัยคะ
- ผู้แปล** มันมีๆ แต่ว่า พี่กำลังมองว่าอย่างนี้ว่า การแปลทุกเล่มทุกเรื่องมีหมด มันจะไม่ใช่ เฉพาะเล่มนี้นะ ตอนแรกเราแปลเล่มนี้เล่มเดียวเนี่ย เราก็คิดว่า ໄ໓ มันเฉพาะเล่มนี้ แหงเลย แต่ไม่ใช่ ทุกเรื่อง ทุกเล่มมีหมด มันจะมีเหมือนกับทิศทางของมันซึ่งมันเป็น เฉพาะตัวและก็อันนี้ก็มีการภาษาอะไรธรรมดาอยู่แล้วที่เห็นๆ เท่าที่เห็นเนี่ย มันจะ แตกแขนงออกไปหลายๆ เรื่อง คือว่ามันจะมีทั้งภาคของหมอที่พี่ต้องคุยกับหมอ มัน จะมีทั้งภาคของเอ่อ...ว่า ซึ่งรุ่นพี่เนี่ย พี่ไม่ได้เล่นว่าว พ่อพี่เล่น เพราะฉะนั้นเนี่ย พี่ ต้องไปถามเรื่องการบดกรวดลงไป แบบนี้ เราไม่แน่ใจ เค้าบดแก้วให้ละเอียดเลย แล้ว ก็เอาไปทาตรงสายป่าน เพื่อให้ให้สายมันคม คราวนี้เนี่ย พอเวลามาเล่นกันก็คือว่า เค้าใช้เชือกกัน เชือกให้อีกอันหนึ่งหลุดไว้ พี่ไม่เคยรู้มาก่อน ศัพท์ของว่าวมันก็จะมี ของมันอีก เพราะฉะนั้นแล้วพี่ก็ต้องไป... เผอิญคุณพ่อพี่เล่นอยู่ที่ก็เลย ไม่ใช่เล่นอยู่ เคยเล่น คราวนี้เราก็เริ่มไปถามเรื่องสาย ในส่วนของแ่งแคลิฟอเนียร์ ถนนไฮเวย์ตรง นั้นพี่รู้จักหมด เพราะพี่อยู่ตรงนั้น มันก็ง่าย พวก free market ต่างๆ ขับรถไปขายของ เนี่ย อันนั้นพี่อยู่แถวๆนั้น มันรู้ เพราะฉะนั้นแล้ว พวกอย่างงี้เนี่ย มันก็จะมีอะไรที่เรา ได้เปรียบบ้าง เสียเปรียบบ้าง ก็ต้องไปค้นหาเอา แต่ว่าทุกเรื่องยากหมด มันจะมีของมัน
- ผู้วิจัย** แล้วอย่างพวกคำภาษาฟาร์ซี หรือคำ บริบทที่ต้องเกี่ยวกับอัฟกานิสถาน พี่นัฐหาความรู้ เพิ่มเติมหรือว่า ยังไงมัยคะ
- ผู้แปล** ถ้าอาหารก็ต้องหาอะ อาหารเนี่ยบางทีเราต้อง อย่างที่พี่บอกเราต้องพึ่งแม่บ้าง พึ่ง เพื่อนแม่บ้างนะอะ คราวนี้เนี่ยที่ยากๆ พี่จำไม่ได้ส่วนใหญ่เนี่ยมันก็จะมี สิ่งที่เราพูด มา คือเวลาที่เค้าพูดมา อย่างที่เราคุยกันเมื่อกี้ คือ มีภาษามาแล้วเค้าอธิบายเพิ่ม มี บางอันพี่ก็รู้ว่ามันคือ ข้าวหมกไก่แน่ๆ แต่เผอิญ เค้าเรียกของเค้าอย่างงั้น แต่มันใช่ แล้วหละ ข้าวเครื่องแกงแล้วมีหมกกับไก่ ขาไก่มาเนี่ย มันชัดมากและมันมีลูกเกิด อะไรพวกนี้ด้วย มันก็คือเครื่องปรุง มันก็ใช่ข้าวหมกไก่ ใช่มั้ย เอ่อ...ไม่มีนะ ตอนนี

เท่าที่จำได้ เผอิญมันนานมาแล้วด้วยมั้ง

ผู้วิจัย ถามพี่น้องว่าการแปลที่ดี เป็นอย่างไร

ผู้แปล การแปลที่ดีไซ้มั้ครับ อันนี้แบบเริ่มที่การแปลที่ไม่ดีก่อนได้มั้

ผู้วิจัย ได้เลยคะ

ผู้แปล การแปลที่ไม่ดีเนี่ย พี่...เขาเป็นว่าเราเอ่ยถึงเบสิคหนึ่งคือว่าการแปลมันต้องรู้ คือไม่เคลียร์ไม่ได้ คือมันต้องเคลียร์ ที่แปลเนี่ยต้องให้รู้ คราวนี้เนี่ยแต่ละชนิดของศาสตร์ของวิชาเนี่ย เราก็ต้องเลือกเอาว่าอันไหนที่เราไม่รู้ ถ้าไม่รู้ก็ต้องขวนขวายต่อ คือจะมั่วไม่ได้ พี่เคยเห็นคนแปลแบบ ตอนที่คนเค้ายิงกัน เค้ายิงไปที่ rounds เนี่ย มันแปลว่า นัด คราวนี้เนี่ยก็เห็นใจเหมือนกันคนแปลภาษาป็นเค้าไม่รู้ คนเค้าแปลว่ายิงไปที่รอบ ซึ่งยิงไปที่รอบมันไม่ make sense ใจ คือก็น่าจะคิดบ้าง อย่างงี้คือแปลผิดซัดๆ คือไม่ได้ อีกอันหนึ่งก็คือว่า การแปลที่ลวกเกินไป คือภาษานักเขียนเค้ามีสำนวนของเค้ามา เค้ามีความสวยงาม สลวยสวยงามของเค้าอยู่แล้ว คุณเล่น drop อันนั้นหมดเลย แล้วบอกผู้หญิงคนนี้สวยเนี่ย ไม่ได้... คือถ้าเกิด เค้าบอกว่าผู้หญิงคนนี้สวยตามันเป็นอย่างนี้ ปากเค้าเป็นอย่างงั้น ผมเค้าสีมัน reflect กับ sunlight แล้วมันออกเป็นอย่างงั้น แล้วคุณมาบอกว่า ผู้หญิงคนนี้เงามมาก เนี่ย อย่างนี้รับไม่ได้

ผู้วิจัย ไม่ได้อรรถรส

ผู้แปล มีนักแปลเมืองไทยที่แปลงานของนักเขียนดีดีแล้วก็แปลด้วยความซุ่ย อย่างงั้นเนี่ย พี่รับไม่ได้ คือบางทีเนี่ย ประโยคบางประโยคเนี่ยใช้เวลาทั้งวัน

ผู้วิจัย กว่าจะคิดได้ว่า อันไหนจะเหมาะสมที่สุด อะไรแบบนี้ไซ้มั้คะ

ผู้แปล คือต้องเอาเป๊ะตามเค้า เอ้อ มันไม่มีทางเลียงอะ เราอยากจะทำงานของเค้า และมันเป็น challenge ของเราด้วยว่า เนี่ยความยากมันมาขนาดนี้ และ you ไปเล่นอยู่แค่นี้ เนี่ย ซึ่งมันได้ผลออกเหมือนกัน แต่คนเค้าอ่านผ่านไปแล้วคนเค้ารู้ว่าผู้หญิงคนนี้สวย แต่ว่ามันไม่ตอบใจത്യเราใจ เวลาเรามาตรงนี้ เราต้องเจียดให้มันได้ มันมาไม่ได้ตรงนี้หรอกแต่มัน ต้องมาตรงนี้ (พี่น้องใช้ภาษามือประกอบ) ภาษาไทยอย่างนักเขียนที่แปลยากๆ ก็มี รงค์ วงษ์สวรรค์ ที่แบบเขียนดีเลย แล้วก็หมดหวังเลยกับฝรั่งจะเอาไปแปล เพราะภาษาแกเป็นภาษาเขียนแบบเป็นภาษาไทยเลย แกไปเอาศัพท์ของแกมาผนวกมาสนธิกันเอง บางทีแกพูดพินันๆอย่างนี้ มันมีความสับสนอยู่ในประโยค ทั้ๆที่มันไม่มีอะไรเลย นั่นแหละคือความสามารถของนักภาษา คนฝรั่งก็มีอย่าง Woody Allen ไม่มี

ใครกล้าแปลงงานคำหрок ถ้ามีใครกล้าแปลก็บ้า คือมันเก่ง คนอย่างนี้ คือมันแล้วแต่ภาษาว่าอยู่ภาษาไหนก็ปล่อยไว้ภาษานั้น แต่แปล Woody เป็นภาษาไทยง่ายกว่าแปลรงค์เป็นภาษาอังกฤษ เพราะฉะนั้นถ้ากลับไปคำถามนี้ก็คือว่า มีนักเขียนซึ่งอย่างสายญี่ปุ่นอย่างนี้ที่ที่อ่านอยู่ แปลเป็นภาษาอังกฤษ ที่อ่านได้รู้เรื่อง แปลเป็นภาษาไทยที่โยนทิ้งเลย อะไรเนี่ย คนนี้มันเป็นเรื่องอะไร เกิดไรขึ้น มันอ่านไม่ได้ และพออ่านเรื่องเดียวกันเป็นภาษาอังกฤษ อ้าว อ่านได้นี่หว่า ก็เลยยังงงๆอยู่ว่า มันผิดที่ตัว translator

ผู้วิจัย

ค่ะ

ผู้แปล

อันนี้เนี่ยนะ มันคือ พี่ว่าที่มันยากอีกอย่างหนึ่งก็คือว่า ถ้าเกิดเรารู้ภาษาแปลกๆแล้วเนี่ย สังเกตบ้างมั๊ยอะมิม่ว่า ถ้าเกิดเรารู้อะไรพื้นๆเนี่ยมันจะง่ายไปหมดอะ ทุกอย่างง่าย แต่เมื่อไหร่ก็ตามเนี่ยที่เรา รู้ ลึกขึ้นมา ลึกขึ้นมาเรื่อยๆ เนี่ย เราจะรู้เลยว่าสิ่งที่เราเข้าใจเนี่ย มันผิดทั้งหมด เราต้องมาเริ่มเข้าใจใหม่ สีน้าตาลมันไม่ใช่มีแค่สีเดียวเหมือนตอนที่เราเป็นเด็กๆ มันกลายเป็นสีกาแพไฟสนม สีกาแพไฟสนม มีคาปูชิโน มันกลายเป็นสีน้ำตาลอีกเฉดหนึ่ง อีกเยอะเลยอะ เราก็เลยรู้สึกว่เนี่ย เวลาพี่ยังรู้จักภาษาเยอะเนี่ย consideration มันไม่ได้แปลว่าพิจารณาอย่างเดียวอะ มันเป็นมันอะไรก็ไม่รู้ degree มันออกมาถึง (ใช้ภาษามือประกอบ) consideration อันนี้ที่เค้าพูดอยู่เนี่ย มันหมายความว่าอะไร และใน scale อันนี้ ใช้มั๊ยอะ?

ผู้วิจัย

ค่ะ

ผู้แปล

มันก็เลยกลายเป็นว่าน้ำหนัก เราต้องเลือก เนี่ยความยากเนี่ย มันจะอยู่ตรงนี้ เพราะฉะนั้นแล้วแม้กระทั่งเรื่องพี่ชอบก็ตามเนี่ย ถ้าเกิดมาจากสายอังกฤษ สาย Irish สายไรพวกนี้เนี่ยที่พี่ไม่คุ้นเนี่ย พี่ไม่เอาเลย เพราะว่า Irish มันจะมีภาษาของมันอีก ใช้มั๊ยอะ การออกเสียงของมันอีก อันนั้นจะไม่เอาเลย ต่อให้พี่อ่านรู้เรื่อง อ่านไรก็รู้สึกว่ามันไม่แตก

ผู้วิจัย

แล้วสำนักพิมพ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับนิยายแปลเรื่องนี้ยังไงบ้างคะ

ผู้แปล

มีตอน Proof และก็ตอนที่เลือกเรื่องมา คือมีคนเสนอมา แล้วก็ตอนทำ artworks การทำปก พวกนี้สำนักพิมพ์เกี่ยวข้อง มิมเข้าใจการทำ artwork มั้ย?

ผู้วิจัย

พี่นัฐช่วยอธิบายหน่อยค่ะ

ผู้แปล

คือสมมุติว่าเราแปลออกมาเสร็จเรียบร้อยแล้วเนี่ย มันจะออกเป็นกระดาษอย่างนี้

ใช้มั้ยครับ (ดูกระดาษ A4 ประกอบ) คราวนี้เนี่ยเวลาเค้ามาจัดรูปเล่ม เค้าก็มาทำอย่างนี้เรียกว่า artworks เวลาเอาทุกอย่างเนี่ย lay ลงไปในเนี่ยแล้วให้มันมี footnote มั้ย ถ้ามีแล้วแบ่งยังไง ตีเส้นแบ่งอย่างนี้ พวกอย่างนี้คือ artworks เวลาพี่บอกว่าพี่จะไม่อ่านเลยจนกระทั่งพี่จัดเป็น artworks เนี่ย เพราะว่าในที่สุดแล้วเนี่ย พอมันกลับมาเป็นหน้าอย่างนี้แล้วก็พิมพ์ออกมาในกระดาษ A4 เหมือนกันเนี่ย แต่อันนี้สังเกตนะมันจะพับพอดี ใช้มั้ยครับ เพราะฉะนั้นเวลาเค้า artworks เวลาเค้า print ออกมาเนี่ย พี่ก็จะมาอ่านใน artworks จะทำอะไรก็แก้ไป นี่คือนักพิมพ์

ผู้วิจัย กลับมาคุยเรื่องคำศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มี list ออกมาทั้งหมดมีพบว่าจะมีการใช้คำไทย การใช้คำทับศัพท์ ใช้คำภาษาไทยแล้วค่อยบวกทับศัพท์ คำภาษาไทยพวกนี้คือบอกประเภทให้รู้ว่าคำนั้นๆ คืออะไร

ผู้แปล อ้อ คือสามสิ่งที่แตกต่างกันใช้มั้ยครับ อย่างนี้มันก็ต้องใส่พิธินลงไป ไม่งั้นคนไทยอย่างพี่เนี่ยก็ไม่รู้ว่ามันคืออะไร (พิณรัฐที่คำศัพท์)

ผู้วิจัย ใช่มั้ย ค่ะ ใส่เพื่อบอกให้รู้ว่ามันคืออะไร ว่ามันเป็นพิธิ มันคือชุด หรือมันเป็นอะไร

ผู้แปล ใช่ และถ้าให้พี่ทายกลับก็คือว่า ในส่วนใหญ่ก็จะมีในนี้อยู่แล้วว่าเค้าเขียนว่ามันเป็น ceremony หรือมันเป็นอะไรสักอย่าง ส่วนใหญ่เวลาพี่แปลเนี่ยพี่จะเก็บไว้ เก็บทุกคำ อะนะครับ บางคนเค้าจะใช้วิธีอ่าน อ่านย่อหน้าเนี่ยแล้วเค้าเข้าใจ แล้วเค้าเอามาเขียนใหม่ มันก็มีเหมือนกัน แต่ของพี่เนี่ยจะไปทีละประโยค นอกจากถ้าเกิดประโยคซึ่งมันเป็นประโยคฝรั่งซึ่งมัน ผลมาอยู่ข้างหน้า เหตุการณ์ไปอยู่ข้างหลังอะไรอย่างนี้ อาจจะสลับก็คือพี่อาจจะเปลี่ยนใหม่

ผู้วิจัย ค่ะ ขอบคุณพิณรัฐมากๆ นะคะ ถ้ามีมีคำถามอื่น ขออนุญาตสอบถามพิณรัฐเพิ่มเติมได้ก่อนนะคะ

ผู้แปล ได้ครับ ยินดีมากๆ ครับ

.....

ภาคผนวก ข.

หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอาหรับ

ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์

นางสาวมุนยาตี เก็บบุญเกิด สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก จากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา พ.ศ.2550 ปัจจุบันทำงานเป็นเลขานุการ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ที่บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)